

Bundel - Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 30 november 2022

Agenda bijlagen

- 1 AGENDA AB OZHZ 30 november 2022 vsdef.pdf
- 2 Conceptnotulen AB OZHZ 7 juli 2022 vsdef.pdf
- 3a Belegnotitie BURAP II 2022.pdf
- 3b BURAP II.pdf
- 3c Bestuursnotitie tweede begrotingswijziging 2022.pdf
- 4a Belegnotitie DB begrotingsrichtlijnen 2024 (002).pdf
- 4b Memo begrotingsrichtlijnen 2024 opgemaakte versie voor AB.pdf
- 5a Belegnotitie protocol accountantscontrole 2022.pdf
- 5b Ontwerp Controleprotocol accountantscontrole 2022.pdf
- 6a Belegnotitie Ontwikkelaanpak Jaarprogramma 2023.pdf
- 6b Ontwikkelaanpak Jaarprogramma 2023.pdf
- 6c Memo Impact uitstel OW.pdf
- 7a Belegnotitie Jaarprogramma Generiek toezicht 2023.pdf
- 7b Jaarprogramma Generiek Toezicht 2023 versie 1.5 AGO.pdf
- 8a Belegnotitie RUN Bodem 21-10-2022.pdf
- 8b Nota RUN Bodem.pdf
- 8c Memo Warme overdracht bodemtaken.pdf
- 9a Belegnotitie doorontwikkeling ZH omgevingsdiensten.pdf
- 9b Plannen van aanpak doorontwikkeling VTH ZH.pdf
- 9c Programmaplan - Versterking VTH-stelsel.pdf
- 9d memo met informatie OD betreft SPUK.pdf
- 10a Belegnotitie inzet OZHZ bij wijziging Wgr.pdf
- 10b Ideeën bij de wijziging Wgr omgevingsdiensten ZH vsdef.pdf
- 11a Belegnotitie verslag archivaris 2020 en 2021.pdf
- 11b Verslag gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de informatiehuishouding 2020-2021.pdf
- 12a Belegnotitie mandaat WOO.pdf
- 12b Mandaatbesluit AB inzake de WOO.pdf
- 13 Belegnotitie leden DB en auditcommissie GO en ML.pdf
- 14 Planning bestuursvergaderingen voor DB en AB 2023.pdf

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 30 november 2022

Onderwerp:

Uitvoering van bodemtaken in 2023 en 2024

Gevraagde beslissing:

Instemmen met de keuze voor het RUN Bodem als uitvoeringskader voor het uitvoeren van pilots in 2023 en 2024

Toelichting:

In het Project 'Warme Overdracht Bodemtaken' hield OZHZ u de laatste jaren op de hoogte van de stand van zaken. De bijgaande memo van 23 september 2022 geeft hierop een nadere toelichting. Een van de onderwerpen die is opgepakt betreft het opstellen van een regionaal uniform uitvoeringskader voor de uitvoering van bodemtaken. In diverse gremia is de risicobenadering uitgewerkt: een Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) Bodem.

RUN Bodem

De risicobenadering is nieuw voor het onderwerp Bodem. Daarom zijn 2023 en 2024 pilot-jaren. We doen dan ervaring op met de toepassing van het RUN Bodem, zodat de werking uiteindelijk geheel voldoet aan de bedoeling. Ook zijn dan de financiële consequenties duidelijk, op basis waarvan keuzen mogelijk zijn.

Financieel

Inmiddels is duidelijk dat de rijksoverheid *geen* extra middelen via het gemeentefonds beschikbaar wil stellen voor de apparaatskosten. Overigens vindt OZHZ het onbegrijpelijk dat de VNG daarmee akkoord is gegaan. Omgevingsdienst NL gaat hierover nog in gesprek met de VNG. Nu de ingangsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld, blijft het budget vooralsnog via de provincie lopen. Mochten de bodemtaken per 1 juli 2023 toch daadwerkelijk overgaan dan dient vanaf dat moment de financiering via de gemeenten te lopen. Oproep aan de gemeenten is om dat goed te borgen, aansluitend bij de al gemaakte afspraken in het AB zoals verwerkt in de begroting 2023. Daarin is uitgegaan van een globaal bedrag van circa € 800.000,- voor de toekomstige gemeentelijke bodemtaken voor heel 2023. Vanuit de onzekerheid over de taakuitvoering en financiering vanuit het Rijk is het AB er toen mee akkoord gegaan dat OZHZ een bedrag van € 500.000,- structureel en € 300.000,- incidenteel toevoegt aan de gemeentelijke jaarprogramma's. De gemaakte afspraken gelden ook bij inwerkingtreding per 1 juli 2023, zij het voor 50%.

Voorstel

Het DB stelt u voor in te stemmen met de keuze voor het RUN Bodem als uitvoeringskader voor het uitvoeren van pilots in 2023 en 2024.

Op dit moment zijn PZH en de gemeente Dordrecht bevoegd gezag. Vanwege de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1/7/2023 en daarmee de overgang van bevoegd gezag naar PZH en gemeenten (exclusief Dordrecht) wordt het besispunt daarom thans aan het AB voorgelegd.

Ambtelijke voorbereiding:

De afgelopen 3 jaren is het RUN-Bodem uitgewerkt. Onder meer samen met het 'Bodemplatform' en met AGO-leden.

Op 20 oktober 2022 is Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) besproken. De AGO adviseerde als volgt.

Warme overdracht bodemtaken

Doordat de Omgevingswet nu niet per 1 januari 2023 in werking treedt, blijft PZH de middelen beschikbaar stellen voor het uitvoeren van de bodemtaken die samenhangen met de warme overdracht tot het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Dit roept de vraag op wat gemeenten gaan doen met de reservering in de gemeentelijke jaarprogramma's voor 2023. In beginsel is afgesproken dat de middelen pas in het jaarprogramma van de gemeenten (uitgezonderd Dordrecht) worden opgenomen, op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het is aan elke individuele gemeente om te bepalen op welke wijze deze middelen gereserveerd worden in de eigen begroting.

RUN Bodem

De AGO geeft aan dat de financiële impact voor het RUN Bodem nu niet helder is. Gemist wordt een duidelijke financiële specificatie per deelnemer. OZHZ geeft aan dat, op grond van de pilots, het RUN verder wordt uitgewerkt, inclusief financiën per deelnemer.

Aangezien de financiering bij gemeenten terugloopt, vindt Dordrecht het voorgenomen streven naar 'een vergelijkbaar uitvoeringsniveau' niet passend in de huidige financiële tijdgeest. Dordrecht doet de suggestie om het uitdagender op te schrijven. Voor de uitvoering is minder geld beschikbaar en zal op een verantwoord niveau moeten plaatsvinden.

Dordrecht vraagt waarom het thema Duurzaamheid buiten beschouwing is gelaten bij de nieuwe systematiek. OZHZ licht toe dat duurzaamheid wel wordt genoemd, maar nu onvoldoende handvatten beschikbaar zijn om het hanteerbaar te maken in de praktijk. OZHZ kan duurzaamheid nu nog niet scoren. Mogelijk op termijn wel. OZHZ geeft aan dat in de notitie is aangegeven dat we 'duurzaamheid' nog moeten uitwerken naar hanteerbare criteria.

Voor Dordrecht was onduidelijk of RUN Bodem nu gekoppeld is het aan de momentum van de overdracht van bodemtaken. OZHZ lichtte toe dat dit niet het geval is.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

De budgetten zijn reeds opgenomen in de begroting 2023 van OZHZ. Het gaat om (grofweg) € 500.000 structureel en € 300.000 incidenteel. Dit is conform de AB-notitie d.d. 17 februari 2022 en de OZHZ-begroting (AB 7 juli 2022). Nu de ingangsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld, blijft het budget in 2023 vooralsnog via de provincie lopen. Mochten de bodemtaken per 1 juli 2023 toch daadwerkelijk overgaan dan dient vanaf dat moment de financiering via de gemeenten te lopen. Oproep aan de gemeenten is om dat goed te borgen. De gemaakte afspraken gelden immers ook bij inwerkingtreding per 1 juli 2023, zij het voor 50%. Om hier concreet invulling aan te geven zal in het traject van de afstemming van de jaarprogramma's 2023 met de deelnemers worden besproken hoe dit uitstel en de gevolgen hiervan worden verwerkt in de diverse jaarprogramma's van de deelnemers om te garanderen dat bij overgang per 1 juli 2023 de benodigde middelen beschikbaar zijn.

Zoals afgesproken in het AB ontwikkelt OZHZ een uitvoeringskader (het RUN bodem). In 2023 en 2024 volgen pilots om te werken volgens dit uitvoeringskader. Op grond van de ervaringen legt OZHZ het RUN bodem voor aan het bestuur, inclusief de financiële consequenties. Dan zijn ook de eerste ervaringen opgedaan met het werken volgens de Omgevingswet. Naar verwachting kan OZHZ dus in de loop van 2024 meer gedetailleerde ramingen per opdrachtgever maken. Op dat moment zal ook meer duidelijk zijn over de bijdrage van het Rijk. Waar nodig stellen we de ramingen bij in de gemeentelijke jaarprogramma's voor 2025 en de begroting 2025.

Verdere procedure:

Nvt

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Nota RUN – Bodem
- Memo Warme overdracht bodemtaken

RUN Bodem

Uitvoeringskader voor gemeentelijke bodemtaken
in Zuid-Holland Zuid onder de Omgevingswet

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1 Inleiding	4
2 Uitvoeringskader RUN Bodem	5
2.1 Aanleiding	5
2.2 Doel en uitgangspunten RUN Uitvoeringskader Bodem	5
2.3 Opzet RUN Bodem	7
2.3.1 Risicoanalyse	8
2.3.2 Strategie	8
2.3.3 Vertaling naar uitvoering	10
3 RUN Bodem-risicomodel	12

Samenvatting

Met de komst van de Omgevingswet verschuiven bodemtaken van bevoegd gezag van de provincie naar de gemeenten. Ook verschuift de budgettering voor deze taken van de provincie naar de individuele gemeenten. Deze ontwikkeling in de wetgeving is de aanleiding om ook voor toezicht en handhaving op de bodemtaken een RUN model voor bodem te ontwikkelen. Met dit model sluit OZHZ aan op het reeds bestaande en beproefde uitvoeringskader voor milieu en bouwtaken. Het gaat om een prioritering op basis van beleidsmatig onderbouwde keuzes.

Voorliggend document is een voorzet tot een Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) voor Bodem. Dit voorstel beschrijft het uitvoeringskader voor de bodemtaken, die de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) gaat hanteren voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid onder de Omgevingswet. De provincie blijft bevoegd ten aanzien van het overgangsrecht.

Het RUN Bodem sluit aan op de Nota VTH beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid. Het RUN gaat uit van een risicobenadering waarbij de effecten (outcome) centraal staan. Het RUN richt zich niet op alle risico's, maar juist op de risico's die een grote impact op het leefmilieu kunnen veroorzaken.

Het doel van het RUN is het **beheersen van veiligheids- en gezondheidsrisico's op een acceptabel risiconiveau in de regio Zuid-Holland Zuid**.

Voor het RUN Bodem beschouwen we de Milieu Belastende Activiteiten in relatie tot de bodemtaken.

Voor de prioriteiten gaan we uit van de volgende risicoklassen en de daarbij horende handelwijze:

- **Hoog risico**, activiteiten met een risicoscore ≥ 15 . Toezicht en handhaving vindt altijd plaats. Gezondheid en Bodemkwaliteit bepalen de score.
- **Gemiddeld risico**, activiteiten met een risicoscore vanaf 8 tot en met 14. Toezicht en handhaving vindt steekproefsgewijs plaats.
- **Laag risico**, activiteiten met een risicoscore lager dan 8. Hierbij wordt alleen gebiedsgericht toezicht en handhaving uitgevoerd. Combineren met toezicht met een gemiddeld of hoog risico, of in geval van klachten en meldingen (piepsysteem).

Belangrijk aan het RUN Bodem is dat het uitgaat van een regionale, minimale ondergrens en uniforme aanpak en budgettering. Alle gemeenten verplichten zichzelf én elkaar om het RUN Bodem mogelijk te maken. Dit betekent dat deelnemende gemeenten gehouden zijn om voor uitvoering van het RUN Bodem zich voor een minimum budget garant te stellen. Daarnaast is van belang dat elke gemeente afzonderlijk periodiek een afweging maakt over welke lokale prioriteiten nodig zijn en welk aanvullend budget ze hiervoor beschikbaar stelt.

Doorkijk 2022-2025

Voor zover de bodemtaken nog niet formeel zijn overgedragen van de provincie naar de betreffende gemeenten, voert OZHZ de bodemtaken en het toezicht en handhaving daarop nog in opdracht van de provincie uit. De planning is dat vanaf 1 juli 2023 de gemeenten de bodemtaken mandateren aan OZHZ met het bijbehorend budget. Met de ervaringen vanuit 2023 en 2024 met het RUN bodem (pilot) stelt OZHZ het benodigd budget vast en komt dat in het jaarprogramma. In 2025 kan het RUN Bodem onderdeel worden van de vernieuwde Nota VTH.

Op dit moment is nog geen duidelijkheid over de financiering vanuit het Rijk. Het Rijk stelt in 2023 geen extra middelen beschikbaar via het Gemeentefonds voor de apparaatskosten. Het overleg over

de rijksfinanciering vindt plaats tussen het ministerie van I en W, de VNG, IPO en de Unie van Waterschappen. Het overleg heeft geleid tot een procesvoorstel om de uitvoering van de bodemtaken onder de Omgevingswet te monitoren, zowel inhoudelijk als financieel.

1

Inleiding

Doel en aanleiding

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) voert voor en namens de gemeenten in Zuid-Holland en de provincie Zuid-Holland wettelijke milieu- en omgevingstaken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) uit en adviseert rondom (duurzaam) ruimtelijk beheer en ruimtelijke ontwikkeling.

Voorliggend document is een voorzet tot een Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) voor Bodem voor de periode. Dit voorstel beschrijft het uitvoeringskader voor de bodemtaken, die de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) gaat hanteren voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid onder de Omgevingswet.

Voor zover de bodemtaken nog niet formeel zijn overgedragen van de provincie naar de betreffende gemeenten, voert OZHZ de bodemtaken en het toezicht en handhaving daarop nog in opdracht van de provincie uit. De planning is dat vanaf 1 juli 2023 de gemeenten de bodemtaken mandateren aan OZHZ met het bijbehorend budget. Met de ervaringen vanuit 2023 en 2024 met het RUN bodem (pilot) stelt OZHZ het benodigd budget vast en komt dat in het jaarprogramma. In 2025 kan het RUN Bodem onderdeel worden van de vernieuwde Nota VTH.

2 Uitvoeringskader RUN Bodem

2.1 Aanleiding

Met de komst van de Omgevingswet verschuift ten aanzien van de bodemtaken het bevoegd gezag van de provincie naar de gemeenten. Dit betekent dat de individuele gemeente verantwoordelijk wordt voor budgettering van deze taken (zie ook 3.C). Deze ontwikkeling in de wetgeving is aanleiding om voor de gemeenten voor toezicht en handhaving op de bodemtaken een uitvoeringskader te ontwikkelen.

Met het model RUN Bodem sluit OZHZ aan op het reeds bestaande en beproefde uitvoeringskader voor milieutaken. Het gaat om een prioritering op basis van beleidsmatig onderbouwde keuzes.

2.2 Doel en uitgangspunten RUN Uitvoeringskader Bodem

Doel

Het doel van het RUN is het **beheersen van veiligheids- en gezondheidsrisico's voor de burger op regionaal uniform acceptabel risiconiveau in de regio Zuid-Holland Zuid**. Het RUN Bodem leidt tot een uniforme en efficiënte aanpak van de VTH-bodem taken.

Algemene uitgangspunten

Algemene reikwijdte

Het RUN Bodem is een uitvoeringskader voor basis taken bodem binnen de domeinen Vergunningen en Meldingen en Toezicht en Handhaving

Het gaat om de uitvoering van de VTH-taak voor de milieubelastende activiteiten die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL).

Risicobenadering

Het RUN bodem gaat uit van een risicobenadering waarbij de effecten (outcome) centraal staan. Het RUN Bodem richt zich niet op alle risico's, maar juist op de risico's 'die een grote impact op het leefmilieu kunnen veroorzaken.

Welke thema's?

Bij de opzet van het RUN Bodem model in 2020 is gekozen om de primaire focus te leggen op het borgen van de risico's in het kader van gezondheid en bodemkwaliteit. Bij de risicobenadering kunnen thema's met een grote impact op het leefmilieu, zoals bv duurzaamheid of ecologie desgewenst worden toegevoegd. Hiervoor dienen dan wel de risicoscores in het RUN model te worden vastgesteld.

Onder de omgevingswet word de term 'Milieubelastende activiteit' (MBA) gebruikt. Voor bodem betreft het de volgende MBA's:

Gemeenten			
Graven > 25m ³	Saneren	Grondverzet	Bijzondere situaties
MBA Graven < interventiewaarde	MBA Standaard sanering	MBA Opslaan en samenvoegen van grond en baggerspecie	MBA Toevalsvondst
MBA Graven > interventiewaarde	MBA Maatwerk sanering	MBA Toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie	MBA Zorgplicht
Provincie Zuid-Holland			
Overgangsrecht	Grondwater	Ontgronding	Bedrijvenregeling
Spoedlocaties	MBA Graven verzadigde zone > 100 m ³ < signaleringsparameter		
Wbb saneringen	MBA Graven verzadigde zone > 100 m ³ > signaleringsparameter		
Wbb nazorg	MBA saneren grondwater		

De omliggende MBA's vallen onder de gemeentelijke basistaken Bodem.

Methodiek en risicoklassen

Voor het RUN Bodem gebruiken we in de basis dezelfde risicobenadering als voor het RUN Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO).

Voor de prioriteitstelling van de door OZHZ uit te voeren milieutaken gaan we uit van de volgende risicoklassen:

- een hoog risico (activiteiten met een risicoscore groter of gelijk 15);
- een gemiddeld risico (activiteiten met een risicoscore vanaf 8 tot en met 14) en;
- een laag risico (activiteiten met een risicoscore lager dan 8).

In § 2.3 staat een nadere toelichting van de opzet, de risicoklassen en de bijbehorende handelwijze per taakveld.

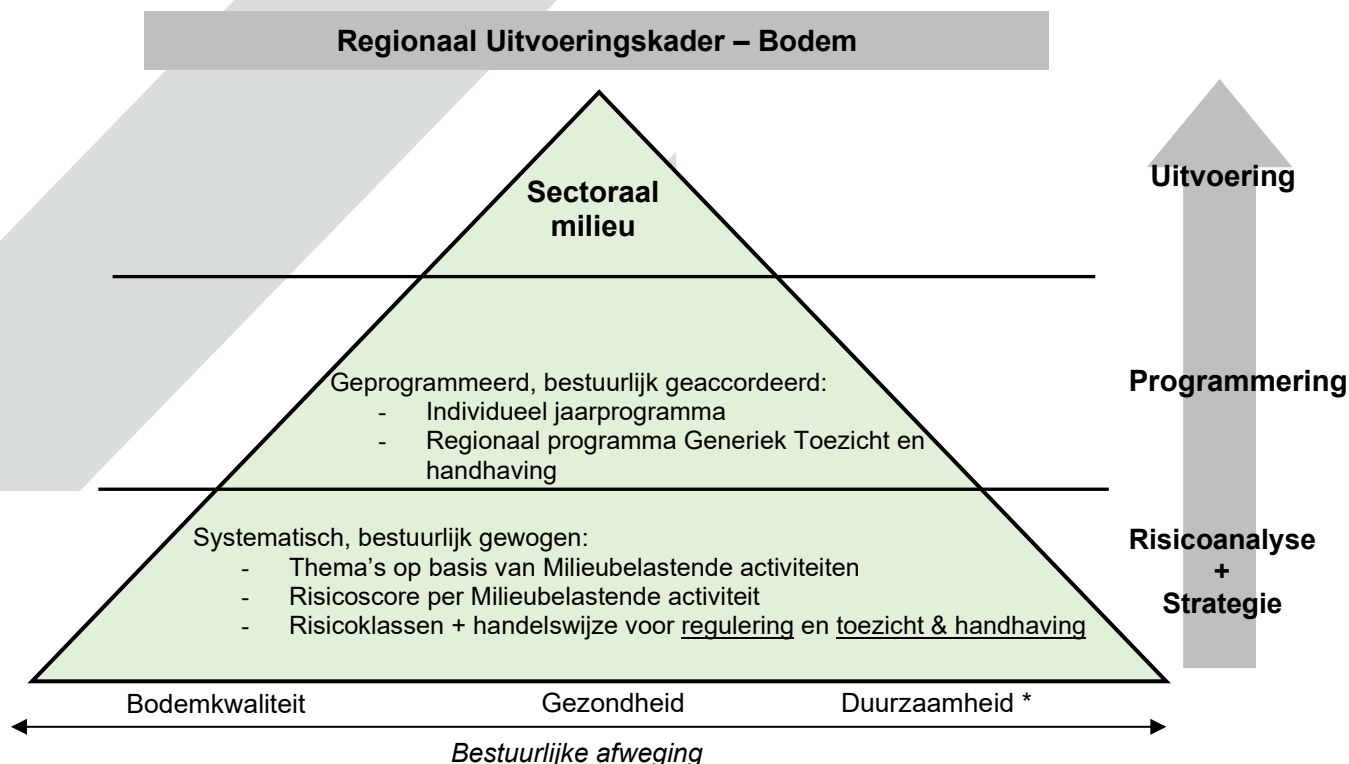
Regionale uniforme aanpak en budgettering

Een belangrijke dimensie van het RUN Bodem is dat het uitgaat van een regionale, minimale ondergrens en uniforme aanpak en budgettering. Alle gemeenten verplichten zichzelf en elkaar om het RUN Bodem mogelijk te maken. Dit betekent dat deelnemende gemeenten gehouden zijn om voor uitvoering van het RUN Bodem een financieel minimum garant te stellen.

Met het RUN Bodem zetten we budgetten gericht in, waardoor (per gemeente) ruimte ontstaat voor een op maat gemaakte uitvoering. Het is van belang dat gemeenten zelf die werkzaamheden bepalen en budget beschikbaar stellen, zoals voor bijvoorbeeld bestuurlijke aandachtsdossiers. De OZHZ kan gemeenten desgewenst ondersteuning bieden.

2.3 Opzet RUN Bodem

De opzet van het RUN Bodem is als volgt samen te vatten:

Figuur 1. Opzet RUN Bodem

De RUN-methodiek is gebaseerd op een risicobenadering. De basis is het DBC-risicomodel (zie hoofdstuk 3 voor een nadere toelichting van het DBC-risicomodel). Elke milieubelastende activiteit (MBA) heeft een ander risicoprofiel. Deze risico's zijn als volgt te karakteriseren:

<i>Risico</i>	Risico laag	Risico middel	Risico hoog
<i>Thema</i>			
Bodemkwaliteit	Geen effect op de bodemkwaliteit	Verslechtering van de bodemkwaliteit (< Interventiewaarde)	Verslechtering van de bodemkwaliteit (> I- waarde)
Gezondheid	Geen effect op de gezondheid	Mogelijk effect op de gezondheid (bij langdurige blootstelling en bij bepaalde bevolkingsgroepen)	Direct effect op de volksgezondheid

Tabel 1. Karakterisering van risico's

Voor het bepalen van risicoprioritering binnen het RUN Bodem doorloopt OZHZ de volgende stappen:

- Het vaststellen van de risicoscore per MBA (risicoanalyse);
- Het vaststellen van de risicoklassen en de bijbehorende handelswijze per MBA (strategie);

* *Duurzaamheid is een, op basis van een bestuurlijke afweging toe te voegen thema aan het RUN Bodem model.*

Vervolgens vindt een doorvertaling naar de uitvoering plaats:

- Het bepalen van de kwantitatieve inzet per taakveld (aantal producten en uren) op basis van kentallen, frequenties en overige aannames;
- Het vastleggen in programma's: individuele jaarprogramma's van gemeenten en een regiobreed programma toezicht en handhaving, waarna gestart wordt met de uitvoering.

2.3.1 Risicoanalyse

De start is het uitvoeren van een risicoanalyse. De risicoscore per MBA stelt OZHZ als volgt vast:

- Per MBA zijn verschillende factoren van invloed op de risico's voor bodemkwaliteit, gezondheid;
- Aan de hand van deze factoren bepaalt OZHZ de gevolgen voor de thema's bodemkwaliteit en gezondheid: wat zijn de omvang en de impact (risicoscore) van deze factoren? Binnen het RUN Bodem ligt de primaire focus op het borgen van de risico's voor bodemkwaliteit en gezondheid. De hoogte van de risico's op bodemkwaliteit en gezondheid per factor bepaalt de uiteindelijke hoogte van de risicoscore van de MBA.

2.3.2 Strategie

Op basis van de risicoscores wordt een werkplan opgesteld. Indien dit niet binnen de voorziene budgettering past, is het aan de gemeenten om gezamenlijk te bepalen welk risiconiveau wordt gehanteerd. Dan dient tevens bepaald te worden welke financiële middelen hiervoor staan.

Op basis van eigen expertise en landelijke ervaringen wordt door OZHZ binnen het RUN Bodem de volgende indeling gehanteerd:

Taakveld / Risicoklasse	Vergunningen & Meldingen	Toezicht en handhaving	
		Diepgang	Soort controle
Hoog risico: MBA's met een risicoscore >= 15.	<ul style="list-style-type: none"> • Alle Vergunningen en Meldingen worden adequaat en tijdig behandeld en afgehandeld (maatwerk). 	Altijd toezicht en handhaving	Controles conform planningsystematiek
Gemiddeld risico: MBA's met een risicoscore van 8 t/m 14.	<ul style="list-style-type: none"> • Vergunningen worden adequaat en tijdig behandeld en afgehandeld (maatwerk). • Meldingen worden vereenvoudigd afgedaan. 	Steekproefsgewijs toezicht en handhaving	Toezichthouders bepalen soort controle op basis van afspraken met gemeenten (Thematisch regiobreed toezicht en handhaving per MBA en/of per risicoscore)
Laag risico: MBA's met een risicoscore < 8	<ul style="list-style-type: none"> • Vergunningen worden vereenvoudigd en tijdig afgedaan. • Meldingen worden marginaal afgedaan. 	Gebiedsgericht (combineren met bovengenoemd toezicht en handhaving "Piepsysteem"	Toezicht en handhaving vindt enkel gecombineerd met bovengenoemde controles plaats en in geval van signalen, klachten of meldingen

Tabel 2. Risicoklasse met handelswijze per MBA

Bodemkwaliteit en gezondheidsaspecten bepalen de score. Duurzaamheid kan in de toekomst op basis van bestuurlijke afwegingen, nog in het uitvoeringskader worden opgenomen. Per MBA zal de focus ook afhangen van de plaats van de activiteit (woongebied, natuurgebied of industriegebied), of de kwaliteit van de melding of vergunningaanvraag.

Hoog risico

Taakveld Vergunningen & Meldingen

Binnen het taakveld Vergunningen & Meldingen wordt bij een MBA met een hoog risico (risicoscore >= 15.) als volgt gehandeld:

- Meldingen worden adequaat en tijdig be- en afgehandeld. Meldingen worden binnen de wettelijke termijn beoordeeld. Bij de behandeling van de melding wordt vastgesteld of de activiteit die gemeld is inderdaad niet vergunningplichtig is. Voorts wordt beoordeeld of het nodig is om maatwerkvoorschriften op te leggen;
- Vergunningaanvragen worden in behandeling genomen en binnen de wettelijke termijnen afgedaan. Maatwerk is mogelijk. Om de kwaliteit te waarborgen, wordt elk besluit op juridische kwaliteit en handhaafbaarheid getoetst.

Taakveld Toezicht & Handhaving

Binnen het taakveld Toezicht & Handhaving worden alle MBA's met een hoog risico (risicoscore >= 15.) gecontroleerd.

Gemiddeld risico

Taakveld Vergunningen & Meldingen

Binnen het taakveld Vergunningen & Meldingen wordt bij een MBA met een gemiddeld risico (risicoscore vanaf 8 tot en met 14) als volgt gehandeld:

- Meldingen worden vereenvoudigd afgedaan. Meldingen worden getoetst op juistheid en volledigheid waarbij enkel wordt bekeken of de gemelde activiteit binnen het kader van de Omgevingswet past;
- Vergunningaanvragen worden in behandeling genomen en binnen de wettelijke termijnen afgedaan. Maatwerk is mogelijk. Om de kwaliteit te waarborgen, wordt elk besluit op juridische kwaliteit en handhaafbaarheid getoetst.

Taakveld Toezicht

MBA's met een gemiddeld risico (risicoscore vanaf 8 tot 14) worden steekproefsgewijs regiobreed aan toezicht en handhaving onderworpen. Toezichthouders bepalen de soort controle op basis van de afgesproken percentage. Daarnaast kunnen we jaarlijks samen met de gemeenten regionale aandachtsgebieden bepalen. Het algemeen bestuur van OZHZ stelt elk jaar dit programma vast.

Steekproefsgewijs toezicht en handhaving betekent niet dat er geen borging meer is, maar wel dat er een grotere kans bestaat dat niet wordt voldaan aan bepaalde regels, alsmede een grotere kans bestaat op lichte vormen van schade of hinder en aantasting van milieu en natuur. Toezicht en handhaving op de risico's van deze activiteiten is mogelijk door inzet van andere generieke instrumenten.

Laag risico

Taakveld Vergunningen & Meldingen

Bij MBA's met een laag risico (risicoscore lager dan 8.0) worden vergunningen vereenvoudigd afgedaan en meldingen marginaal afgedaan. Meldingen worden globaal beoordeeld op volledigheid.

Taakveld Toezicht & Handhaving

MBA's met een laag risico (risicoscore lager dan 8) worden niet planmatig gecontroleerd. Alleen in combinatie met bovengenoemde controles (zogenoemde gebiedsgerichte controle) of naar aanleiding van signalen, klachten of meldingen (zogenoemde "piepsysteem") controleren we de betreffende MBA's. OZHZ verzorgt de wachtdienst voor milieuzaken namens de gemeenten en de provincie. Bij de milieuwachtdienst komen verschillende signalen, klachten of meldingen binnen van particulieren, bedrijven of handhavingpartners. Dit kunnen ook klachten over bodem zijn.

Voor de groep met een laag risico wordt gezocht naar mogelijkheden om de bekendheid van de milieuregels op peil te houden en het draagvlak voor naleving te bevorderen.

2.3.3 Vertaling naar uitvoering

Vervolgens vindt een doorvertaling naar de uitvoering plaats. Deze omvat:

1. Het bepalen van de kwantitatieve inzet per MBA (aantal controles en uren) op basis van kentallen, frequenties en overige aannames;
2. Vastleggen in programmering: individuele jaarprogramma's van gemeenten en een regiobreed programma toezicht en handhaving;
3. Uitvoering en verantwoording.

Ad. 1 Kwantitatieve inzet per taakveld

Nadat de risicoscores per MBA zijn bepaald, wordt de gemiddelde ureninzet per controle (altijd/steekproefsgewijs/gebiedsgericht/piepsysteem) vastgesteld. Dit gebeurt op basis van kentallen (ureninzet), frequenties (een controle jaarlijks, eens per X-jaar etc.) en overige aannames (zie hieronder).

Binnen toezicht en handhaving is de controlefrequentie afhankelijk van de risicoscore. Bij hogere risico's, en dus hogere prioriteit, neemt de controlefrequentie toe. Schematisch:

Risicoscore	Controlefrequentie
Groter dan 14.0	Altijd
8.0 t/m 14.0	Steekproefsgewijs & piepsysteem
kleiner dan 8.0	Gebiedsgericht & piepsysteem

Tabel 3. Risicoscores met bijbehorende controlefrequenties voor toezicht

Het RUN biedt de mogelijkheid om - waar nodig - op dossierniveau de controlefrequentie aan te passen. Dit kan aan de orde zijn op het moment dat een MBA een afwijkend risicoprofiel heeft. Bijvoorbeeld op locaties waar gedurende langere tijd veel grondverzet plaatsvindt.

Bij overige aannames kan men denken aan:

- Het uitgangspunt dat voor het generiek toezicht en handhaving 50% van de tijd nodig is die voor steekproefsgewijs toezicht en handhaving benodigd is;
- Het uitgangspunt dat bij gebiedsgerichte controles ook controles worden uitgevoerd bij vermoeden van MBA's waarvoor geen melding of vergunningaanvraag is gedaan;
- Het uitgangspunt dat een toezichthouder op basis van expertise X % percentage van de in totaal beschikbare tijd kan gebruiken om controles uit te voeren;

Ad. 2 Vastleggen in programmering

Nadat de kwantitatieve inzet per MBA is bepaald, vertaalt OZHZ dat naar twee programma's:

1. individueel jaarprogramma per gemeente en 2. regionaal generiek programma.

Per gemeente stelt OZHZ jaarlijks een programma op voor de milieutaken. In dit werkprogramma staan de verwachte producten, diensten, alsmede de verwachte bestedingen. Het financieel kader van het jaarprogramma staat in de begroting van OZHZ. Uit het Besluit omgevingsrecht volgt dat het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente het jaarprogramma vaststelt en bekend maakt.

Voor MBA's die vallen onder steekproefsgewijs toezicht en handhaving (MBA's met een gemiddeld risico) stelt OZHZ een regionaal programma generiek toezicht en handhaving op. Deze MBA's zijn aan regiobreed themagewijs toezicht en handhaving onderworpen. Het algemeen bestuur van OZHZ stelt elk jaar dit programma vast.

Ad. 3 Uitvoering en verantwoording

Na bestuurlijke vaststelling van de individuele jaarprogramma's en het programma steekproefsgewijs toezicht en handhaving start de uitvoering.

OZHZ verantwoordt over het individueel jaarprogramma rechtstreeks aan de desbetreffende gemeente. OZHZ legt aan het algemeen bestuur van OZHZ de jaarlijkse verantwoording van het programma steekproefsgewijs toezicht en handhaving ter vaststelling voor.

3

RUN Bodem-risicomodel

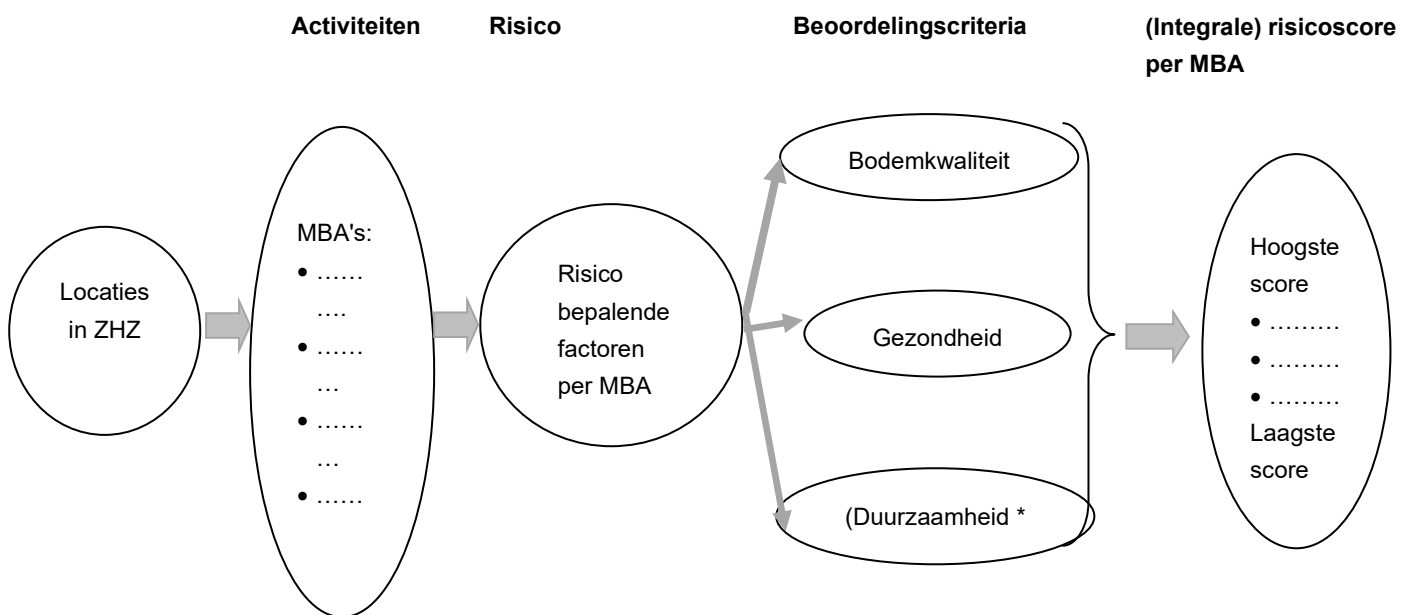
A. Inleiding

Het RUN Bodem-risicomodel gaat uit van een risicobenadering, waarbij ongewenste maatschappelijke ontwikkelingen de basis vormen voor de prioriteitstelling van het toezicht en handhaving. De prioriteit ligt dus niet daar waar sprake is van wetsovertreding, maar daar waar dit leidt tot ongewenste maatschappelijke gevolgen.

Als hoofdindeling van de prioriteiten gaan we uit van de verschillende factoren die van invloed zijn op de risico's bij een bepaalde Milieu Belastende Activiteit (MBA). Van de activiteiten staat in een matrix de maximale risicoscore afgezet tegen de wettelijke taak de gemeente heeft om activiteiten in de verschillende fasen te beïnvloeden. Voor het vaststellen van het hoogste risico is de vraag: "Wat is de schade aan de bodemkwaliteit of gezondheid en wat gaat er mis als de betreffende taak niet of onvoldoende wordt uitgevoerd?". Het antwoord op deze vraag bepaalt de score in het risicomodel. Hoe groter het negatief effect, des te hoger de betreffende activiteit op de prioriteitenlijst komt te staan.

B. Opzet risicomodel

De risicobenadering ziet er als volgt uit.

Figuur 1. Risicobenadering RUN Bodem

C. Toelichting RUN Bodem-risico model

Kern werkwijze

Per MBA bestaan verschillende risicobepalende factoren. En elke factor krijgt een risicoscore. Vervolgens bepalen we de gevolgen voor de thema's bodemkwaliteit en gezondheid door te bepalen wat de totale risicoscore is voor de betreffende MBA. De ranking loopt van 1 (geen negatief effect) tot > 15 (zeer sterk negatief effect). Binnen het RUN Bodem is de bestuurlijke keuze gemaakt om de primaire focus te leggen op de risico's voor bodemkwaliteit en gezondheid. Het gemiddelde van de scores op bodemkwaliteit en gezondheid bepaalt de risicoscore van de MBA. De MBA met de hoogste risicoscore is bepalend voor de mate en vorm van toezicht en handhaving. Duurzaamheid kan in de toekomst ook een bepalende factor zijn maar maakt momenteel nog geen onderdeel uit van het RUN Bodem.

Voor het RUN Bodem is enkel gekeken naar bodemtaken.

Het RUN model bepaalt het risico voor de volgende Milieubelastende activiteiten (MBA's):

- Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde
- Graven in bodem met een kwaliteit gelijk of onder de interventiewaarde
- Saneren van de bodem
- Het toepassen van grond- of baggerspecie (huidige BBK)
- Het toepassen van bouwstoffen

RUN Bodem		
Hoog risico	Altijd (>=15)	altijd toezicht en handhaving
Gemiddeld risico	Steekproef (8-14)	steekproefsgewijs toezicht en handhaving
Laag risico	Gebiedsgericht (7-13)	gebiedsgericht toezicht en handhaving → route combineren met controles

De vergunningverlener vult de risicoscore handmatig in. De bedoeling is dat het RUN Bodem in de toekomst deels geautomatiseerd ingevuld wordt, zodat de toetsers minder tijd aan het invullen hoeven te besteden.

Hoe bepalen we het risico?

Risicobepalende factoren zijn:

- Aanmelding niet volledig en correct ingediend;
- Melding is niet akkoord;
- Locatie: Wonen; Landbouw en Natuur, Industrie;
- Tijdelijk opslag/depot;
- Hergebruik van grond op de locatie;
- Grond wordt aangevoerd van buiten de locatie of buiten de regio Zuid-Holland;
- Verontreinigde grond wordt afgevoerd;
- Toepassen van grond > 5.000 m³;

- Meerdere meldingen voor een locatie;
- Grond wordt niet in zijn geheel toegepast;
- Er worden nog andere partijen grond toegepast;
- Bodemvreemde bijmengingen;
- Er is geen kwaliteitsbewijsmiddel, productcertificaat of partijkeuring;
- Verdachte herkomstlocatie;
- Grond wordt toegepast als GBT;
- Bodemkwaliteit = Industrie en wonen;
- PFAS > hergebruiksnorm;
- Asbesthoudende grond < en > interventiewaarde met respirabele vezels;
- Loodhoudende grond < en > interventiewaarde;
- Vluchtige stoffen > interventiewaarde;
- Combinatie van verschillende en/of andere stoffen > interventiewaarde;
- Mobiele en/of vluchtige verontreiniging < en > interventiewaarde;
- Verschillende te ontgraven bodemlagen en verschillende kwaliteiten;
- Verontreinigingsspots;
- Graven > 25m³
- Ontgraven van sterk verontreinigde grond;
- Aanbrengen van een duurzame leeflaag/isolatielaag;
- Bouwstoffen komen van buiten de regio Zuid-Holland Zuid;
- Toepassen van 'aandachts' bouwstoffen waarvoor toepassingsvoorwaarden zijn opgenomen in de bodembeheersnota;
- Er is sprake van hergebruik van eerder toegepaste bouwstoffen;
- Toepassen van in-situ sanering.

De plantoetsers vullen deze factoren in. Toezicht en handhaving heeft ook nog de mogelijkheid om het risico aan te passen. De volgende factoren kunnen het risico verhogen en de toezichthouders vullen dat in:

- Wijzigingsmelding ontvangen: beperkt; matig; sterk;
- Tijdens het toezicht en handhaving worden afwijkingen waargenomen.

Memo

Aan AGO en AB leden
Van Projectgroep RUN Bodem
Datum 23 september 2022
Onderwerp Warme overdracht Bodemtaken (WOBT)

1. Bodemtaken veranderen

De Omgevingswet vraagt om een andere invulling van de bodemtaken. Zo brengt de nieuwe wet verschillende inhoudelijke wijzigingen met zich mee. Ook worden gemeenten bevoegd gezag voor de (chemische) kwaliteit van bodem en ondergrond. De provincie blijft bevoegd gezag voor het grondwater en situaties die vallen onder het overgangsrecht. Tenslotte krijgt ook de financiering door het Rijk een andere opzet.

Momenteel zijn de bodemsaneringstaken verplicht onderdeel van het basistakenpakket. Dit blijft zo onder de Omgevingswet. De uitvoering blijft daarmee in mandaat belegd bij OZHZ. De provincie heeft OZHZ gevraagd om de overdracht van de bodemtaken op een adequate manier invulling te geven. Hiervoor is in 2020 gestart met het project 'Warme overdracht bodemtaken'.

2. Waarom is een uitvoeringskader voor bodemtaken nodig?

De Omgevingswet brengt enkele inhoudelijke wijzigingen binnen het werkveld bodem met zich mee. Ook herziet het Rijk met de overdracht van de bodemtaken de budgettering. Voor zover nu bekend is bestuurlijk afgesproken (rijksoverheid, IPO en VNG) dat *geen* extra middelen via het gemeentefonds beschikbaar komen voor de apparaatskosten. Het benodigde budget voor 2023 is opgenomen in de begroting 2023 van OZHZ. Nu de ingangsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld, blijft het budget voor deze taken vooralsnog via de provincie lopen.

De situatie vraagt om een meer risico gestuurde aanpak en het vastleggen van deze keuzes in nieuw beleid; een uitvoeringskader voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op de bodemtaken. De bodembeheernota, die OZHZ samen met gemeenten voorbereidt, ziet op die beleidskeuzen.

3. Wat omvat het uitvoeringskader in basis?

Het uitvoeringskader beschrijft hoe de bodemtaken op een effectieve en eenduidige manier binnen beleidsmatige en wettelijke kaders worden uitgevoerd. We sluiten aan op de Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid. Dit is het reeds bestaande uitvoeringskader voor de WABO (brede)-taken. Onderdeel hiervan is een risicomodel dat de inzet voor vergunningverlening, toezicht en handhaving reguleert. Dit risicomodel heet het Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN). Het RUN richt zich niet op alle risico's, maar op de risico's die een grote impact op het leefmilieu kunnen veroorzaken.

In de kern is het doel primair het beheersen:

- Van de risico's voor de volksgezondheid.
- Van de bodemkwaliteit.
- Op eenzelfde acceptabel risiconiveau in de hele regio Zuid-Holland Zuid.

Hiermee vormen een uniforme aanpak en budgettering op een regionaal minimumniveau de basis. Daarnaast zijn, aanvullend op het minimumniveau, maatwerkafspraken met gemeenten mogelijk. Zo kunnen gemeenten de lokale afweging maken om in te zetten op leefbaarheid. Met dit concept-kader streven we een verantwoord uitvoeringsniveau na.

Voor de prioriteiten gaan we uit van de volgende risicoklassen en de daarbij horende handelwijze:

- Hoog risico, activiteiten met een risicoscore ≥ 15 , vindt altijd toezicht plaats. Gezondheid en Bodemkwaliteit bepalen de score. Tevens worden duurzaamheid en leefbaarheid meegenomen in de risicoafweging.
- Gemiddeld risico, activiteiten met een risicoscore vanaf 8 tot en met 14, vindt steekproefsgewijs toezicht plaats.
- Laag risico, activiteiten met een risicoscore lager dan 8, wordt alleen gebiedsgericht toezicht uitgevoerd. Combineren met toezicht met een gemiddeld of hoog risico, of in geval van klachten en meldingen.

Zaak is om het model vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet verder in te richten en bij te stellen. In diverse gremia vindt momenteel afstemming en bijstelling met gemeenten plaats. OZHZ blijft dit doen bij het nadere uitwerken van het ontwerpmodel.

4. Proces verankeren uitvoeringskader RUN Bodem

OZHZ ziet het proces om het beleidskader RUN Bodem te verankeren als volgt voor zich.

Het inhoudelijk inbedden van het beleidskader RUN Bodem gebeurt in het lopende traject om te komen tot een nieuwe Nota VTH voor de gemeentelijke taken door OZHZ. Dit voornemen is in het AB van 2 december 2021 aan de orde geweest. Het AB stemde, wegens het aflopen van de planperiode, in met het verlengen van de huidige Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid voor de periode 2022 – 2025. De formele vaststellingsroute van de nieuwe Nota VTH door de colleges van B&W is nu voorzien in december 2023, met doorloop in 2024. Dit hangt samen met de te doorlopen procedures van begrotingen en jaarprogramma's. OZHZ beziet nog hoe in hoeverre dit tijdpad mogelijk is te versnellen. In stappen:

1. Het AB stelt RUN bodem vast als basis om in 2023 en 2024 de pilots uit te voeren.
2. De pilots leiden al dan niet tot bijstellen van RUN Bodem.
3. In 2024 stelt het AB het definitieve RUN Bodem vast als onderdeel van de nieuwe Nota VTH.
4. De colleges stellen de nieuwe Nota VTH vast. Vanaf 2025 wordt de nieuwe nota in uitvoering genomen.

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 30 november 2022

Onderwerp:

Doorontwikkeling VTH-stelsel

Gevraagde beslissing:

1. Kennisnemen van de voortgang van het landelijke en het provinciale traject
2. Kennisnemen van de SPUK-subsidieaanvragen voor IBP en energietoezicht

Toelichting:

Ter vergadering geeft OZHZ een toelichting op de doorontwikkeling van de omgevingsdiensten (provinciaal en landelijk traject). Ter informatie zijn met de vergaderstukken meegezonden:

- De plannen van aanpak over de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Zie ook de drie informatieve sheets achter deze belegnotitie.
- Het programmaplan van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP).
- Een memo van I&W over de SPUK-subsidieverlening IBP.

Subsidieaanvraag IBP

Voor de opvolging van de aanbevelingen uit de landelijke rapporten van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer is het IBP Versterking VTH-stelsel opgericht. Het programmaplan is thans bij de stukken gevoegd. Hierin staan concrete acties waarvoor inzet en capaciteit van de omgevingsdiensten nodig is. Om direct vanaf de start in het najaar van 2022 de omgevingsdiensten in staat te stellen deze acties uit te voeren, is een subsidieregeling gemaakt die een specifieke uitkering aan alle 29 omgevingsdiensten mogelijk maakt van in totaal € 15 miljoen. Voor OZHZ gaat het om een bedrag van maximaal € 600.000. De subsidieperiode loopt tot eind 2023. De rijksbijdrage is nadrukkelijk bedoeld om extra activiteiten uit te voeren, en komt daarmee boven op de middelen die de gemeenten en provincies beschikbaar stellen aan de omgevingsdiensten. Bijgaand memo van I&W geeft nadere informatie.

OZHZ diende op 14 oktober 2022 zijn subsidieaanvraag in. Kern van de aanvraag betreft het vergoeden van gemaakte uren en kosten vanwege het aanleveren van informatie aan de landelijke pijlerwerkgroepen, deelname aan landelijke werkgroepen en (vooral) projecten in het kader van de vijf Zuid-Hollandse doorontwikkeling van de omgevingsdiensten. De omgevingsdiensten stemden dit onderling af. Het betreft projecten op het gebied van: de Altijd Actuele Digitale Vergunning, Inspectieveld milieu, afstemming bestuursrecht-strafrecht en datalab. Daarnaast ziet de aanvraag op werkzaamheden in het kader van het anonimiseren van VTH-documenten (met name bodemrapporten die veelvuldig worden opgevraagd). In februari 2023 is eventueel nog een mogelijkheid de aanvraag te wijzigen op basis van de dan bekende informatie. Hier speelt mee dat veel informatie uit de landelijke pijlers (zoals projectplannen) ten tijde van de deadline van de subsidieaanvraag nog niet bekend was. Op basis van een tussenbericht van IenW trekt OZHZ de conclusie dat men positief op de subsidieaanvraag zal beschikken.

ODNL verkreeg daarnaast subsidie ten behoeve van de regierol op activiteiten uit het IBP, de

pilots voor visitatie, de doorontwikkeling van de ODNL-academie, het instellen van een frontoffice ODNL voor informatie en communicatie, het voorbereiden van onderdelen van de kennisinfrastructuur VTH en data en informatieverzameling.

Subsidieaanvraag energietoezicht

De energiebesparingsplicht verplicht bedrijven en instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder uit te voeren. Sinds 2019 is daar een verplichting aan toegevoegd waarbij deze bedrijven en instellingen over de genomen energiebesparende maatregelen moeten rapporteren; de informatieplicht. Het bevoegd gezag voor de energiebesparingsplicht en de informatieplicht berust bij de gemeenten en provincies. De gemeenten en provincies zijn daarmee ook belast met het toezicht op en de handhaving van deze verplichtingen. Sinds 2021 voert OZHZ deze taken uit voor alle opdrachtgevers in het kader van de E-agenda. Per 2023 komt daar voor enkele opdrachtgevers ook de uitvoering van het toezicht en handhaving op energielabel C voor kantoorgebouwen bij, een verplichting op grond van de bouwregelgeving.

Het kabinet is voornemens om per 2023 toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht in het basistakenpakket van de omgevingsdiensten op te nemen. Als onderdeel van het basistakenpakket wordt het toezicht op energiebesparing een structurele taak. Om dit kracht bij te zetten stelt het rijk € 56 miljoen euro beschikbaar voor een SPUK-subsidie, die kan worden ingezet op additioneel toezicht op energiebesparing. De subsidie mag niet worden ingezet voor huidige werkzaamheden en mag geen huidige budgetten vervangen. Voor OZHZ gaat het om € 270.000 per jaar in 2023 en 2024, en € 210.000 per jaar in 2025 en 2026. Aan de subsidie zijn diverse voorwaarden gesteld, waaronder het aannemen van minimaal 1 vaste fte. Ook is vastgelegd dat 70% van het budget moet worden besteed aan toezicht. De overige 30% mag worden besteed aan opleiding, overhead en stimulering.

OZHZ voert nu al het toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht uit voor alle gemeenten. In het kader van de E-agenda controleren we 1584 informatieplichtige bedrijven over een periode van 4 jaar. De aangevraagde subsidie wordt benut opdat OZHZ alle bijkomende onderzoekspflichtige bedrijven kan controleren in de komende jaren. Met deze subsidie kan OZHZ bedrijven stimuleren door te wijzen op de aankomende energiebesparingsplicht, energiecontroles uitvoeren op locatie en energiebesparingsonderzoeken opvragen en beoordelen. Door het uitstel van de Omgevingswet is het nog onduidelijk of al in 2023 kan worden gestart met de onderzoekspflichtige bedrijven. Daarom is OZHZ voornemens om in 2023 bijna 200 informatieplichtige bedrijven te controleren in de onderwijsbranche. In de jaren 2024-2026 zetten we ons volledig in op de onderzoekspflichtige bedrijven. De procedure voor de subsidieaanvraag loopt op dit moment. Ter vergadering licht OZHZ de stand van zaken toe.

Ambtelijke voorbereiding:

OZHZ lichtte het onderwerp toe in de vergaderingen van de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 31 augustus 2022 en van de Adviesgroep Opdrachtgevers op 20 oktober 2022.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Geen

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Plannen van aanpak doorontwikkeling Zuid-Hollandse omgevingsdiensten
- Programmaplan IBP Versterking VTH-stelsel
- Memo I&W d.d. 25 augustus 2022 over de SPUK-subsidieverlening IBP
- Sheets met overzicht van landelijke adviezen, IBP en Zuid-Hollandse doorontwikkeling (achter deze belegnotitie gevoegd)

Versterking VTH-stelsel

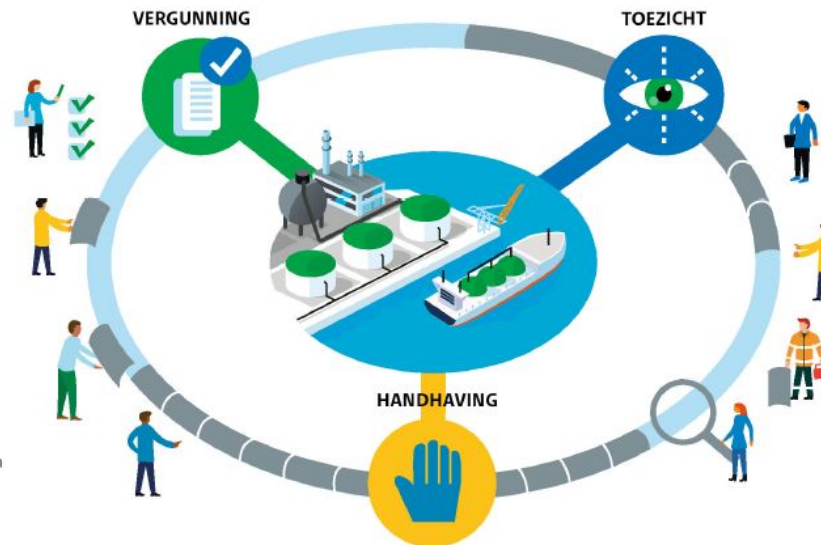
Versterking van het VTH-stelsel

Provincies en gemeenten

Zijn het bevoegd gezag voor de milieutaken:

- inhoudelijk beleid voor de bescherming en benutting van de leefomgeving
- lokaal maatwerk en middelen en voorzieningen voor de omgevingsdiensten

Omgevingsdiensten

Hebben de zorg voor de rechtmatige en doelmatige uitvoering en handhaving van het VTH-stelsel.

Het Rijk

- Geografische schaal van de regionale keten
- Normering en condities voor de op- en inrichting van omgevingsdiensten
- Functioneren van het VTH-stelsel als geheel

10 aanbevelingen van de adviescommissie VTH

De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen.

Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.

Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.

Eén uitvoerings- en handhaving-beleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio.

Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten.

Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen.

Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst.

Verplichting tot informatieuitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.

Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure

Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

Interbestuurlijk programma en SPUK-subsidie

Pijlers IBP

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

- 1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering**
(aanbevelingen 1, 2, 5 en 10 van de commissie Van Aartsen)
- 2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging**
(aanbeveling 3 van de commissie Van Aartsen)
- 3. Informatie-uitwisseling en datakwaliteit**
(aanbeveling 6 van de commissie Van Aartsen, de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer en de moties van de Tweede Kamer)
- 4. Kennisinfrastructuur**
(aanbeveling 6 van de commissie Van Aartsen) inclusief arbeidsmarkt voor gekwalificeerd personeel (nieuw thema)
- 5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving**
(aanbevelingen 7 en 8 van de commissie Van Aartsen)
- 6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht**
(waaronder visitatie, aanbeveling 9 van de commissie Van Aartsen)

Doorontwikkeling omgevingsdiensten Zuid-Holland

De 5 omgevingsdiensten in Zuid-Holland gaan nog meer samenwerken:

- Arbeidsmarkt
- Informatievoorziening
- Kennisteam Circulair en Energie
- Kennisteam Milieucriminaliteit
- Toekomstverkenning VTH (overige kansrijke onderwerpen)

De Betere Wereld Baan
Omgevingsdiensten van Zuid-Holland

Plannen van aanpak doorontwikkeling omgevingsdiensten Zuid-Holland

Vastgestelde versies d.d. 4 juli 2022

Agenda bijlagen

Agendapunt: 9

0. Kopnotitie Doorontwikkeling OD's.pdf

1. Arbeidsmarkt.pdf

2. Informatievoorziening en digitalisering.pdf

3. AADV.pdf

4. Kennis en Infra Circulair en Energie.pdf

5. Kennis en Infra Milieucriminaliteit.pdf

6. Overige kansrijke onderwerpen.pdf

Notitie – Plan van aanpak Doorontwikkeling vijf omgevingsdiensten Zuid-Holland

Datum

T.b.v. bestuurlijk overleg 4 juli 2022

Aan

Bestuurlijke begeleidingsgroep doorontwikkeling vijf omgevingsdiensten

Onderwerp

Plannen van aanpak n.a.v. bestuurlijke opdracht ‘doorontwikkeling omgevingsdiensten’

Vooraf

De dagelijks besturen van de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland willen de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving versterken, met name in het licht van toekomstige (maatschappelijke) uitdagingen. In november 2021 hebben zij de directeuren van de omgevingsdiensten de opdracht gegeven om een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen voor twee hoofdthema's: de opbouw van kennis en deskundigheid, arbeidsmarktcommunicatie en werving; en het versterken van de digitale informatievoorziening in de keten. De uitvoering van deze opdracht gebeurt parallel aan de landelijke ontwikkelingen die idealiter integraal worden meegenomen bij de uitvoering van de opdracht.

De directeuren hebben de bestuurlijke opdracht in een eerste verkenningsfase vertaald naar een ambtelijke opdracht en procesvoorstel, die op 13 april 2022 zijn besproken met de bestuurlijke begeleidingsgroep die voor deze opdracht is ingesteld. In enkele stappen is vervolgens toegewerkt naar concrete plannen van aanpak voor zes onderwerpen, die nu ter bespreking voorliggen.

Dit document heeft het karakter van een ‘kopnotitie’: het schetst de aanleiding en achtergrond van de opdracht, geeft inzicht in het gevolgde proces, licht de keuze van inhoudelijke onderwerpen toe en bevat drie beslis- en bespreekpunten, inclusief enkele overwegingen. De plannen van aanpak voor de onderwerpen zijn separaat bijgevoegd.

Beslis- en bespreekpunten voor het bestuurlijk overleg op 4 juli 2022

Het doel van het bestuurlijk overleg op 4 juli 2022 is antwoord te krijgen op de volgende vragen:

1. Algemeen beeld: wat vindt u van de inhoud van de plannen? Wat spreekt aan, wat niet of minder?
2. Gaat u akkoord met uitwerking en uitvoering van de plannen van aanpak?
3. Gaat u akkoord met het vervolgproces ?

Inhoud/leeswijzer

1. Aanleiding
2. Bestuurlijke opdracht
3. Gekozen aanpak
4. Keuze van de onderwerpen
5. Plannen van aanpak: overzicht
6. Financiering van de projecten
7. Beslis- en bespreekpunten

Bijlagen: plannen van aanpak

1. Arbeidsmarkt
2. Informatievoorziening & digitalisering
3. Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV)
4. Kennis- en kennisinfra Circulair en energie
5. Kennis- en kennisinfra Milieucriminaliteit
6. Overige kansrijke onderwerpen.

1. Aanleiding

De dagelijks besturen van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland willen de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving versterken, met name gericht op de toekomstige (maatschappelijke) opgaven. Verbetering van de gezondheid en milieu, versterking van de natuur, maar ook versnelling van de energietransitie en een circulaire economie kunnen alleen slagen bij een excellente uitvoering van de VTH taken.

Twynstra Gudde heeft in 2021 een provincie-brede verkenning naar uitvoering van de VTH-taken uitgevoerd. De dagelijks besturen van de omgevingsdiensten onderschrijven de conclusies en hebben gezamenlijk het initiatief genomen om de aanbevelingen met urgentie op te volgen. De uitkomsten en conclusies zijn in lijn met de ontwikkelingen op landelijk niveau, waar ook gewerkt wordt aan versterking van het VTH-stelsel. De gemeenten en de provincie Zuid-Holland nemen verantwoordelijkheid om de noodzakelijke versterking voor hun omgevingsdiensten te realiseren.

2. Bestuurlijke opdracht

In november 2021 hebben de dagelijks besturen van de omgevingsdiensten de directeuren opdracht gegeven om een concreet voorstel voor een gezamenlijke aanpak op te stellen dat op korte en lange termijn de omgevingsdiensten gezamenlijk versterkt in lijn met het adviesrapport van Twynstra Gudde. De uitgangspunten hierbij zijn:

- Continuïteit met focus op de maatschappelijke opgaven in de provincie Zuid-Holland
- Herkenbaarheid voor bestuur, bedrijven en burgers in Zuid-Holland
- Expertise en kwaliteit voor de uitvoering van bestaande en nieuwe taken
- Stabiliteit in bedrijfsvoering bij alle Omgevingsdiensten
- Eenduidigheid in uitvoering van taken

- Efficiency door samenwerking

Vertrekpunt voor het uitvoeringsprogramma is dat omgevingsdiensten in Zuid-Holland werken in de nabijheid van de bestuurlijke opdrachtgevers en herkenbaar zijn in de eigen regio. De omvang en complexiteit van de uitdagingen gaan de capaciteit van afzonderlijke partijen echter te boven (benodigde expertise, informatiehuishouding) en vragen om een gezamenlijke inspanning van omgevingsdiensten, gemeenten en provincie. Er is behoefte aan een gezamenlijk uitvoeringsprogramma. Namens de dagelijks besturen heeft de bestuurlijke begeleidingsgroep de directeuren opdracht gegeven om te starten met twee onderwerpen: ten eerste 'Arbeidsmarktcommunicatie, behoud en ontwikkeling van kennis en expertise', ten tweede 'Informatiehuishouding en digitalisering'.

3. Gekozen aanpak

De afgelopen maanden is steeds in gezamenlijkheid aan de uitwerking van de opdracht gewerkt: in regelmatige overleggen van de directeuren en in werkgroepen waarin alle omgevingsdiensten vertegenwoordigd waren, onder aansturing van duo's van directeuren. De gekozen aanpak is op zichzelf al waardevol geweest: de directeuren zien nu al dat er een versterking in samenwerking tot stand komt.

Bij de procesmatige en inhoudelijke aanpak van het traject zijn de directeuren ondersteund door een projectteam bestaande uit twee extern adviseurs, een medewerker vanuit de Provincie Zuid-Holland en een medewerker van de DCMR voor de aanhaking met de landelijke ontwikkelingen.

Na ontvangst van de bestuurlijke opdracht (november 2021) zijn de volgende processtappen gezet:

- Een bestuurlijke aftrap waarbij de eerste ideeën zijn ontwikkeld.
- Een eerste verkenning en vertaling van de bestuurlijke opdracht naar verschillende thema's.
- Enkele werkgroepen zijn gestart, aangestuurd door duo's van directeuren.
- Er is een projectteam ingesteld dat de directeuren ondersteunt.
- Een eerste inventarisatie van wat er al gebeurt aan samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten. Op basis daarvan zijn onderwerpen opnieuw geprioriteerd, waarbij het aspect 'kennis' wat explicieter is gemaakt t.o.v. de hoofdthema's arbeidsmarkt en informatisering, en meer toegespitst.
- Tussentijds overleg met de bestuurlijke begeleidingsgroep op 13 april 2022; groen licht voor de gepresenteerde aanpak voor het vervolg.
- Iedere werkgroep - bestaande uit medewerkers van verschillende OD's - heeft een uitgebreide instructie ontvangen voor het op te leveren plan van aanpak.
- Tussentijds hebben de directeuren tweewekelijks overlegd over de voortgang van de werkgroepen en de tussentijdse resultaten afgestemd.
- Op verzoek van de directeuren heeft het projectteam een overkoepelende of kopnotitie voor het bestuurlijk overleg op 4 juli opgesteld.

4. Keuze van de onderwerpen

De bestuurlijke opdracht is vertaald en geoperationaliseerd naar een ambtelijke opdracht; de focus is daarbij gelegd op drie hoofdthema's uit de bestuurlijke opdracht: Arbeidsmarkt; Informatiehuishouding en digitalisering; en Kennis. Binnen deze drie thema's is verdere focus aangebracht, waarna uiteindelijk zes onderwerpen resulteerden. Daarbij golden drie overwegingen:

1. *Termijn*: er is focus aangebracht (convergeren) met het oog op korte termijn resultaten. Daarnaast is ook enige ruimte gelaten om te divergeren en oog voor het perspectief op lange termijn te behouden.
2. *Relatie met landelijke ontwikkelingen*: er is uitdrukkelijk oog voor de landelijke ontwikkelingen n.a.v. het rapport van de commissie-Van Aartsen, het interbestuurlijk programma (IBP) en de acties in ODNL-verband.¹ Dat is belangrijk geweest in termen van tempo en fasering, zodat:
 - geen dubbel werk wordt gedaan of overlap ontstaat, sommige onderwerpen worden landelijk opgepakt;
 - wel tempo wordt gemaakt op onderwerpen die voor ODNL van belang zijn (pilotfunctie omgevingsdiensten Zuid-Holland);
 - onderwerpen die omgevingsdiensten in Zuid-Holland hoe dan ook goed zelf kunnen doen vast starten;
 - tempo wordt gemaakt op thema's die voor Zuid-Holland (provincie, gemeenten en omgevingsdiensten) van belang zijn.
3. *Voortbouwen op bestaande samenwerking*: de bestuurlijke opdracht vraagt om nadrukkelijk te onderzoeken op welke gebieden samenwerking zinvol is, verbeterd of gestart kan worden. Er is een inventarisatie gemaakt van wat de vijf OD's al gezamenlijk doen en van onderwerpen waar samenwerking kansrijk lijkt. Het was al bekend dat de diensten veel samenwerken, maar de inventarisatie laat zien dat er zelfs verrassend veel gezamenlijk wordt gedaan.

Op basis van de bestuurlijke opdracht, een verkenning van landelijke acties en de inventarisaties is gekozen om focus te kiezen en te werken aan plan van aanpak langs vijf sporen. Vanwege de omvang en het specifieke karakter is, aanvullend op het plan voor informatisering, apart aandacht besteed aan het onderwerp Altijd Aanwezige Digitale Vergunning (AADV).

Nr	Thema	Trekkend directeur	2 ^e directeur
1	Arbeidsmarkt	Christiaan vd Kamp	Rosita Thé
2	Informatievoorziening & digitalisering	Rosita Thé	Ronald Visser
3	Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV)	Ronald Visser	Rosita Thé
4	Kennis- en kennisinfra Circulair en energie	André Mutter	Marlies Krul
5	Kennis- en kennisinfra Milieucriminaliteit	Ronald Visser	Christiaan vd Kamp
6	Overige kansrijke onderwerpen	Marlies Krul	André Mutter

¹ De zes thema's uit het landelijke IBP zijn: 1 Robuuste omgevingsdiensten en financiering; 2 Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging; 3 Informatie-uitwisseling en datakwaliteit; 4 Kennisinfrastructuur (inclusief arbeidsmarkt); 5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving; 6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht. Wij sluiten aan bij de thema's 2, 3 en 4.

5. Plannen van aanpak: overzicht

Voor elk onderwerp is een plan van aanpak opgesteld. Deze zijn als afzonderlijke documenten bijgevoegd en verdienen apart gelezen te worden. De belangrijkste punten staan hieronder.

Onderwerp	Inhoud	Middelen
Arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> Doel: versterken positie gezamenlijke OD's ZH op arbeidsmarkt Acties: <ol style="list-style-type: none"> Gemeenschappelijke communicatiestrategie (zie www.debeterewereldbaan.nl) t.b.v. herkenbaarheid en naamsbekendheid ZH omgevingsdiensten Gezamenlijke recruitment op scholen (open dagen, aanbieden van stages, gastcolleges), aanbieden van startersprogramma en traineeships Beurzen: organiseren "Open Dag van de Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten" Relatie met landelijk: het is voorstelbaar dat deze aanpak uiteindelijk landelijk wordt toegepast voor alle 29 OD'en. Voor nu echter starten als ZH. 	<ul style="list-style-type: none"> Uit de lopende begroting Evt. projectleider apart financieren. Aanvullende gelden opdrachtgevers?
Informatievoorziening & digitalisering	<ul style="list-style-type: none"> Doel: kennisdeling op het gebied van informatiebeleid, aanbestedingen etc. Acties: <ol style="list-style-type: none"> Mogelijke gezamenlijke inhuur/aanstellen van: software inkoper, functionaris gegevensbescherming, information security officer; kennisuitwisseling (applicatie)beheer. Ontwikkelen van een gezamenlijk datalab, met als doel dan inzicht geven in (milieu)vraagstukken werken aan (voorspellende) analyses en monitoring Relatie met landelijk: afstemming nodig over data-kwaliteit (IBP/Impulsprogramma). 	<ul style="list-style-type: none"> Ad 1. Uit lopende begroting. Ad 2. Beroep op landelijke middelen? Om als pilot te fungeren.
AADV	<ul style="list-style-type: none"> Doel: implementatie van DIGI-V bij de ZH diensten. Acties: <ol style="list-style-type: none"> Opstellen implementatieplan Opstellen consolidatiestrategie (omzet bestaand naar digitaal) Uitwerken technische randvoorwaarden (Digi-V®) Uitwerken instructiemateriaal, Verkennen inzet Servicetool Inrichten en uitvoeren consolidatieproces NB: focus eerst op 'provinciale' omgevingsvergunningen-milieu Relatie met landelijk: afstemming binnen IBP. Voorbeeldfunctie: bij succes in ZH kan implementatie AADV landelijk navolging te krijgen. 	<ul style="list-style-type: none"> AADV: landelijk financieren. Staat ook al genoemd in programmaplan IBP; mocht dit niet of in onvoldoende mate lukken dan volgt in het najaar een nadere inschatting van de financieringsbehoefte binnen ZH
Kennis- en kennisinfra Circulair en energie	<ul style="list-style-type: none"> Doel: efficiënt gebruik en ontwikkeling van kennis rond circulair en energie Acties: <ol style="list-style-type: none"> SPUK-budget voor toezicht op energiebesparings- en informatieplicht (€ 46mln): gezamenlijk opstellen van aanvragen. Netwerkontwikkeling tussen OD's rond circulair en energie: inhoudelijke kennisoverdracht en van elkaar leren binnen wettelijke en niet-wettelijke taken. 	<ul style="list-style-type: none"> Ad 1. Uit lopende begroting/SPUK budget Ad 2 en 3. Lopende begroting/SPUK budget, maar extra middelen voor trekker

	3. Gezamenlijke opleidingen: organiseren van cursussen waarbij de andere diensten kunnen aansluiten. Start wordt al gemaakt rond vervoersscans.	
Kennis- en kennisinfra Milieucriminaliteit	<ul style="list-style-type: none"> Doel: beter borgen aanpak milieucriminaliteit Acties: <ol style="list-style-type: none"> Een gezamenlijk afwegingskader ten aanzien van bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke interventies (stuur- en weegsystematiek) Verkenning gezamenlijke BOA-pool van de 5 OD'en, in eerste instantie gericht op kennis en expertise Adequate gegevensuitwisseling tussen handhavingpartners Versterken data-analyse (in afstemming met werkgroep informatievoorziening) Voldoen aan Wpg. Relatie met landelijk: Grotendeels overeenkomstig spoor 2 IBP. actie 1 kan als input dienen; 2 (vwb kennis) en 5 wordt zelfstandig opgepakt; 3 en 4 verkennend in vervolgens afstemmen met IBP. Financiering van opleidingen en uitbreiding capaciteit heeft ook op landelijk niveau aandacht. 	<ul style="list-style-type: none"> Inhuren trekker: aanvullende middelen? 1 fte aan inhoudelijke en secretariële/administratieve ondersteuning
Overige onderwerpen	<p>Vooralsnog: Duurzaamheidsetalage: gezamenlijk aanbod duurzaamheid voor 5 OD's</p> <ul style="list-style-type: none"> Doel: deelnemers OD op duurzaamheid beter bedienen door gezamenlijke presentatie aanbod Acties: <ol style="list-style-type: none"> In kaart brengen pakket aan diensten duurzaamheid van de 5 OD's (etalage en winkel) Organiseren duurzaamheidsmarkt voor OD-bestuurders in februari 2023 	<ul style="list-style-type: none"> Uit lopende begroting. Duurzaamheidsmarkt. uit aanvullende financiering?

6. Financiering van de projecten

In de tabel in paragraaf vijf staat onder middelen kort de wijze van financiering toegelicht, hierin zijn drie wijze te onderscheiden:

1. het wordt gefinancierd vanuit de eigen begroting van de OD's,
2. het wordt gefinancierd uit aanvullende middelen van Zuid-Holland (provincie en gemeenten),
3. het wordt gefinancierd uit landelijke middelen (IBP).

De bestuurlijke afweging hierbij is: bij het gebruik van landelijke middelen is er minder controle over de snelheid en het eindresultaat, maar hoeft het niet zelf te worden gefinancierd. Als een onderwerp echt een prioriteit heeft voor Zuid-Holland heeft de voorkeur wellicht om het juist zelf te financieren, om daarmee controle over de snelheid en het eindresultaat te hebben.

7. Beslis- en bespreekpunten

1. *Algemeen beeld: wat vindt u van de inhoud van de plannen? Wat spreekt aan, wat niet of minder? Nota bene:*

- in de plannen is bewust de afweging gemaakt om geen zaken op te pakken die landelijk (IBP) al ter hand worden genomen;
- de focus ligt in de plannen op korte termijn acties, zodat er snel resultaten kunnen worden geboekt;
- de positionering van de voorstellen is van belang in verband met de mogelijkheid van landelijke financiering.

Indien u zich kunt vinden in de inhoud:

2. *Gaat u akkoord met uitwerking en uitvoering van de plannen van aanpak? (opdrachtverlening)*

We merken hierbij op dat de onderwerpen en acties in de plannen van aanpak zich in verschillende fases van uitwerking bevinden. Voor een aantal thema's en initiatieven zal na akkoord een nadere uitwerking komen voor de benodigde capaciteit en middelen en deze worden voorgelegd aan de bestuurlijke begeleidingsgroep. De middelen-vraag zal voor sommige thema's eerder komen dan voor andere.

3. *Akkoord met het vervolgproces:*

- bespreking met bestuurlijke begeleidingsgroep op basis van schriftelijke voortgangsrapportage en beslispunten: oktober 2022;
- tussentijds regelmatig mondeling bestuurlijke terugkoppeling aan bestuur.

Concept Plan van Aanpak 'Arbeidsmarkt'

3 juni 2022

Omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

DE BETERE WERELDBAAN

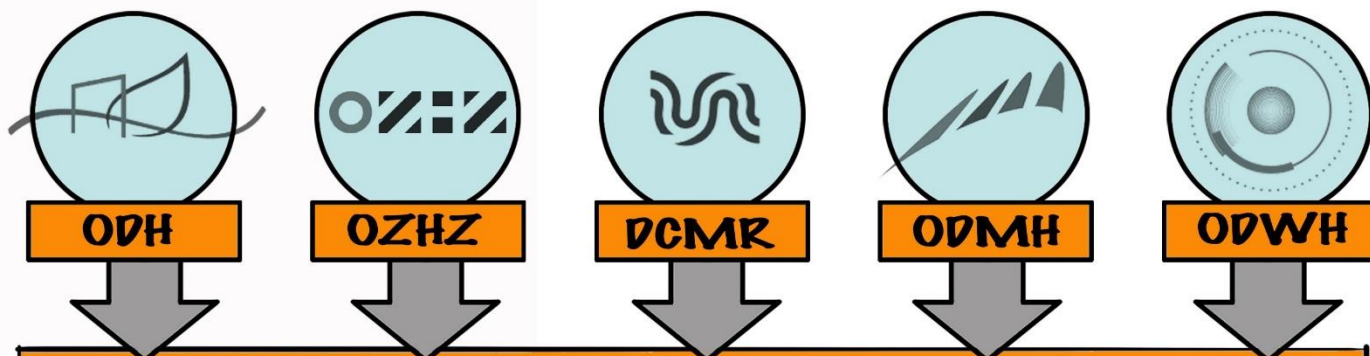

Inleiding

Dit Plan van Aanpak is in korte tijd tot stand gekomen. De werkgroep heeft zich de eerste maanden van de opdracht gefocust op de gezamenlijke profilering op de Carrièrebeurs in april. Hierna zijn er twee vervolgsessies geweest om deze pilot te evalueren en te komen tot een eerste aanzet voor het Plan van Aanpak. Dit is visueel uitgewerkt; alle kernpunten worden samengevat en zijn in één oogopslag zichtbaar. Enkele punten worden hierna nog nader kort toegelicht.

De Betere Wereld Baan

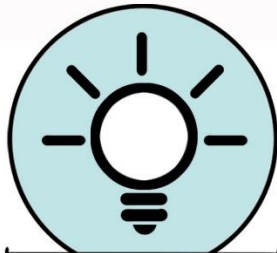
Omgevingsdiensten van Zuid-Holland

Wat is onze gezamenlijke uitdaging?

 <p>A Gezamenlijke uitdaging?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Personeelsbestand op orde houden ● Voldoende expertise en kennis ● Aantrekkelijke werkgever 	 <p>B Probleemstelling?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hoe versterken we gezamenlijk onze positie op de arbeidsmarkt ● Hoe kunnen we elkaar bijstaan op eventuele tekorten op kennis 	 <p>C Afbakening</p> <p>Wel - Binnenhalen kennis Wel - Samenwerking loopbaanstappen Niet - Samenwerken op HR management Niet - Samenwerking buiten de 5 OD's</p>
--	---	--

 <p>Procesverantwoording</p>	<p>Trekkend directeur:</p>	<p>Leden werkgroep:</p>
	<p>Christiaan van der Kamp (ODH)</p>	<p>Leon Treffers (OZHZ),</p>
	<p>2e directeur:</p>	<p>Mark van Doorn (DCMR),</p>
	<p>Rosita Thé (DCMR)</p>	<p>Danielle Blom (DCMR),</p>
<p>Ambtelijk trekkers:</p>	<p>Marjan Rooker (ODMH),</p>	
<p>Yvonne van Laar (ODH),</p>	<p>Conny Keultjes (ODWH),</p>	
<p>Manon Buising (ODH),</p>	<p>Yvonne van Laar (ODH),</p>	
<p>Kate van Elswijk (ODH)</p>	<p>Manon Buising (ODH),</p>	
<p>Kate van Elswijk (ODH)</p>	<p>Kate van Elswijk (ODH)</p>	
<p>Welke acties uitgevoerd?</p>	<p>Met wie gesproken?</p>	
<p>1) Pilot Carrièrebeurs (februari - april 2022) 2) Nieuwe huisstijl carrièrebeurs ontwikkeld 3) Pilot traineeprogramma 4) Mei 2022 gestart met Plan van Aanpak</p>	<p>Afdelingshoofden bedrijfsvoering</p>	

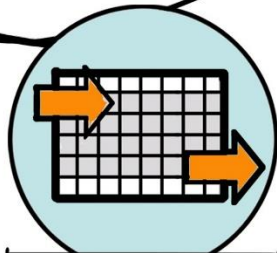

Kansrijke projecten

TOP 3

Quick wins:

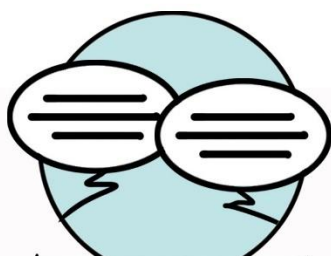
- Carrièrebeurs (reeds gerealiseerd)
- Traineeprogramma (pilot loopt)

Projectplanning

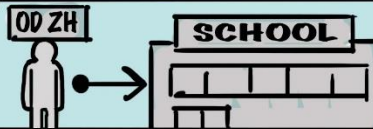
Voorwaarden

Beslis- en bespreekpunten

Ontwikkelen van communicatiepakket

Campus recruitment

Mobiliteitsbureau

Jaarlijkse Carrièrebeurs

De acties worden
gezamenlijk door de
5 OD's opgepakt

Alle pilots zijn
potentieel geschikt voor
landelijke uitrol

Fasering met belangrijkste activiteiten

Stap 1: Vaststellen capaciteit, aansturing en budget.

Stap 2: Jaarplanning maken

Stap 3: Uitrol projecten, afhankelijk van capaciteit.

Per project een hoofdverantwoordelijke
waardoor de projecten parallel gestart
kunnen worden

Voorwaarden: KSF en Indicatieve begroting

Kritische succesfactoren?

- Duidelijke beslisstructuur
- Voldoende capaciteit en budget
- Respect voor ieders identiteit

Wat is er nodig

- 2 fte voor de eerste 2 jaar
- € 100.000 aan ontwikkelkosten
- Overige kosten van gezamenlijke activiteiten zoals beurzen, etc.
- Budgetaanvraag per project

Beslis- en bespreekpunten directeuren

- Keuze maken welke projecten waar worden ondergebracht. (bij OD NL of bij OD ZH)
- Budget toekennen en dit of centraal te beheren of verrekenen per project per OD
- Vaststellen duidelijke beslisstructuur
- Akkoord met het consequent gebruik van de huisstijl

1. Probleemstelling

1.1 Gezamenlijke uitdagingen

Onze belangrijkste gezamenlijke uitdagingen op het gebied van arbeidsmarkt zijn het op orde houden van het personeelsbestand, voldoende expertise en kennis in huis halen en ons profileren als een aantrekkelijk werkgever op de arbeidsmarkt.

De urgentie om personeel binnen te halen is hoog. Zonder gekwalificeerd personeel kunnen we onze primaire taken niet uitvoeren. Door gezamenlijk in te zetten op bovengenoemde uitdagingen, kunnen we de naamsbekendheid van Omgevingsdiensten als werkgever aanzienlijk vergroten. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat we als één orgaan moeten fungeren en onderlinge concurrentie los moeten laten. We treden gezamenlijk naar buiten onder de noemer 'Omgevingsdiensten van Zuid-Holland: De Betere Wereldbaan'.

1.2 Probleemstelling

Hoe zorgen we ervoor dat we als gezamenlijke Omgevingsdiensten onze positie op de arbeidsmarkt versterken en elkaar onderling elkaar kunnen bijstaan op eventuele tekorten op kennis?

1.3 Afbakening

We richten ons op het binnen halen en houden van personeel. Het onderling detacheren van kennis en samenwerken op loopbaanstappen zien we hierbij als kansen. Er vindt geen samenwerking plaats op HR Management (zoals leiderschap, arbeidsvoorwaarden ed).

Indien er samenwerkingsverbanden ontstaan buiten de vijf Zuid-Hollandse OD's om dan wordt dit toegejuicht. Deze samenwerking wordt echter niet onder de vlag van De Betere Wereldbaan ondergebracht.

2. Procesverantwoording

Trekkend directeur	Christiaan van der Kamp (ODH)
2 ^e directeur	Rosita Thé (DCMR)
Ambtelijk trekker	Yvonne van Laar, Manon Busing, Kate van Elswijk (ODH)
Werkgroep	Leon Treffers (OZH) Mark van Doorn en Danielle Blom (DCMR) Marjan Rooker (ODMH) Conny Keultjes (ODWH) Yvonne van Laar, Manon Busing en Kate van Elswijk (ODH)

Op 18 februari 2022 vond de eerste brainstormsessie plaats met de werkgroep. Tijdens deze sessie is geïnventariseerd of de werkgroep als pilot wilde meewerken aan gezamenlijke profilering op de Carrièrebeurs in april. Iedereen heeft hiermee ingestemd en de periode t/m april is gewerkt aan het realiseren van deze "quick win". Voor deze pilot is ook een huisstijl ontwikkeld (De Betere Wereldbaan). Ook is er een traineeprogramma als pilot opgestart, deze loopt momenteel. In de tussentijd is er terugkoppeling geweest via de afdelingshoofden Bedrijfsvoering.

16 mei heeft de werkgroep een eerste brainstorm gehad over het Plan van Aanpak voor de lange termijn.

3. Kansrijke projecten en acties

3.1 Ontwikkelen van communicatiepakket

Om herkenbaarheid en naamsbekendheid van de Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten op de arbeidsmarkt te vergroten, wordt geadviseerd om een compleet communicatiepakket te ontwikkelen. De huisstijl die is ontwikkeld voor de Carrièrebeurs biedt al een basis. Het communicatiepakket bestaat uit een doorontwikkelde huisstijl, huisstijlvoorwaarden, de website www.debeterewereldbaan.nl en alle andere uitingen die voortvloeien uit de te nemen acties. Hierbij geldt ook dat de huisstijl op alle vacatures wordt toegepast.

3.2 Campus recruitment

Hieronder wordt verstaan alle recruitment op scholen, zoals open dagen, het aanbieden van stages, het geven van gastcolleges, aanbieden van startersprogramma, traineeships etc.

3.3 Beurzen

De pilot van de Nationale Carrièrebeurs heeft uitgewezen dat we beter zichtbaar kunnen zijn als we de krachten bundelen. De Carrièrebeurs is een mooi jaarlijks podium om te benutten. Een hieruit voortvloeiende actie is het organiseren van een Open Dag van de Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten. Deze dag is zowel voor bezoekers van de Carrièrebeurs als voor personen die bereikt worden door de Campus recruitment en andere campagnes.

Alle acties worden regionaal opgepakt. Op landelijk niveau zijn er nog geen concrete acties aan de orde. Wel zijn alle bovengenoemde projecten potentieel geschikt voor een landelijke uitrol. Daarnaast kunnen Open Dagen vanuit een kleinere setting worden vertegenwoordigd door bijvoorbeeld 2 of 3 OD's. Dit hangt af van het type vacature, de school en de opleiding. Voorwaarde is wel dat er altijd onder de vlag van De Betere Wereldbaan naar buiten wordt getreden.

3.4 Mobiliteitsbureau

Om mensen binnen de OD's te behouden, is detachering van kennis en onderlinge samenwerking op loopbaanstappen gewenst.

Prioriteit wordt gegeven aan het Communicatiepakket, Campus recruitment en de beurzen.

4. Projectplanning

Om tot uitwerking te kunnen komen is het van belang dat de volgende stappen worden gevolgd:

Stap 1: vaststellen capaciteit, aansturing en budget

Stap 2: Jaarplanning maken

Stap 3: uitrol van de projecten, afhankelijk van capaciteit (stap 1).

Per project wordt geadviseerd een hoofdverantwoordelijke te benoemen, waardoor de projecten parallel gestart kunnen worden.

4.1 Quick wins

Er zijn reeds twee quick wins gerealiseerd, namelijk de Nationale Carrièrebeurs in april 2022 en het nu lopende traineeprogramma. Deze pilots dienen bij vervolg verder gefinetuned te worden.

5. Voorwaarden: KSF en Indicatieve begroting

5.1 Kritische succesfactoren

Om te kunnen komen tot een goede uitvoering zijn de volgende KSF nodig:

- Duidelijke beslisstructuur, projectaansturing en -verantwoordelijkheid. Het voorstel is dat deze werkgroep wordt omgezet in een projectgroep. De projectgroep heeft regie op de inhoud van de projecten en stuurt aan op de uitvoering. De afdelingshoofden bedrijfsvoering beslissen en zijn verantwoordelijk voor het budget. De voorkeur gaat uit naar het centraliseren van het budget.
- Voldoende capaciteit en budget voor de uitvoering.
- Respect voor ieders identiteit en dit – met de nodige creativiteit - in alle projecten inbedden.

5.2 Benodigdheden

Een globale inschatting wat nodig wordt geacht aan uren, mankracht en financiën om dit plan uit te voeren:

- 2 fte voor de eerste 2 jaar (dit zijn de ontwikkeljaren)
- € 100.000 aan ontwikkelkosten (website, uitingen ed.)
- Overige kosten van gezamenlijke activiteiten zoals beurzen, open dagen ed.
- Voorstel om per project een budgetaanvraag in te dienen

Capaciteit kan worden gegeneerd door fte's toe te voegen via de OD's die de projecten trekken, of door gebruik te maken van het bureau van OD NL. In dit laatste geval is het wenselijk om het budget aldaar te centraliseren.

6. Beslis- en bespreekpunten

Beslis- en bespreekpunten die de werkgroep wil voorleggen zijn:

1. Er moet een keuze gemaakt worden om de projecten;
of bij OD NL onder te brengen bij wijze van pilots, waarna een eventuele landelijke uitrol zou kunnen plaatsvinden,
of om de uitvoering bij de Zuid-Hollandse OD's onder te brengen door uitbreiding van fte's.
2. Budget toekennen en keuze maken om dit;
of centraal te beheren,
of verrekening per project per OD,
3. Vaststellen van een duidelijke beslisstructuur, projectaansturing en -verantwoordelijkheid.
4. Akkoord met het consequent gebruik van de huisstijl conform huisstijlvoorwaarden in alle arbeidsmarktuitingen

Na de terugkoppeling van de directeuren gaan wij verder met het uitwerken van het Plan van Aanpak. Medio juli staat hierover de eerste bijeenkomst met de werkgroep gepland.

PvA samenwerking Spoor Informatievoorziening en digitalisering | Op basis van werkinstructie

1. Probleemstelling

- a. *Wat is de belangrijkste gezamenlijke uitdaging voor de omgevingsdiensten op het thema?*

In het Twynstra Gudde rapport dat de basis legde voor deze samenwerkingsopgave, wordt een schets gemaakt van de informatiehuishouding en digitalisering bij omgevingsdiensten. Zij benadrukken het belang van een dienst om een sterke informatiepositie te hebben om de (maatschappelijke) waarde en relevantie als autoriteit te behouden. Zij benoemen de uitdaging die elke dienst voelt om succesvol de data 'op orde' te krijgen en te houden, om vervolgens deze te verwerken en te gebruiken in een goed uitvoeringsproces op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering.

Als werkgroep zijn deze bevindingen herkenbaar. Specifiek voor onze regio zijn twee uitdagingen te noemen die bijdragen aan de situatie die Twynstra Gudde constateert. Hierbij staat een versnippering van kennis met stip op één:

- Iedere dienst kampt met een tekort aan specialistische kennis om de uitdagingen rondom data en de hieruit voortvloeiende interpretatie om van data informatie te maken, effectief het hoofd te bieden.
- Daarnaast ervaren wij allemaal capaciteitstekorten en krapte op de arbeidsmarkt waardoor bovenstaande specialistische kennis niet duurzaam op te bouwen valt.
- In de waan van de dag waar bovenstaande punten aan bijdragen, zijn wij vijf diensten snel geneigd om allen het wiel zelf uit te vinden, dat is niet efficiënt.

De tweede uitdaging is, waar het Twynstra Gudde rapport ook kort naar verwijst, de kwaliteit van onze data en slim weten om te gaan met die data.

- Data is niet altijd juist en volledig. Veel van onze data bestaat uit handmatig ingevoerde gegevens van onze toezichthouders en vergunningverleners. Waarom vervuiling optreedt, is een complex samenspel tussen verschillende oorzaken. Personeelstekorten geven hoge werkdruk om taken snel af te moeten handelen, nieuwe medewerkers worden niet altijd gewezen op het belang van goede dataverzameling, workflows en werkinstructies zijn ingericht op output van VTH-taken waaraan dataverzameling secundair is omdat onze opdrachtgevers daar prioriteit aan geven, de systemen waar mee gewerkt wordt kennen beperkingen, etc.
- Wij zijn nog niet slim genoeg in het gebruik van data. De afgelopen jaren is steeds meer mogelijk geworden op het gebied van data-analyse. Nieuwe programma's zijn op de markt en met de digitalisering in de afgelopen 10 jaar beschikken diensten ook over steeds meer verschillende soorten data. Datagedreven denken en informatiegestuurd werken is een relatief nieuwe mindset die nog niet breed leeft binnen de huidige organisaties.
- De uitwisseling van data kan beter. Bovenstaande punten dragen bij aan de uitdaging om data met elkaar uit te wisselen. De behoefte bestaat om meer gezamenlijk op te treden om gedeelde vraagstukken aan te pakken en van daaruit te duiden welke data wij van elkaar kunnen gebruiken met bijbehorende kwaliteitseisen.

b. *Welke probleemstelling heeft de werkgroep voor zichzelf geformuleerd?*

Bovenstaande uitdagingen zijn te vatten in de volgende probleemstelling:

De informatiehuishouding en digitalisering is sterk versnipperd tussen onze diensten. Dit leidt ertoe dat iedere organisatie zelf het wiel uitvindt door middel van eigen beleid, eigen applicaties en eigen kennisopbouw.

De werkgroep heeft enkele domeinen geïdentificeerd waar resultaten te behalen zijn op de schaal van Zuid-Holland op de korte, middellange en lange termijn. Bovengenoemde probleemstelling uit zich als volgt op deze gebieden:

- **Informatiebeveiliging:** Concrete beleidskaders missen op dit onderwerp. Veel OD's worstelen met het maken van beleid en een bijbehorende concrete uitvoering. Hierbij is het lastig om de organisatie mee te (blijven) nemen. Het onderwerp spreekt niet tot de verbeelding en krijgt vaak weinig aandacht vanuit het MT.
- **Datakwaliteit en -uitwisseling:** Het is niet gemakkelijk om datasets uit verschillende OD's naast elkaar te leggen om zo meer uit de data te halen. We willen niet te ver vooruit gaan lopen op de landelijke ontwikkelingen. Dit betreft vraagstukken rondom 1 data-model, uitwisseling van data, datalabs etc. Hierbij volgen wij het landelijke PvA (en de bijbehorende planning en geldstromen). De focus moet komen te liggen op de andere thema's die we al wél zelf in ZH kunnen oppakken en die op lange termijn bijdragen aan de landelijke ontwikkelingen. Denk hierbij aan het verbeteren van de data die wordt geleverd aan Inspectieview. Of wat er per dienst in elk geval zou kunnen gebeuren om de kwaliteit van data op te krikken zoals bijv. de koppeling met basisregistraties als BAG, Handelsregister, etc.
- **Beheer:** In de sessie werd geconstateerd dat de functie functioneel beheerder aan verandering onderhevig is. Steeds vaker zitten applicaties in de cloud en is een beheerder bezig met het onderhandelen met leveranciers over functionaliteiten en contracten. Het is lastig om goede functioneel beheerders te vinden. Een complicerende factor is dat de beheerder veel inhoudelijke kennis van de business moet hebben om zijn werk goed te kunnen doen.
- **Aanbestedingen:** OD's volgen nu elk individuele inkoop- en aanbestedingstrajecten voor hardware, software en licenties. Hierdoor worden kansen gemist voor tijdbesparing en schaalvoordelen.

c. *Afbakening: wat wordt er binnen het thema wel opgepakt en wat niet?*

Onder par. 3 worden de concrete projecten benoemd. We richten ons op de thema's waarvoor het zinvol is om die op de schaal van Zuid-Holland op te pakken én welke bijdragen aan kennisdeling en/of de aanpak van gezamenlijke datavraagstukken. Met name voor het thema data-kwaliteit is er een nauw verband met de landelijke ambities op dat vlak. Het is dus van groot belang om goed te bewaken dat het landelijke spoor en het provinciale spoor uitstekend op elkaar aansluiten. Tegelijk ziet de werkgroep de ontwikkelingen rondom het landelijke spoor als kans om ons als Zuid-Hollandse OD's te

profilieren als voorlopers in pilottrajecten. Voor de concrete samenwerkingspunten wordt daarom primair gezocht op behapbare acties waarop voorgesorteerd kan worden voor het landelijke spoor.

In bovenstaand stuk worden veel termen genoemd die in de dagelijkse praktijk door elkaar gebruikt worden. Om te borgen dat we binnen dit spoor over de zelfde dingen spreken, enkele definities:

Data zijn, binnen de context van dit spoor, die verzamelde gegevens in onze werkzaamheden die iets kunnen zeggen over de inhoud van ons werk of de bedrijfsvoering van onze organisatie. Data zijn in de kern platte gegevens en moet eerst betekenis krijgen om informatie te kunnen worden. Data zijn daarmee het middel om tot informatie te komen. Voor onze VTH-taken zijn wij erg afhankelijk van onze data en moeten wij erop kunnen vertrouwen dat de data die hiervoor ingezet wordt, betrouwbaar, relevant en actueel is. Datakwaliteit vormt hiermee een basiselement om als organisatie professioneel datagedreven te werken. De samenwerkingsacties binnen dit spoor ondersteunen de OD's in het datagedreven werken, niet per se informatiegestuurd werken (wat een onderdeel is van datagedreven werken). Een datagedreven organisatie leidt haar doelstellingen af uit data (bijv. nieuwe inzichten die voortkomen uit data-analyse). Met informatiegestuurd werken stuurt men met verwachtingen en doelstellingen aan hoe de data wordt ingezet (bijv. de politiek vraagt om X advies, welke data kan hierop een antwoord geven?).

2. Procesverantwoording

a. *Betrokken directeuren, ambtelijk trekker, samenstelling werkgroep, taakverdeling*

Rosita Thé en Ronald Visser zijn de betrokken directeuren. Ambtelijk trekker is Marloes Tolsma, de werkgroep bestaat uit deelnemers vanuit alle 5 diensten; Maarten van Harten (DCMR), Ted Oliekan (DCMR), Nol Witte (ODMH), Erwin Meijer (ODH), René van den Berge (ODWH), Leonie de Raad (OZHZ) en Carla Visscher (OZHZ). Penvoerder van het Plan van aanpak is OZHZ. Streven is dat elke dienst 1 of meer projecten coördineert, en dat per project er vanuit meerdere diensten capaciteit wordt geleverd. Enkele onderwerpen (zoals bijv een gezamenlijke aanbestedingskalender) liggen meer op het bredere terrein van de bedrijfsvoering en zouden door de Hoofden Bedrijfsvoering van de 5 OD's kunnen worden opgepakt.

Gelet op de veelheid van onderwerpen en het beslag op de (schaarse) capaciteit van de diensten, stelt de werkgroep voor dat er één projectleider ingezet wordt om de aanpak in de diverse domeinen te coördineren.

b. *Welke acties zijn uitgevoerd?*

Twee sessies hebben plaatsgevonden om dit document op te stellen. Gezien Ronald Visser oorspronkelijk trekker was van dit spoor, heeft de ambtelijke uitwerking van deze stukken binnen OZHZ plaatsgevonden met verdere feedback en input vanuit de andere diensten.

De eerste sessie had als doel om:

- I. kennis te maken
- II. te inventariseren welke thema's er spelen binnen het spoor Informatiehuishouding en digitalisering;

- III. welke samenwerkingspunten binnen deze thema's te identificeren zijn;
- IV. en op welk niveau en welke tijdschaal deze samenwerkingspunten moeten plaatsvinden.

De tweede sessie bestond uit:

- V. Een probleemstelling te formuleren over dat wat de eerder genoemde 4 thema's met elkaar verbindt;
- VI. het vaststellen van een probleemstelling voor dit spoor waar alle (reeds geformuleerde) samenwerkingsacties voor ingezet kunnen worden;
- VII. de overkoepelende scope bepalen voor de samenwerkingsacties;
- VIII. een prioritering geven aan de onderwerpen/acties/thema's uit de eerste sessie;
- IX. een voorschot doen op de benodigde resources ;
- X. het formuleren van kritische succesfactoren (KSF's).

Buiten deze sessies om is gewerkt aan het document wat nu voor u ligt, afgestemd met alle deelnemers uit de sessies.

c. *Met wie is gesproken?*

Afgezien van de deelnemers vanuit de 5 diensten, is gesproken met Koen Delen, met als doel de afstemming van dit Plan van aanpak op de landelijke ontwikkelingen (Impulsprogramma, Interbestuurlijk programma IBP). Immers, er lijkt overlap te bestaan tussen de initiatieven die in Zuid-Holland worden genomen en de landelijke ambitie op het thema Digitalisering en Informatievoorziening.

3. Kansrijke projecten en acties voor samenwerking

a. *Wat zijn de belangrijkste samenwerkingsprojecten en -acties en waarom?*

Beredeneerde keuze/prioritering.

In de sessies zijn veel verschillende concrete acties benoemd waarop de 5 OD's gezamenlijk kunnen optrekken (zie ook 3.b.) op verschillende domeinen. Hierbij zijn twee focuspunten te benoemen die alle punten met elkaar verbinden:

1. Kennisdeling.

Dit is dé overkoepelende focus die alle andere samenwerkingsacties samenbrengt. De formulering komt uit de inventarisatie van de eerste sessie, maar de achterliggende behoefte is een structurele kennis- en informatieuitwisseling tussen de diensten op het gebied van beleid, uitvoeringsplannen, applicaties en (vak/specialistische)kennis. Dit klinkt abstract, maar in 4.b. zijn verschillende acties genoemd die hieronder te scharen vallen. Wanneer meer van deze acties uitgevoerd worden, ontstaat een positief zelfversterkend effect omdat voortgebouwd kan worden op de bijbehorende resultaten. Bijvoorbeeld: het uitwisselen van informatiebeveiliging beleidsstukken maakt het makkelijker om te verkennen of een gezamenlijke (C)ISO realistisch is. Of het delen van aanbestedingskalenders vergemakkelijkt het gezamenlijk optrekken voor nieuwe aanbestedingen en het verkennen van een gezamenlijke software broker.

2. Komende jaren werken naar een gezamenlijk data-lab.

Geïnspireerd door het gezamenlijk data-lab van de omgevingsdiensten in Noord-Brabant, ziet de werkgroep ook potentie voor een data-lab in Zuid-Holland. Een centrale plek van de vijf Omgevingsdiensten en de provincie, waar data wordt binnengehaald, bewerkt, geanalyseerd en gevisualiseerd. Het data-lab zou dan inzicht in (milieu)vraagstukken kunnen geven en kunnen werken aan voorspellende

analyses en monitoring op afstand. Met als doel bijdragen aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving. Tijdens de tweede sessie zijn verschillende argumenten benoemd waarom het ontwikkelen van een data-lab past binnen dit spoor:

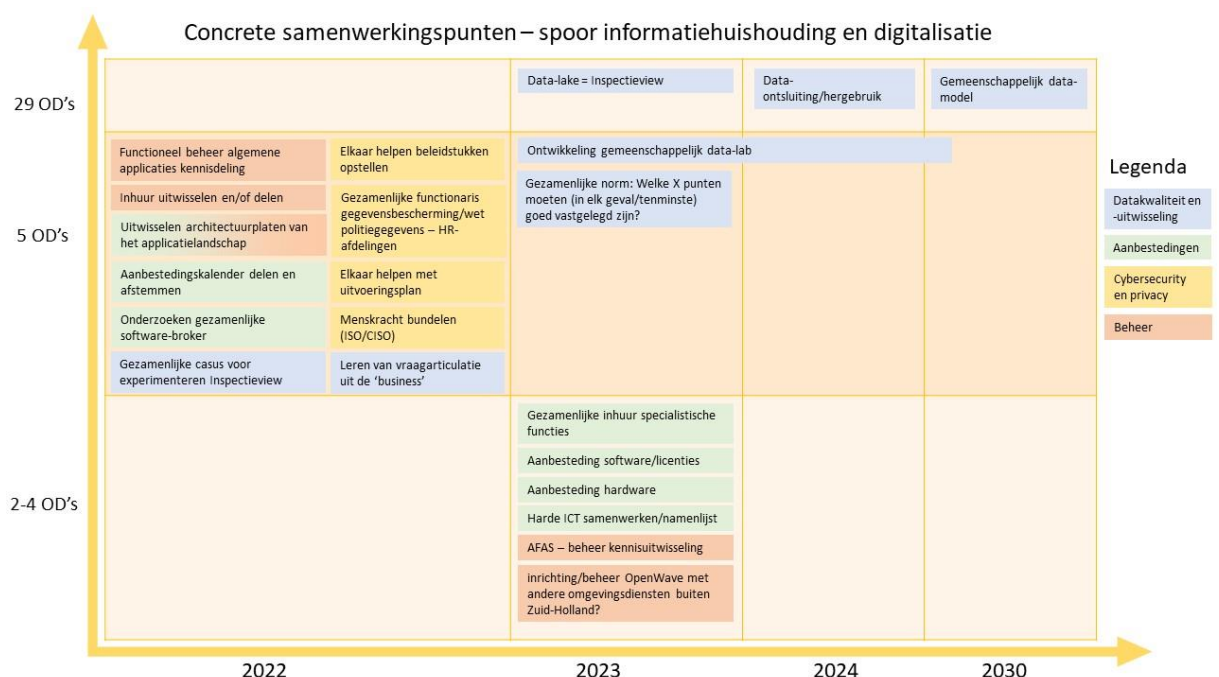
- I. Gedeelde informatievraagstukken kunnen efficiënter aangepakt worden.
- II. De data-specialisten van elke dienst worden aangemoedigd tot kennisuitwisseling via dit medium.
- III. Landelijke ontwikkelingen kunnen door deze groep vertaald worden naar welke regionale ontwikkelingen in beweging gezet moeten worden.
- IV. Link met Twynstra Gudde rapport: datakwaliteit.

Tijdens de inventarisatie van de eerste sessie zijn verschillende acties genoemd die onder te brengen zijn onder dit focuspunt. Zo kan eerst klein begonnen worden door een gezamenlijke casus te kiezen in Inspectieview waar we gezamenlijk aan willen werken. Via bijvoorbeeld een hackathon kunnen specialisten uit de verschillende diensten een eerste samenwerking op dit gebied ervaren. Uit dergelijke eerste ervaringen in het eerste jaar wordt bijvoorbeeld ook duidelijker welke specifieke data bij elke dienst goed vastgelegd moet worden om concrete vragen vanuit de business te kunnen beantwoorden. Hiermee wordt de basis gelegd om de komende jaren het data-lab verder te ontwikkelen.

b. *Verdeling naar schaalniveau:*

- acties op landelijk niveau (29 OD's)
- acties voor de vijf OD's ZH gezamenlijk
- acties door 2-4 OD's binnen ZH (dit betreffen acties die niet voor elke dienst relevant zijn, maar wel baat hebben bij een samenwerking tussen enkele OD's).

Onderstaande illustratie is de uitkomst van de eerste sessie in deze werkgroep. Dit is een van alle mogelijke samenwerkingspunten die wij konden bedenken op de vier domeinen. In de tweede sessie zijn deze punten geprioriteerd en, waar nodig, samengevoegd.

c. *Top 4 gezamenlijke acties door de vijf OD's ZH op de korte termijn*

Tijdens de tweede sessie heeft elke deelnemer punten kunnen toewijzen aan bovenstaande samenwerkingsacties. De acties met de meeste punten zijn:

1. Elkaar helpen met uitwisseling van beleidsstukken en uitvoeringsplannen (dan wel deze opstellen in gezamenlijkheid)
2. Inkoop- en aanbestedingskalender delen en afstemmen (breder dan alleen op het terrein van ICT en applicaties)
3. Gezamenlijk functionaris gegevensbescherming en/of (C)ISO
4. Gezamenlijke casus voor experimenteren Inspectievew

Bovenstaande acties zijn vervolgens ondergebracht in de werkzaamheden van punt 3.a.

4. Projectplanning

a. *Fasering met belangrijkste activiteiten*

Punt 4.b illustreert hoe de meeste activiteiten op korte termijn kunnen starten. Een exacte fasering met eventuele vervolgstappen kan opgesteld worden door een toekomstig projectleider. Wel is de wens om eind 2023 te kunnen spreken van een gezamenlijk data-lab.

b. *Quick wins: welke acties we op korte termijn starten waarmee we al snel (binnen 6 maanden) resultaten kunnen boeken?*

1. Tijdens de sessies zijn punten naar voren gekomen waar op korte termijn aan gewerkt wordt, los van de verdere ontwikkelingen vanuit het Informatiespoor

Laaghangend fruit:

1. Opstellen Rolodex – *reeds uitgevoerd*. Obv sessie 1 is een overzicht opgesteld van alle grote applicaties binnen de diensten en een contactenlijst van de verschillende specialisten op het gebied van informatie en digitalisering (Zie bijlage 1). Deze Rolodex wordt nu succesvol gebruikt.
2. AFAS – beheer kennisuitwisseling (OZH, ODMH, ODH). Beheerders kunnen door de deelnemers uit deze werkgroep makkelijk met elkaar in contact worden gebracht om vragen en adviezen met elkaar uit te wisselen.
3. Inrichten van periodiek afstemmingsoverleg tussen de diensten op diverse specialismen
4. Mogelijkheden verkennen voor gezamenlijk beheer voor Open Wave (OZH en ODH)
5. Uitwisselen applicatielandschap – De documenten zijn aanwezig bij de OD's en makkelijk uit te wisselen.
6. Uitwisselen beleidstukken informatiebeveiliging – *in uitvoering*. Alle 5 omgevingsdiensten helpen elkaar met het opstellen van beleidstukken, zodat elke OD beschikt over een programmatische aanpak voor informatiebeveiliging en privacy. (eerste resultaat: onderling zijn al enkele stukken uitgewisseld, onder meer tussen ODWH en DCMR).

II. Quick wins voor de komende 6 maanden:

1. Uitwisselen aanbestedingskalender. Dit is een goede exercitie in het uitwisselen van informatie en een goede, kleine stap in het hierin behendiger worden. Basisvragen als, door wie worden deze verzameld, hoe komen deze kalenders in een overzichtelijke bundel en via welk platform wordt dit overzicht beschikbaar gesteld voor alle OD's?
2. Onderzoeken of een gezamenlijke software broker van meerwaarde is voor aanbestedingstrajecten
3. De mogelijkheden worden verkend (samen met de HR-afdelingen) voor een gezamenlijke functionaris gegevensbescherming/wet politiegegevens. In het verlengde hiervan wordt onderzocht of het zinvol is om menskracht te bundelen om (bijvoorbeeld) gezamenlijk een ISO/CISO aan te kunnen stellen. Deze wens is ook benoemd vanuit het spoor Kennis- en kennisinfrastructuur Milieucriminaliteit, dus dit punt kan gezamenlijk verder opgepakt worden.

III. Lange termijn focus

Vraagstukken rondom digitalisering en informatiehuishouding zullen niet tot stilstand komen met de vorming van dit stuk. Om ook in de toekomst met deze vraagstukken efficiënt om te kunnen gaan, moet de samenwerking ook een structurele vorm aannemen voor de lange termijn. Een plek waar data gezamenlijk wordt binnengehaald, bewerkt, geanalyseerd en gevisualiseerd. De werkgroep ziet een data-lab als focuspunt om de uitkomsten van de komende maanden op lange termijn te borgen én door te ontwikkelen. De ontwikkeling van het data-lab zal in nauwe afstemming met het landelijke programma plaatsvinden. Hierbij wordt verkend of een Zuid-Hollands data-lab als voorloper in het landelijk programma kan fungeren.

5. Voorwaarden: KSF's en Indicatieve begroting

a. *Wat zijn de kritische succesfactoren? 4 C's:*

Capaciteit: kunnen we het? → zie toelichting 5.b.

Commitment: willen we het? → In de sessies werd duidelijk dat bij alle deelnemers commitment aanwezig is. Maar ook breder in de organisaties moet commitment voor deze samenwerkingsacties bestaan om ze succesvol uit te kunnen voeren.

Communicatie: weten we het? → duidelijke communicatiestructuren tussen de diensten zijn nodig om alle activiteiten goed met elkaar af te stemmen en te coördineren.

Concrete kleine stappen: welk resultaat heeft het? → Elke dienst is op zoek naar kleine winsten waar breder in de organisatie het profijt van gevoeld wordt.

b. *Wat is er nodig aan uren, mankracht en financiën om dit plan uit te voeren?*

Elke omgevingsdienst kampt met een gebrek aan capaciteit door de forse individuele

uitdagingen waar ze mee geconfronteerd worden, de schaarste op de arbeidsmarkt én de landelijke druk om diverse projecten ter versterking van het VTH-stelsel te gaan uitvoeren zoals vastgelegd in het Impulsprogramma en het IBP. Het is hierdoor verre van vanzelfsprekend dat er genoeg tijd en middelen gevonden worden om dit plan van aanpak op een hoger niveau te tillen en over een langere termijn uit te voeren. Er is tenminste één overall-projectleider nodig die het totaal aan projecten gaat coördineren (2 jaar voor ca 500 uur/jaar). Daarnaast is er een tekort aan specialistische kennis op het gebied van (bijvoorbeeld) informatiebeveiliging en data-analyse (2 jaar voor ca. 1500 uur/jaar) Voor de afzonderlijke projecten zullen nog uren-ramingen opgesteld moeten worden. Hier start wat ons betreft de aan te trekken projectleider mee.

Rol	Werkzaamheden	Uren
Coördinator/projectleider	1. Algehele coördinatie op tijd, geld en resultaat 2. Bindende kracht tussen de 5 OD's. 3. Aansluiting op de landelijke thema's en prio bepaling i.r.t. tot het project/programma.	pm
Gezamenlijk functionaris gegevensbescherming	pm	pm
Information security officer (CISO /ISO)	1 ISO voor 5 OD's	1 dag in de week per OD
Data-analist	pm	pm
Te leveren interne uren 5 OD's	pm	pm
Informatiebeveiligingsfunctionaris	Kennis delen en informatie uitwisselen	2 uur in de maand
Functioneel Beheer (per applicatie/domein)	Kennis delen en informatie uitwisselen	2 uur in de maand
.....		

Door het maken van efficiëntieslagen en de bundeling van kennis, is op den duur ook een besparing te verwachten in urenbesteding.

- c. *Afstemming landelijk-provinciaal-lokaal: welke afspraken zijn nodig met wie (Rijk, provincies, gemeenten) om acties succesvol te maken?*

Met name het domein data-kwaliteit interfereert met de landelijke ambities op dat vlak. Hierover dient nauwe afstemming plaats te vinden met het IBP/Impulsprogramma. Verder zijn afspraken noodzakelijk over te leveren capaciteit door de diensten en hoe deze capaciteit financieel gedekt kan worden. Het is voor geen van de diensten mogelijk om dit uit de lopende begroting te dekken.

6. Beslis- en bespreekpunten

- a. *Welke beslis- en bespreekpunten wil de werkgroep voorleggen aan de gezamenlijke directeurs resp. de bestuurlijke begeleidingsgroep?*
- I. Inhuur externe projectleider voor 2 jaar voor 500 uur/jaar.

- II. Financiering van de overige uren die hiervoor nodig zijn, voor zowel externe inhuur van specifieke specialismen, als de interne uren van eigen medewerkers (nog uit te werken in de detail-planning)
- III. Net als in de andere sporen, doet ook hier een dilemma op betreffende de financieringsbronnen. Er kan gekozen worden voor de route om vanuit het landelijke programma te financieren, maar met een regionale financiering kan ook meer regionale sturing gegeven worden aan het spoor.

b. Welke acties, vragen en aandachtspunten moeten worden ingebracht in het IBP?

De verhouding tussen datakwaliteit en het mogelijk maken van dataproducten middels een data-lab is een aandachtspunt. Als Omgevingsdiensten zitten wij op een snel rijdende trein; wetten, applicaties en data zijn altijd in verandering. De kunst is om dan niet achter de feiten aan te lopen, maar dusdanig op de actualiteiten in te spelen dat ook gewerkt wordt aan het spoor om de structurele ontwikkeling in het vizier te houden. Dit is een balans die gevonden moet worden en dat kan door het maken van kleine stappen, zoals de acties beschreven in dit stuk. Alleen door voortdurend te werken aan onze basis (zoals datakwaliteit), is het mogelijk om ook de geavanceerde (data)producten te ontwikkelen waarmee wij onze opdrachtgevers, bedrijven en inwoners mee van dienst te zijn.

Bijlage 1

Tabel Rolodex

Expertise	Naam	Contactgegevens
Informatiemanagement	ODMH: Nol Witte OZH: Elise Nijhof ODWH: René van den Berge DCMR: Ted Oliekan	nwitte@odmh.nl ew.nijhof@ozhz.nl r.vandenberg@odwh.nl ted.oliekan@dcmr.nl
Functioneel beheer	ODMH: Nol Witte OZH: Wicher de Goede ODH: Roland Ekas ODWH: vacature DCMR: Joey Klei	nwitte@odmh.nl w.de.goede@ozhz.nl roland.ekas@odh.nl joey.klei@dcmr.nl
GIS	ODMH: Nol Witte OZH: Duncan Kerkhoff ODH: Koen Keijzer ODWH: Harmke Vlieg DCMR: Ted Oliekan	nwitte@odmh.nl dp.kerkhoff@ozhz.nl koen.keijzer@odh.nl h.vlieg@odwh.nl ted.oliekan@dcmr.nl
Business Intelligence	ODMH: Nol Witte OZH: Stijn Pletzers ODH: Bas de Zwart ODWH: Arjan Habers DCMR: Ted Oliekan	nwitte@odmh.nl s.pletzers@ozhz.nl bas.de.zwart@odh.nl a.habers@odwh.nl ted.oliekan@dcmr.nl
Devices, technisch beheer e.d.	ODMH: Rainier Abma OZH: Servicegemeente Dordrecht (vragen via Elise Nijhof) ODH: Ard Molenaar ODWH: Marcel Westgeest DCMR: Maarten van Harten	rabma@odmh.nl ew.nijhof@ozhz.nl ard.molenaar@odh.nl m.westgeest@odwh.nl maarten.vanharten@dcmr.nl
DIV	ODMH: Annemarie Zentveld OZH: Mike Bottinga ODH: Randy Hogebrug ODWH: Peter van Engelen DCMR: Jan Willem de Reus	azentveld@odmh.nl m.bottinga@ozhz.nl randy.hogebrug@odh.nl p.vanengelen@odwh.nl janwillem.dereus@dcmr.nl
Informatiebeveiligingsbeleid	ODMH: Ronald van de Vis OZH: Rémon de Goeij ODH: Ard Molenaar ODWH: vacature DCMR: Ramón Dohmen	rvandervis@odmh.nl cj.de.goeij@ozhz.nl ard.molenaar@odh.nl ramon.dohmen@dcmr.nl
Functionaris Gegevensbescherming	ODMH: Mia Vogelzang	mvogelzang@odmh.nl e.numan@ozhz.nl

	OZHZ: Servicegemeente Dordrecht (vragen via Edwin Numan) ODH: vragen via Kay Schaafsma ODWH: Frank Heijmenberg DCMR: extern ingehuurd (Annet van Soest)	kay.schaafsma@odh.nl f.heijmenberg@odwh.nl fg@dcmr.nl
--	--	--

Tabel overzicht grotere applicaties

Type applicatie	Naam applicatie	Omgevingsdienst
VTH	Squit XO (straks RX.Mission) Squit XO (straks OpenWave) OpenWave Mozard (per 9 mei 2022) Powerbrowser	ODMH OZHZ ODH DCMR ODWH
Finance	AFAS Exact SAP by Design	ODH, OZHZ, ODWH ODMH DCMR
DMS	JOIN Verseon (straks Zaaksysteem.nl) eDOCS (Unisys) Alfresco Nog te selecteren	OZHZ, ODH ODMH DCMR ODH ODWH
BIS	iBiS	ODMH, OZHZ, ODH, ODWH, DCMR
Tijdschrijf	TimeTell AFAS SAP by Design	ODMH, ODH OZHZ, ODWH DCMR
HR	AFAS Youforce (Raet)	OZHZ, ODMH, ODH, ODWH DCMR
GIS	ArcGIS, GeoWeb Geonovation (Kaartviewer) GeoServer en QGis Nu QGIS, later dit jaar ???	ODMH, DCMR OZHZ ODH ODWH
E-formulieren	Seneca JOIN Lost Lemon	ODMH, ODH OZHZ ODWH

Doorontwikkeling omgevingsdiensten Zuid-Holland

Aan: Rosita Thé & Ronald Visser
Van: Arnold Groenwegen & Hans Nijhof
Datum: juni 2022
Onderwerp: Informatievoorziening & digitalisering, PVA AADV/ Digi-V®

1. Probleemstelling

a. Aanleiding

Provinciale Staten hebben door middel van een motie de wens geuit om de uitvoeringspraktijk van vergunningverlening te versterken. Gedachte daarbij is om door digitalisering elke burger inzicht te bieden in de normen en eisen die zijn opgelegd aan bedrijven. De provincie en DCMR zijn als invulling daarvan het programma AADV gestart. In het directeurenoverleg OD-Zuid-Holland in september 2020 is vervolgens gesproken over de mogelijkheden om het AADV ook toe te passen bij de andere vier OD'en, en eventueel uit te breiden naar andere vergunningen (zowel provinciaal als gemeentelijk). Los hiervan wordt in BRZO-verband onderzocht of het ook door de andere BRZO-diensten benut zou kunnen worden en zelfs landelijk zou kunnen worden geïmplementeerd.

Verzoek bestuurlijke begeleidingsgroep:

Stel in samenspraak met IBP een projectplan AADV op, resultaat: dat in 2022 verkend is hoe de AADV geïmplementeerd kan worden bij de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten (wat daarvoor nodig is), en waarbij specifiek voor DCMR de implementatie voor provinciale bedrijven ook al plaatsvindt en OZHZ als pilot ook nog in 2022 aanhaakt.

Dit is het plan van aanpak dat als basis dient voor het op te stellen projectplan voor implementatie.

b. Wat is belangrijkste gezamenlijke uitdaging voor de omgevingsdiensten op het thema? Bondige beschrijving van het centrale probleem en de belangrijkste aspecten of deelproblemen.

Het programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) richt zich op het structureel verbeteren van de vergunningverleningspraktijk in Zuid-Holland. De oplossingen en resultaten die het programma AADV in stappen realiseert worden generiek opgezet. Daarmee is toepassing en gebruik van die resultaten mogelijk voor heel Zuid-Holland. Dat geldt voor alle typen bedrijven, typen vergunningen breder dan voor het milieu-domein en voor alle omgevingsdiensten. Maar, om de invoering en toepassing van AADV beheersbaar te houden, richten we ons in eerste instantie op "provinciale" omgevingsvergunningen-milieu.

Hierbij moeten we rekening houden met de verschillen tussen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Iedere dienst heeft een verschillende dynamiek op het gebied van vergunningverlening, automatiseringssystemen en toezicht & handhaving.

c. Welke probleemstelling heeft de werkgroep voor zichzelf geformuleerd?

Alle omgevingsdiensten zijn eind 2023 instaat om voor de provinciale bedrijven qua werkwijze vergunningverlening (omgevingsvergunning-milieu) en ondersteuning gebruik te maken van Digi-V®.

d. Afbakening: wat wordt er binnen het thema wel opgepakt en wat niet?

Wel:

- Opstellen en uitwerken implementatieplan voor verdere uitrol. Hierbij kunnen we slim gebruik maken van het implementatieplan van de DCMR¹;
- Opstellen van een Consolidatiestrategie. Het ontwikkelen van een (consolidatie)strategie om de bestaande 'voorraad' aan besluiten en vergunningen binnen een acceptabele termijn omgezet te krijgen naar digitale beschikbaarheid van voorschriften per bedrijf is de basis voor het in de praktijk brengen van de AADV-werkwijze. Hiermee bereiken we dat, voorschriften en normen op transparante wijze voor te buitenwereld worden ontsloten.
- Opstellen en uitwerken van de technische randvoorwaarden/organisatie. Digi-V® moet technisch beschikbaar gemaakt worden binnen het applicatie-landschap en de technische ICT-infrastructuur van de organisatie. Daarbij gaat het om zaken als mogelijk maken van SSO (Single sign-On), toegang tot het netwerk, etc.
- Verzamelen en uitwerken van relevant materiaal dat gebruikt kan worden als instructie- of opleidingsmateriaal. Daarbij gaat het om zaken als gebruiksinstructies, handleidingen en werkinstructies voor gebruik van Digi-V®.
- Onderzoeken welke mate inzet van het Servicetool voor de afzonderlijke OD nuttig is, en welke aanpassingen evt. nodig zijn om voor de OD een positieve business case te creëren voor de inzet ervan. Indien nuttig en noodzakelijk aanpassen van en gebruik van de Servicetool voorbereiden.
- Inrichten en uitvoeren van het consolidatieproces gericht op het beschikbaar maken van een digitale startsituatie in Digi-V®

Niet:

- Koppeling VTH-systeem met Digi-V®.

¹ Contact persoon Emiel Vos.

2. Procesverantwoording

a. Betrokken directeuren, ambtelijk trekker, samenstelling werkgroep, taakverdeling

Nr.	Thema	Trekkend directeur	2 ^e directeur (buddy)	Trekker ambtelijk	Huidige aanspreekpunten per organisatie
2	Informatievoorziening & digitalisering **	Ronald Visser	Rosita Thé	Arnold Groenwegen & Hans Nijhof	Leo Hopman (ODH) Marieke Nieland-Steger (ODH) Gert van der Toren (ODMH) Steven van Oosten (ODMH) Cees van Mullem (ODMWH) Wouter Rademaker (ODWH) Ruud Berden (PZH/DCMR) Peter Nooteboom (DCMR) Marga Cornielje (OZHZ)

b. Welke acties uitgevoerd?

Naast het driehoeksoverleg tussen PZH, DCMR en OZHZ is er ook een overlegplatform tussen de omgevingsdiensten over de implementatie van AADV/ Digi-V®. Qua voortgang zijn we afhankelijk van de implementatie bij de DCMR. Hier wordt in grote mate de route en snelheid bepaald voor de overige diensten.

c. Met wie gesproken?

Op dit moment hebben we per organisatie een aanspreekpunt zoals aangegeven in tabel onder a.

3. Kansrijke projecten en acties voor samenwerking

a. Wat zijn de belangrijkste samenwerkingsprojecten en -acties en waarom?

Onder aan de streep is het eindplaatje voor elk dienst gelijk. Burgers en bedrijven hebben door de digitalisering van de milieuvergunningen in Zuid-Holland gelijke informatiepositie. De weg naar dit einddoel toe kan per dienst verschillen. Door gezamenlijk op te trekken kunnen we van elkaar leren. Alleen ga je sneller maar samen kom je verder.

b. Verdeling naar schaalniveau:

acties voor de vijf OD's ZH gezamenlijk (hoofdlijn):

- ◆ Consolidatie van het vergunningen bestand;
- ◆ Gebruik van Digi-V binnen de afzonderlijke organisaties mogelijk maken;
- ◆ Testen van het systeem;
- ◆ Opstellen werkinstructie en implementatie gebruik Digi-V in het werkproces;
- ◆ Opleiden gebruikers.

c. Top 3 gezamenlijke acties door de vijf OD's ZH

Zie bovenstaande opsomming.

4. Projectplanning

a. Fasering met belangrijkste activiteiten

Onderdeel	planning
Per omgevingsdienst 2 vergunningendossiers via conversietool inlezen in Digi-V ²	Q2-Q3 -2022
In september is een multi-tenant versie van Digi-V beschikbaar	Q3-2022
Vanaf september wil OZH samen met de DCMR via een pilot gebruik maken van Digi-V [®]	Q3-2022
Opstellen en uitwerken implementatieplan/omgevingsdienst;	Q4-2022
Opstellen van een Consolidatiestrategie	Q4-2022
Opstellen en uitwerken van de technische randvoorwaarden/organisatie	Q4-2022
Onderzoeken welke mate inzet van het Servicetool	Q4-2022
Inrichten en uitvoeren van het consolidatieproces ³	Q1-2023
Inrichten Digi-V [®]	Q2-2023
Opleiden medewerkers	Q2-2023
Oplevering en werkwijze Digi-V [®] .	Q4-2023

- b. Quick wins: welke acties we op korte termijn starten waarmee we al snel (binnen 6 maanden) resultaten kunnen boeken?
Zie bovenstaand overzicht.

5. Voorwaarden: KSF en Indicatieve begroting

a. Wat zijn de kritische succesfactoren?

- Voldoende capaciteit om alle taken uit te voeren.
- Volledige medewerking serviceorganisaties rond ICT.
- Voldoende aanvragen om de kennis en kunde rond Digi-V op het juiste niveau krijgen en houden. Dit laatste is een aandachtspunt als de jaarlijkse werkvoorraad aan aanvragen beperkt is.

b. Wat is er nodig aan uren, mankracht en financiën om dit plan uit te voeren?

Dit verschilt per dienst.

Globale raming⁴:

Implementatieplannen:	ca. 250 uur; (gezamenlijk)
Implementatie technische randvoorwaarden:	ca. 100 uur; (per dienst)
Consolidatieproces (deels out of pocket)	ca. 900 uur; (per dienst kan verschillen)
Opleiden gebruikers	ca. 50 uur; (per dienst)
Aanpassen werkprocessen	ca. 25 uur; (per dienst)

² De DCMR is bezig met het inlezen van twee dossiers in Digi-V[®]. Alle diensten hebben hiervoor de benodigde vergunningen aangeleverd. Deze stap wordt nu uitgevoerd,

³ OZH wil graag al eerder starten (bijvoorbeeld Q3-Q4). We willen als dienst min of meer parallel/in het kielzog van DCMR optrekken zodat op basis van ervaringen bij beide diensten de overige 3 gemakkelijker kunnen volgen. Als dit lukt heeft dit ook effect op de vervolgstappen in de planning.

⁴ Op basis van de startbrief 2022 hebben de diensten mogelijk al een deel van deze uren begroot in het werkprogramma 2022.

Onvoorzien:

ca. 100 uur (gezamenlijk)

- c. Afstemming landelijk-provinciaal-lokaal: welke afspraken zijn nodig met wie (Rijk, provincies, gemeenten) om acties succesvol te maken?
Vooralsnog niet van toepassing.
- d. Overige voorwaarden/*risico*
Al de omgevingsdiensten zijn op dit moment bezig met de implementatie van de Omgevingswet. Dit zal in 2022 en in 2023 een grote vraag doen op de beschikbare capaciteit. Het is niet altijd gemakkelijk de extra benodigde capaciteit uit de markt te halen. Tegelijkertijd zijn alle diensten ook bezig met een systeemtransitie om werken onder de Omgevingswet mogelijk te maken. Voor diensten met relatief weinig provinciale inrichtingen en/of aanvragen is het verhoudingsgewijs een aardige investering te doen qua aanschaf en beheer.

6. Beslis- en bespreekpunten

- a. Welke beslis- en bespreekpunten wil de werkgroep voorleggen aan de gezamenlijke directeuren resp. de bestuurlijke begeleidingsgroep?
- Instemmen met het plan van aanpak als basis voor een uit te werken projectplan.
- b. Welke acties, vragen en aandachtspunten moeten worden ingebracht in het IBP?
- In Zuid Holland zijn we met AAVD en Digi-V® aan het “pionieren” in basis heeft dit system voldoende potentie om landelijke navolging te krijgen.

Plan van aanpak Kennisgroep Circulair en Energie

1. Probleemstelling

Gezamenlijke uitdaging

De Zuid-Hollandse diensten zijn veel werkzaam op verschillende subthema's binnen het thema Circulair en Energie. Deze subthema's kunnen (grotendeels) gezamenlijk worden opgepakt. De uitdaging daarin is om efficiënt gebruik te maken van onze gezamenlijke kennis. Op die manier vinden we met zijn vijven het wiel uit, in plaats van individueel. En op die manier tillen we gezamenlijk onze opdrachtgevers – de gemeenten en provincie – naar een hoger niveau.

Op langere termijn worden zo dus doelen binnen het thema sneller en efficiënter bereikt. Dat doen we door kennis te delen en projecten samen uit te voeren. Daarbij kunnen ook meer gemeenten in de regio's de meerwaarde van omgevingsdiensten op deze thema's herkennen. In dit plan van aanpak selecteren we kansrijke projecten als laaghangend fruit maar het is de bedoeling na een start met deze projecten meer structuur aan te brengen en de samenwerking waar mogelijk te verbreden. Daarbij maken we gebruik van het bestaande netwerk en samenwerkingsvormen.

Tegelijk voeren de verschillende diensten wel dezelfde wettelijke taken uit, maar verschillen zij in de niet-wettelijke taken die zij uitvoeren. Dat heeft mede te maken met een andere uitdaging: de wensen van onze verschillende opdrachtgevers. De overkoepelende uitdaging van de diensten in Zuid-Holland is daarom om enerzijds eenduidigheid in de aanpak te kunnen realiseren en efficiënt gebruik te maken van de kennis, maar om anderzijds te voldoen aan de wensen van onze opdrachtgevers. De thema's die hier genoemd worden zijn namelijk niet beperkt tot de gemeentegrenzen, maar spelen zich overal af.

Probleemstelling van de Kennisgroep Circulair en Energie

De probleemstelling die de Kennisgroep Circulair en Energie zichzelf heeft gesteld is om binnen de enorme hoeveelheid subthema's waarop we kunnen samenwerken, een prioritering te maken van de meest urgente thema's waarop we op dit moment direct al aan de slag kunnen gaan. De vraag is daarin niet alleen op welke thema's, maar ook op welke manier deze samenwerking het beste vorm kan krijgen.

Afbakening

In deze uitwerking wordt zowel de wettelijke als de niet-wettelijke kant van circulair en energie belicht. De focus ligt daarbij op de taken die het grootste deel van de diensten al uitvoert, maar blijft hier niet toe beperkt.

In dit plan van aanpak richten we ons voornamelijk op de samenwerking in de provincie Zuid-Holland. Maar op langere termijn sluiten we verbreding naar andere provincies/ landelijk niet uit. De Kennisgroep Circulair en Energie heeft samenhang met de activiteiten die in de duurzaamheidsetalage (Thema overig) worden ondernomen. Daar richt men zich meer op het in kaart brengen van mogelijke taken op duurzaamheidsgebied die door omgevingsdiensten voor deelnemers kunnen worden uitgevoerd. Dat loopt synchroon aan de ambitie in de kennisgroep Circulair en energie.

Procesverantwoording

Betrokken directeuren

Andre Mutter (ODMH – trekkend directeur)

Marlies Krul-Seen (ODWH – 2e directeur)

Ambtelijke trekkers
Jeanet Mellema
Koen Sillevius Smitt

Samenstelling werkgroep & taakverdeling

André Mutter (ODMH) - Voorzitter werkgroep en bestuurlijk verantwoordelijke
Roos Marinissen/Laura Melkert (OZH) - Deelnemer werkgroep
Bodes de Vries – Deelnemer werkgroep
Annette Swinkels (ODH) - Deelnemer werkgroep
Klaas Groot (DCMR) - Deelnemer werkgroep
Jeanet Mellema (ODMH) - Deelnemer werkgroep & uitwerking plan van aanpak
Koen Sillevius Smitt (ODMH) - Deelnemer werkgroep & uitwerking plan van aanpak

Uitgevoerde acties

In een eerste bijeenkomst van de Kennisgroep Circulair en Energie is geïnventariseerd welke gezamenlijke projecten de Zuid-Hollandse diensten interessant en kansrijk vinden om de samenwerking op te verstevigen. Op sommige van deze thema's vindt al (enige) samenwerking plaats. Het doel van de inventarisatie was om deze thema's samen scherp te krijgen. Nadat elke dienst de kans kreeg om de voor hen meest interessante thema's te benoemen, zijn gezamenlijk een aantal speerpunten uitgekozen. Deze speerpunten vormen de basis voor dit plan van aanpak. Het doel is om met deze Kennisgroep de komende tijd vaker samen te komen om deze thema's verder te concretiseren en ook de overige interessante thema's (die niet in deze speerpunten terugkomen) verder uit te diepen. Ook daarin willen we de mogelijkheden voor samenwerking onderzoeken.

Met wie gesproken?

Bovengenoemde werkgroep heeft samen gesproken over de invulling van dit plan.

3. Kansrijke projecten en acties voor samenwerking

Tijdens de bijeenkomst van de Kennisgroep Circulair en Energie kwamen een aantal belangrijke thema's naar voren waarop de diensten hun samenwerking willen versterken. Binnen de thema's die als interessant worden geacht, is een top 3 opgesteld. Deze top 3 wordt hieronder puntsgewijs benoemd, met daarbij de acties en de beweegredenen van de diensten om deze thema's als speerpunten aan te wijzen. De thema's die wel als interessant worden geacht, maar buiten deze top 3 vallen, worden aan het einde van deze paragraaf puntsgewijs genoemd. De thema's zijn geselecteerd op grond van hun inhoudelijk belang, meerwaarde in samenwerking en de mogelijkheid om deze snel op te pakken (laaghangend fruit). Omdat de menskracht beperkt is worden thema's die op dit moment minder geschikt zijn in portefeuille gehouden. De samenwerkingsprojecten in dit kader kunnen bijdragen aan de verbreding van taken van omgevingsdiensten op het gebied van duurzaamheid en kunnen geplaatst worden in de duurzaamheidsetalage (Thema 5).

A. SPUK (46 miljoen)

Inhoud

In de miljoenennota voor 2022 heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld voor extra toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht. De middelen worden via een SPUK (specifieke uitkering) verstrekt aan de OD's. Het is een eenmalige uitkering over meerdere jaren (2022 tot 2026). Om in aanmerking te komen voor deze financiële impuls moet een plan van aanpak worden geschreven. Belangrijk is dat het plan additioneel is ten opzichte van bestaand werk.

Belang van thema

Elke OD moet dit plan schrijven. Het is efficiënt als er een format is en dat we gebruik kunnen maken van elkaars plan.

Acties

Zodra het budget kan worden aangevraagd, zal een afvaardiging van elke OD bij elkaar komen om te bespreken hoe we de aanvraag in gaan dienen. Elke OD zal er zijn eigen draai aan moeten geven, maar de rode draad is hetzelfde.

Schaalniveau

Het is een actie voor de vijf Zuid-Hollandse OD's. Uitgangspunt is dat elke OD mee wil doen en een actieve bijdrage levert.

B. Netwerkontwikkeling en kennisdeling binnen de wettelijke en niet-wettelijke taken

Inhoud

Naast de klassieke VTH-taken zijn verschillende diensten steeds meer werkzaam op de niet-wettelijke taken op het gebied van circulair en energie. ODMH en OZHZ ontwikkelden bijvoorbeeld een expertise rondom duurzaamheidsadvies. Daarbij geven zij op projectbasis advies aan gemeenten over thema's zoals klimaatadaptatie, circulair en energie(transitie). Ook andere diensten geven hieraan hun eigen invulling, mede op basis van de behoefte van provincie en gemeenten. Ook binnen de wettelijke taken is netwerkontwikkeling belangrijk om onze gezamenlijke verantwoordelijkheden goed te blijven uitvoeren binnen de landelijke ontwikkelingen.

Belang van thema

De thema's circulair en energie zijn in grote ontwikkeling. Het tegengaan van klimaatverandering krijgt landelijk, provinciaal en lokaal steeds meer prioriteit. Door deze hoge prioriteit zijn wet- en regelgeving, maar ook nieuwe inzichten in constante ontwikkeling. Daarin is ook merkbaar dat de diensten hun taken uitbreiden buiten hun klassieke wettelijke taken. Netwerkontwikkeling tussen de verschillende diensten is hierom cruciaal. Versterking van het onderlinge netwerk en daarbij horende kennisoverdracht is een efficiënte manier om daarvoor de zaadjes te planten. Zo kunnen we van elkaar leren van de verschillende taken die we voor gemeenten uitvoeren en voor de gezamenlijke taken meer inhoudelijke kennisoverdracht stimuleren.

Acties

Netwerkontwikkeling zal allereerst worden opgepakt door het organiseren van een Netwerkdag voor diensten in Zuid-Holland. Daarin komt ruimte om elkaar te ontmoeten en te ontdekken hoe we voor elkaar van meerwaarde kunnen zijn binnen de wettelijke en niet-wettelijke thema's in het thema circulariteit en energie. Na deze Netwerkdag zal binnen de Kennisgroep worden geëvalueerd. In de evaluatie zal worden bepaald welke acties verder nodig zijn om netwerkontwikkeling binnen de diensten verder te stimuleren.

Schaalniveau

Acties voor de vijf OD's ZH gezamenlijk

C. Gezamenlijke opleidingen

Inhoud

De komende tijd zal veel op de diensten afkomen. Denk hierbij aan de Omgevingswet, het nog grotere belang van energiebesparing (bij bedrijven maar ook voor burgers), energietransitie en vervoer (waterstof, goederenvervoer, personenvervoer).

Belang van thema

Elke dienst zal zijn kennis moeten vergroten om blijvend goed advies aan gemeenten of voorlichting aan bedrijven te kunnen geven. Door de groei van verantwoordelijkheden en

nieuwe collega's die elk jaar bij de diensten starten is dit van groot belang. Kennisdeling en uniformiteit creëren binnen de omgevingsdiensten is daarom noodzakelijk.

Acties

Het organiseren van vakinhoudelijke cursussen door instanties waarbij de andere diensten kunnen aansluiten staat binnen dit thema als actie op de agenda. Er zal een roulerend schema worden gehanteerd zodat elke dienst aan bod komt. Financieel zullen de kosten verdeeld worden. Een eerste start wordt inmiddels gemaakt met het delen van ervaringen met vervoersscans. Dit is ontstaan omdat dit thema binnen toezicht en handhaving vrij onbekend is.

Schaalniveau

Acties voor de vijf OD's ZH gezamenlijk

D. Overige interessante thema's die in de Kennisgroep werden genoemd

- i. Meer samenwerking op Label C en EPBD III;
- ii. Kennisdeling over advisering afvalstoffenregelgeving;
- iii. De rol van OD's binnen aardgasvrije wijken;
- iv. Borging van circulariteit binnen VTH-taken;
- v. Monitoring van voortgang binnen circulariteit & energie.

4. Projectplanning

Thema	Trekker	Quick Wins	Periode	Kosten	Fasering overige acties na Quick Wins
SPUK	ODMH	Per OD collega's aanwijzen die hiermee aan de slag gaan Gezamenlijke bijeenkomsten voor opstellen plan	Q3 en Q4	<i>Tijd</i> Elke dienst is tijd kwijt aan het plan. Bijeenkomsten: 4 maal 2 uur p.p. <i>Financieel</i> Geen / Reistijd	Na opstellen plan voor SPUK zal worden bepaald of in deze vorm ook samen op andere onderwerpen kan worden opgetrokken
Netwerkontwikkeling & kennisdeling	OZHZ ODH ODWH ODMH DCMR	Netwerkdag OD's Zuid-Holland	Eerste bijeenkomst Q4 (OZHZ)	<i>Tijd</i> Organiseren: 1-2 personen per dienst Dagdeel per aangesloten collega (excl. reistijd) <i>Financieel</i> Evt. locatiekosten extern Evt. Excursie/lunch Evt. Sprekers / workshops 1° schatting: 4.000 – 7.000 euro per netwerkbijeenkomst, afhankelijk van bovenstaande keuzes	Evaluatie Netwerkdag waarin volgende acties worden bepaald op basis van uitkomsten
Opleiding	DCMR ODMH OZHZ ODH ODWH	Prioriteitenlijst opleidingen 1e gezamenlijke opleiding organiseren	Eerste opleiding Q4 (DCMR)	<i>Tijd</i> Organisatie van de opleiding (afstemming met externe / ontwikkelen opleiding) Per werknemer tijd om de opleiding te volgen (incl reistijd)	Op basis van prioriteitenlijst zullen overige opleidingen gezamenlijk worden georganiseerd

				<i>Financieel</i> Kosten voor externe partij Evt. kosten voor externe locatie / lunch 1 ^e schatting: 1.500-2.000 euro per opleiding	
--	--	--	--	---	--

5. Voorwaarden: KSF en Indicatieve begroting

a. *Wat zijn de kritische succesfactoren?*

De plannen zijn aan KSF onderhevig. Dit zijn onder andere:

- beschikbaarheid van personeel bij alle OD's van Zuid-Holland;
- continuïteit van personeel om de opgedane kennis en het opgedane netwerk in stand te houden;
- het beschikbaar stellen van de benodigde financiële middelen (zie tabel);
- aandacht vanuit de organisatie voor deze samenwerking richting de collega's binnen de dienst, bijvoorbeeld op de intranetten en via andere (interne) communicatiemiddelen.

b. *Benodigde uren, financiën en mankracht*

Zie de tabel bij punt 4 – projectplanning.

c. *Afstemming landelijk-provinciaal-lokaal: benodigde afspraken en met wie*

Bij de SPUK is er afstemming nodig met RVO, EZK, gemeenten/bestuur om snel akkoord te krijgen op het plan. Voor de overige thema's is het van belang dat tijd besteed mag worden aan deelname aan bijvoorbeeld een Netwerkdag. Hiervoor moeten afspraken worden gemaakt met de overige Zuid-Hollandse diensten en hun besturen.

d. *Overige voorwaarden*

N.v.t.

6. Beslis- en bespreekpunten

a. *Welke beslis- en bespreekpunten wil de werkgroep voorleggen aan de gezamenlijke directeuren resp. de bestuurlijke begeleidingsgroep?*

Zie 5a en 5c. De werkgroep wil de gezamenlijke directeuren resp. de bestuurlijke begeleidingsgroep voorleggen dat er tijd/geld vrij gemaakt moet worden om deel te nemen aan netwerkdagen, opleidingen en bijeenkomsten voor het opstellen van plannen van aanpak voor de SPUK.

b. *Welke acties, vragen en aandachtspunten moeten worden ingebracht in het IBP?*

De acties, vragen en aandachtspunten staan besproken in de kritische succesfactoren bij punt 5a. Kennisinfrastructuur is een belangrijke pijler in het IBP. Het IBP richt zich voornamelijk op Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving milieu. Het realiseren van een kennisinfrastructuur op het gebied van circulair en energie kan naast de inhoudelijke bijdrage ook bijdragen aan robuustere omgevingsdiensten (breder takenpakket).

PvA samenwerking Spoor Kennis en Infra milieucriminaliteit

1. Probleemstelling

a. Gezamenlijke uitdaging

In verschillende landelijke onderzoeken (CCV-rapport 'De markt de baas', Van Aartsen 'Om de leefomgeving', Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2021 etc.) wordt aanbevolen de aanpak van milieucriminaliteit door overheidsinstanties beter te borgen. In het onderzoek van Twynstra Gudde komt naar voren dat het gewenst is dat de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland meer met elkaar gaan samenwerken op o.a. het gebied van kennis en data om de huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven robuuster te kunnen aanpakken.

De gesignaleerde knel- en verbeterpunten worden door de vijf omgevingsdiensten in de provincie Zuid-Holland herkend en onderschreven.

De belangrijkste daarvan in het spoor van 'kennis en infra milieucriminaliteit' zijn:

- Het ontwikkelen van een gezamenlijk afwegingskader ten aanzien van bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke interventies ('stuur- en weegsystematiek')
- Het beter benutten van beschikbare opsporingscapaciteit bij politie en omgevingsdiensten ('BOA-pool')
- Het komen tot adequate gegevensuitwisseling tussen handhavingspartners ('registratiesysteem')
- Het versterken van data-analyse

Met als doelstelling om deze verbeterpunten nader uit te werken is vanuit de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten de werkgroep Kennis en Infra Milieucriminaliteit gevormd. Naast genoemde verbeterpunten liggen er in het kader van samenwerking ook kansen op het gebied van gezamenlijke opleidingen, één informatie-/zaaksysteem voor strafrechtelijke onderzoeken en verplichtingen in het kader van de Wet politiegegevens (Wpg).

b. Probleemstelling werkgroep

Wanneer een zaak voor strafrechtelijke afdoening in aanmerking komt, moet deze door een BOA worden opgepakt. Iedere omgevingsdienst heeft BOA-capaciteit op eigen wijze ingericht. Dit is voor een belangrijk deel afhankelijk van beschikbare middelen die door participanten ter beschikking worden gesteld. BOA's werken parttime of fulltime aan hun opsporingstaak. Dit leidt er toe dat er binnen de provincie op een verschillende manier het strafrecht als handhavinginstrument wordt ingezet. Dit is om verschillende redenen niet wenselijk. Zo is het moeilijk uit te leggen dat binnen de provincie verschillend wordt gereageerd op soortgelijke overtredingen. Ook is het lastig voor meer bovenregionaal georganiseerde belangrijke handhavingspartners eenduidige afspraken te maken. Denk daarbij aan politie en Functioneel Parket. Van belang daarbij is te weten welke zaken de politie oppakt en welke de OD's en wat de prioriteiten van het FP zijn.

De werkgroep stelt zich ten doel om strafrecht zoveel als mogelijk op uniforme wijze in te zetten op dossiers 'die ertoe doen'. Dit bevordert de efficiency en effectiviteit van het strafrechtelijk instrument.

c. Afbakening

De werkgroep zal zich niet bezighouden met de interne organisatiestructuur van de diensten en hoeveel BOA-capaciteit de participanten ter beschikking stellen. Ook de wijze van financiering wordt niet door de werkgroep behandeld.

2. Procesverantwoording

a. Betrokken personen

Ronald Visser en Christiaan van der Kamp (buddy) zijn de betrokken directeuren. Ambtelijk trekker is Henk Spruit. De werkgroep bestaat vervolgens uit deelnemers uit de vijf diensten :

-Rene Klouwens-DCMR

-Leon de Rouw-OZHZ

-Renate Noe-ODH

-Martin Aardenburg-ODWH

-Gert van den Toren – agenda lid ODMH

Uitgevoerde acties

Er hebben drie overleggen plaatsgevonden. In het eerste overleg is de achtergrond en opdrachtformulering toegelicht en is een groslijst gemaakt van mogelijke onderwerpen. Tevens is de afspraak gemaakt wie primair scribent is. In het tweede overleg is een eerste opzet besproken van het plan van aanpak en heeft een nadere afbakening plaatsgevonden over de richting / invulling van de uitwerking.

Na een eerste analyse van de ambtelijke projectgroep en bespreking in het directeurenoverleg heeft in een derde bijeenkomst verdere concretisering en aanscherping plaatsgevonden en zijn de beslispunten voor de bestuurlijke begeleidingscie geformuleerd.

b. Met wie gesproken

Het FP en de politie zijn belangrijke partners in de verdere uitwerking van de plannen. Er is gesproken met een vertegenwoordigers van het FP en de politie. Beiden waren enthousiast om deel te nemen aan een verdere uitwerking.

2. Kansrijke projecten

a. Keuze Samenwerkingsprojecten

1. Stuur- en weegsystematiek

Strafrechtelijke interventies worden door iedere omgevingsdienst via de lijn van de Landelijke Handhavingsstrategie afzonderlijk in de werkprocessen geïmplementeerd. Het stuur- en weegmechanisme dat daaraan ten grondslag ligt, begint over het algemeen bij de toezichthouder. Het 'besluitvormingsproces' om al dan niet strafrechtelijke te interveniëren, is vervolgens op verschillende manieren ingericht. Dit geldt ook voor de wijze en het moment waarop het Functioneel Parket bij 'weegmomenten' wordt betrokken. Daarnaast worden bestuurlijke partners weinig bij het strafrechtelijke besluitvormingsproces betrokken. Tevens kan wederkerig de vraag gesteld worden of de strafrechtelijke handhavingspartners bij bestuurlijke afwegingen moeten worden betrokken. Het gaat er uiteindelijk om dat per geval tot geval de meest effectieve interventie (bestuursrechtelijk e/o strafrechtelijk) wordt ingezet.

Er wordt aanbevolen het stuur- en weegmechanisme ten aanzien van strafrechtelijke zaken op uniforme wijze binnen het handhavingproces binnen de vijf Zuid-Hollandse OD's te organiseren. Het Functioneel Parket heeft daar nadrukkelijk een rol in. Vanuit de zijde van het Functioneel Parket is enerzijds een beleidskader wenselijk waarbinnen de strafrechtelijke sturing in eerste aanleg door de omgevingsdienst kan plaatsvinden. Anderzijds is overleg of een werkwijze ten aanzien van (lopende) zaken (een weegmoment) wenselijk. Een dergelijk periodiek overleg vindt nu gefragmenteerd plaats. Het samenspel met bestuursrechtelijke handhavingstrajecten mag daarbij niet uit het oog worden verloren.

In de voorgenomen stuur- en weegsystematiek moet ook de rol van de politie worden beschouwd. De politie heeft in sommige dossiers een rol en is onmisbaar bij bijvoorbeeld het toepassen van (bijzondere) opsporingsmethoden waarover een omgevingsdienst niet de beschikking heeft. Op dossierniveau wordt samengewerkt met BOA's van omgevingsdiensten of worden onderzoeken op initiatief van een omgevingsdienst overgedragen. OD's hebben soms ook een rol bij multidisciplinaire onderzoeken die door de politie of buitengewone opsporingsdiensten (BOD) worden uitgevoerd (kennis en/of informatie of zelfs capaciteit).

Een regionaal vormgegeven stuur- en weegmechanisme kan tevens als voorportaal dienen voor zaken en/of thema's die voor behandeling in de Landelijke Milieukamer in aanmerking komen.

Om aan het bovenstaande vorm aan te geven zal in eerste instantie op provinciale schaal georganiseerd overleg van de vijf omgevingsdiensten met het FP en politie worden opgezet. Vervolgens zullen er afspraken worden gemaakt over een weeg- en stuursystematiek.

2. 'BOA-pool'

Bij de grotere en complexere strafrechtelijke onderzoeken is het beschikbaar hebben van voldoende kwalitatieve (expertise) en kwantitatieve capaciteit (soms in samenwerking met andere handhavingpartners) wenselijk. De vraag is of iedere afzonderlijke omgevingsdienst in die gevallen te alle tijde de gewenste BOA-capaciteit kan leveren of de kennis in huis heeft. Gebrek aan tijd en middelen, (opsporings)expertise en verloop vormen een afbreukrisico om de strafrechtelijke taak in die gevallen goed te kunnen waarmaken. Inzicht in en coördinatie van BOA-capaciteit is één van de mogelijkheden om te kunnen anticiperen op dergelijke gevallen. Het idee is om onder de werktitel van een BOA-pool de volgende resultaten te bereiken:

- i. Het versterken van de strafrechtelijke handhaving bij de vijf Zuid-Hollandse OD's.
- ii. Het (beter) benutten en uitwisselen van aanwezige kennis en vaardigheden op het gebied van strafrechtelijke handhaving.
- iii. Het vergroten van de juiste prioritering van zaken (vorm geven van stuur- en weegsystematiek zoals eerder omschreven)
- iv. Het regionaal creëren van duurzame BOA-capaciteit vanuit de vijf Zuid-Hollandse OD's.
- v. Het versterken van informatie-uitwisseling op regionaal en landelijk niveau.

3 Wet politiegegevens

Registratie van strafrechtelijke onderzoeken vindt door iedere omgevingsdienst op eigen wijze plaats. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het eigen bedrijfsprocessensysteem of externe datavoorzieningen (zoals BRS). Het verdient aanbeveling, zeker met het oog op de te vormen gemeenschappelijke BOA-pool, te onderzoeken in hoeverre gemeenschappelijke registratie van strafrechtelijke onderzoeken wenselijk dan wel nodig is.

Op basis van reeds bestaande convenanten en regels vanuit de Wet politiegegevens (Wpg) kunnen (politie)gegevens tussen BOA's onbeperkt worden uitgewisseld.

Gegevensuitwisseling op dit niveau vormt geen beletsel voor omgevingsdiensten om op strafrechtelijk niveau (meer) met elkaar samen te werken.

De verwerking van politiegegevens is aan regels gebonden. Deze zijn beschreven in de Wpg. De werkgever van de BOA dient overeenkomstig de Wpg te voldoen aan de daarin gestelde eisen ten aanzien van het verwerken van politiegegevens. Voor een BOA-werkgever vergt het voldoen aan de regels uit de Wpg een forse inspanning. Ook hiervoor geldt dat samenwerking daar waar mogelijk gewenst is. Gedacht zou kunnen worden om verplichte gemeenschappelijke functionarissen in het kader van de Wpg te bundelen in één verantwoordelijk functionaris verwerking politiegegevens die namens alle omgevingsdiensten kan optreden. Hier ligt een relatie met het pva van informatiehuishouding en digitalisering.

b. Schaalniveaus

Primair richt de werkgroep zich op samenwerking van alle vijf de diensten. Bij de uitwerking en invulling kan blijken dat het om bepaalde redenen niet of nog niet handig is dat alle vijf de diensten meedoen. Dit zal dan duidelijk worden geformuleerd.

Omdat er ook op landelijk niveau in het kader van het IBP (pijler 2 'bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging') acties worden ondernomen zal er over en weer informatie worden gedeeld en afstemming worden gezocht. Zo is het wenselijk dat de in te richten provinciale overlegstructuur wordt gekoppeld aan het landelijke overleg (LMK en SMK) en dat het afwegingskader aansluit op en bij voorkeur identiek is aan een eventueel landelijk model. Ook afspraken over een mogelijke (aanvullende) financiering voor het beschikbaar hebben van BOA-capaciteit en opleidingen etc worden vanzelfsprekend meegenomen.

Goede voorbeelden elders in het land, zoals bijvoorbeeld in Gelderland en Overijssel, worden benut.

c. Groslijst overige acties

Er zijn in de voorbereiding op deze notitie nog onderwerpen benoemd waarbij samenwerking dan wel afstemming (op termijn) tot de mogelijkheden behoort. Dit zijn:

- Het toepassen van de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSB-m)
- Het vorm geven van een gezamenlijk opleidingsplan (volgen PHB-traject)
- Het werken met vaste formats ten aanzien van SAM- en uitgebreide PV's
- Het uitwerken van een samenwerkingsmodel op het gebied van gezamenlijke data-analyse en ketentoezicht
- Opslag strafrechtelijke data en eventuele koppeling met bestuursrecht data in Inspectieview
- De gezamenlijke aanpak van ondermijning (samenwerking ondermijningsfunctionarissen)
- De gezamenlijk inzet Bibob (identiek beleid, deskundigenpool)
- Analyse van gegevens en concrete samenwerkingsprojecten (bijvoorbeeld keten- en administratieve onderzoeken)
- Het komen tot één gezamenlijk registratiesysteem waar strafrechtelijke gegevens kunnen worden be- en verwerkt.

3. Planning

- a. Fasering – voor het einde van het jaar:
 - 1. Stuur- en weeginstrument
De werkgroep levert een voorstel aan voor a. overlegstructuur tussen OD's, FP en politie en b. de contouren van een stuur- en weeginstrument.
 - 2. BOA-pool
Het verder uitwerken van de 5 speerpunten van de BOA pool met als eindresultaat een concreet voorstel voor het directeuren overleg. Hierbij wordt een groeimodel voorzien, waarbij in eerste instantie wordt ingezet op de kennis- en expertisecant.
 - 3. Wpg
Het duidelijk maken of en op welke onderdelen samengewerkt kan worden bij de verplichtingen die uit de WPG voortvloeien. Zoals antwoord op de vraag of één functionaris verwerking politiegegevens namens de 5 OD's mogelijk is en zo ja onder welke voorwaarden.
- b. Quick wins
 - 1. Per OD inventariseren van huidige werkwijzen en soort zaken (zoeken naar 'best practices')
 - 2. Opstellen van een traject voor permanente her- en bijscholing (PHB) met de 5 OD's
 - 3. Kennis en ervaring van reeds gestarte en te starten trajecten in het kader van de Wpg uitwisselen
 - 4. Overeenstemming over het gebruik van vaste formats voor Snelle Afhandeling Milieudelicten (SAM) en uitgebreide PV's
 - 5. Analyse van het Gelderse model en wat daarvan over te nemen.

4. Kritische Succes Factoren en begroting

- a. KSF
 - bereidheid van BOA's en leiding om tijd en energie te steken in de strafrechtelijke samenwerking
 - beschikbare uren en geld voor het intensiveren van de samenwerking
- b. -beschikbaarheid FP en politie-capaciteit
- c. 4 C's (wat is nodig) aan uren, menskracht en financiën
Ambtelijke ondersteuning?
Wordt komende maanden nader uitgewerkt.
- d. Afstemming landelijk, provinciaal etc
De prioriteit zal liggen op de samenwerking tussen de 5 OD's en de afstemming met het FP en Politie in ZH. Daarnaast zal afstemming met o.a. LMK worden gezocht. Zie voor afstemming IBP 6.b
- e. Overige voorwaarden
Contact houden met landelijke (bestuurlijke) groep met koplopers en ambassadeurs milieucriminaliteit.

5. Beslis en bespreekpunten

Directeuren / begeleidingscie

- 1. Het opzetten van een stuur- en weegsystematiek ten aanzien van strafrechtelijke interventies waarbij FP en politie worden betrokken op grond van de wenselijkheid van wederzijdse betrokkenheid bij in te stellen handhavingstrajecten.

2. Het oprichten van een gemeenschappelijke BOA-pool die zich in eerste aanleg richt op het delen van kennis en ervaring (loketfunctie) en in tweede aanleg op het delen van kwantitatieve capaciteit onder nader te bepalen voorwaarden.

3. De samenwerking ten aanzien van verplichtingen vanuit de Wet politiegegevens vorm geven.

4. Het in kaart brengen van de samenloop/samenhang tussen de opdracht die aan de werkgroep is meegegeven en andere gremia die soortgelijke thema's (zoals bijvoorbeeld de provinciale werkgroep aanpak van milieucriminaliteit) behandelen en het voorkomen van 'dubbelingen'.

5. Ten behoeve van de ondersteuning van de werkgroep (inhoudelijk/secretarieel) het voor bepaalde tijd beschikbaar stellen van 1 fte.

6. Acties richting IBP

1. De doelstellingen van onze provinciale werkgroep overlappen voor een groot deel met die van pijler 2 uit het IBP. Doelstelling pijler 2: Het komen tot een analyse van de wijze waarop bestuursrecht en strafrecht vigerend door omgevingsdiensten wordt toegepast en de wijze waarop de landelijke handhaving(sancties) strategie wordt toegepast.

Het ligt dan ook voor de hand dat de werkgroep uitwisselt/afstemt met het de uitvoerders van pijler 2 van het IBP van het ODNL.

2. Tevens dient aansluiting gezocht te worden bij de mogelijkheden om aanvullende financiering te regelen voor (extra) boa- capaciteit en onderhouden van vaardigheden

Thema 5: Overige kansrijke onderwerpen

Thema 5 was van de thema's het meest vrij in te vullen thema: wat kunnen we nog bedenken dat nog niet bedacht is? Dit heeft drie uiteenlopen onderwerpen naar voren gebracht:

1. De gezamenlijke Duurzaamheidsetalage
2. Samenwerken op het gebied van Bouw- en Woningtoezicht
3. Benchmark Bedrijfsvoering 3.0

Vooralsnog is gekozen om het eerste onderwerp nader uit te werken, omdat dit vooral geschikt is voor de vijf diensten gezamenlijk en het onderwerp bij veel mensen 'energie opwekt'. Dat wil niet zegen dat de andere onderwerpen niet opgepakt worden. Over onderwerp 2 zijn ODMH en ODWH serieus met elkaar in gesprek, en mogelijk zal OZHZ daar nog bij aansluiten; over onderwerp 3 worden ook gesprekken gevoerd met OD's buiten de provincie Zuid-Holland, en is een landelijke benchmark wellicht haalbaar.

Voor de onderwerpen 2 en 3 zullen de plannen van aanpak dus op een later moment volgen; onderwerp 1 is hieronder nader uitgewerkt.

Plan van Aanpak thema 5.1: Gezamenlijk aanbod Duurzaamheid voor 5 OD's

1. Probleemstelling

- a. *Wat is belangrijkste gezamenlijke uitdaging voor de omgevingsdiensten op het thema? Bondige beschrijving van het centrale probleem en de belangrijkste aspecten of deelproblemen.*

Op het gebied van duurzaamheid krijgen de verschillende diensten diverse en gevarieerde opdrachten van hun deelnemers. Vaak komen die opdrachten voort uit eerder uitgevoerde opdrachten voor andere deelnemers, of als verlengstuk van wettelijke taken. Deelnemers vragen regelmatig om het aanbod op het gebied van duurzaamheid te verbreden, zodat zij een betere keuze kunnen maken welke werkzaamheden zij nog meer aan de diensten willen opdragen. Daar zit het probleem: diensten zijn veelal product gefinancierd en bij sommige diensten is er weinig ruimte voor productontwikkeling, vooral als niet zeker is of het ontwikkelde in de smaak zal vallen bij de deelnemers. Daarnaast zijn er op het vlak van duurzaamheid veel raakvlakken met taken die onze deelnemers zelf doen. Hoe kunnen wij als diensten onze kennis bundelen en een nog betere samenwerkingspartner op het gebied van duurzaamheid worden?

- b. *Welke probleemstelling heeft de werkgroep voor zichzelf geformuleerd?*

Dit project brengt ons gezamenlijk aanbod van de vijf Zuid-Hollandse diensten op het gebied van duurzaamheid in beeld. We onderzoeken of het mogelijk is het brede pakket aan alle deelnemers in Zuid-Holland aan te bieden. Vanzelfsprekend om zo mogelijk meer eenheid en efficiency in de dienstverlening op het gebied van duurzaamheid te krijgen. Wat hebben we daar voor nodig?

- c. *Afbakening: wat wordt er binnen het thema wel opgepakt en wat niet?*
- Binnen dit thema gaat het weliswaar over duurzaamheid, maar niet over de inhoud: het gaat over het proces hoe we onze deelnemers beter kunnen bedienen, (min of meer toevallig) op het gebied van duurzaamheid. Dit is het grote verschil met thema 3: dit thema gaat inhoudelijk aan de slag met Energie en Circulair.
 - Omdat dit project begint over de volle breedte van alle duurzaamheidsactiviteiten van vijf diensten, zal een grote mate van naar elkaar toe groeien nodig zijn gedurende de looptijd van het project. Ook zal wellicht de ene dienst iets meer investeren dan de ander. Dit betekent waarschijnlijk dat het overzicht van duurzaamheidsproducten ('de etalage') meer zal omvatten, dan wat ook geleverd kan worden ('de winkel'), maar dit biedt wel een toekomstperspectief en groeimogelijkheden. Ambitie is om in de werkplannen voor 2024, die we in 2023 opstellen, de eerste dienst- en gebiedsoverschrijdende opdrachten uit te werken.

2. Procesverantwoording

- a. *Betrokken directeuren, ambtelijk trekker, samenstelling werkgroep, taakverdeling*
Ambtelijk trekker is Marcel Rietberg, in nauwe samenwerking met Nadja Helvestein als inhoudelijk deskundige (beide vanuit ODWH). De werkgroep wordt nog gevormd, de vraag staat uit bij de collega's van de andere diensten. Betrokken directeuren: Marlies Krul-Seen (ODWH) en André Mutter (ODMH, 'buddy').
- b. *Welke acties worden uitgevoerd?*
- Brainstormen tussen verantwoordelijk directeur, voorzitter werkgroep, secretaris
 - Inventariseren van alle duurzaamheidsprojecten (etalage)
 - Scope bepalen: welke projecten zijn te lokaal en vallen af, wat wordt het aanbod (winkel)
 - Organiseren 5-OD's Duurzaamheidsmarkt voor OD-bestuurders in februari 2023
 - Op basis van tijdens de marktdag gepeilde interesse concretiseren van het aanbod.
- c. *Met wie (tot nu toe) gesproken?*
- Provinciale Werkgroep Energie: om idee van dit project te testen
 - Leonie Raadt/Arthur van Beurden (OZHZ)

3. Kansrijke projecten en acties voor samenwerking

- a. *Wat zijn de belangrijkste samenwerkingsprojecten en -acties en waarom?*
Beredeneerde keuze/prioritering.
- Inventariseren van alle duurzaamheidsprojecten (etalage);
 - Scope bepalen: welke projecten zijn te lokaal en vallen af, wat wordt het aanbod (winkel);
 - Organiseren 5-OD's Duurzaamheidsmarkt voor OD-bestuurders in februari 2023;
 - Op basis van tijdens de marktdag gepeilde interesse concretiseren van het aanbod.
- b. *Verdeling naar schaalniveau:*
- *acties op landelijk niveau (29 OD's)*
 - *acties voor de vijf OD's ZH gezamenlijk*
 - *acties door 2-4 OD's binnen ZH*

Dit is een project op provinciaal niveau (vijf OD's), omdat het de bedoeling is om het gehele werkingsgebied van de provincie Zuid-Holland te beslaan, en omdat landelijk uitrollen (vooral nog!) te ambitieus en niet werkbaar is.

c. *Top 3 gezamenlijke acties door de vijf OD's ZH*

- Inventariseren
- Afbakenen
- Prioriteren.

4. Projectplanning

a. *Fasering met belangrijkste activiteiten*

1. In beeld brengen alle activiteiten (aanbod)
2. Terugbrengen tot werkbaar lijst (etalage)
3. Organiseren van een duurzaamheidsbijeenkomst voor bestuurders (markt)
4. Inventariseren van meest gewenste activiteiten (winkel)
5. Meenemen in gesprekken voor Werkplannen 2024 (concretisering vraag)
6. Uitwerken ideeën voor langere termijn (ambitie).

b. *Quick wins: welke acties we op korte termijn starten waarmee we al snel (binnen 6 maanden) resultaten kunnen boeken?*

- Nader uit te werken; in ieder geval fase 1 t/m voorbereiding 3; duurzaamheidsbijeenkomst in elk geval 1^e kw 2023 (vóór de verkiezingen van provinciale staten).

5. Voorwaarden: KSF en Indicatieve begroting

a. *Wat zijn de kritische succesfactoren?*

DE kritische succesfactor voor het slagen van dit project is de arbeidsmarkt: hoe komen we aan de mensen om de gewenste bredere en toenemende vraag in te vullen? Anderzijds: onze gezamenlijke actie op de carrièrebeurs ('de betere wereld baan') toonde aan dat jonge mensen juist heel erg geïnteresseerd zijn in werk op dit gebied. Het biedt kansen om een gezamenlijke poule van deskundigen en starters samen te stellen. (hier ligt ook nadrukkelijk een verbinding met thema 1, die nog nader uitgewerkt moet worden)

b. *Wat is er nodig aan uren, mankracht en financiën om dit plan uit te voeren?*

Nog nader te bepalen. In elk geval zijn middelen nodig voor het organiseren van de Duurzaamheidsmarkt. Geschat wordt dat rond de € 15.000 benodigd is. Een definitieve begroting wordt opgesteld door de werkgroep.

c. *Afstemming landelijk-provinciaal-lokaal: welke afspraken zijn nodig met wie (Rijk, provincies, gemeenten) om acties succesvol te maken?*

Vooralsnog zijn geen nadere afspraken nodig.

d. *Overige voorwaarden*

Nog niet bekend

6. Beslis- en bespreekpunten

- a. *Welke beslis- en bespreekpunten wil de werkgroep voorleggen aan de gezamenlijke directeuren resp. de bestuurlijke begeleidingsgroep?*
- Kan dit idee rekenen op de steun van de bestuurders?
 - Toewerken naar een duurzaamheidsmarkt: goed idee, en zo ja: timing OK?
- b. *Welke acties, vragen en aandachtspunten moeten worden ingebracht in het IBP?*
Geen.

15 juni 2022

Marcel Rietberg en Marlies Krul-Seen

Programmaplan

Interbestuurlijk programma

Versterking VTH-stelsel

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Inhoudsopgave

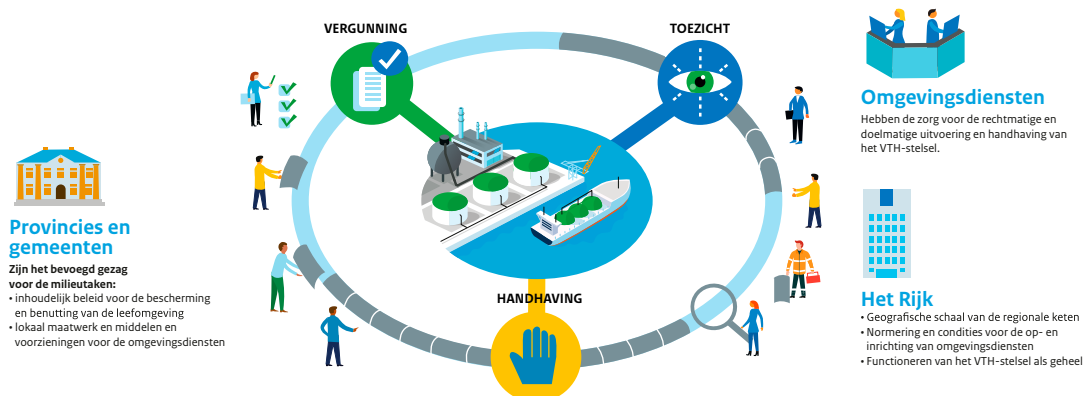
1. Inleiding	4
2. Visie en ambitie	8
3. Programmadoelen en planning	10
3.1 Programmadoelen pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten en financiering	11
3.2 Programmadoelen pijler 2 Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging	12
3.3 Programmadoelen pijler 3 Informatievoorziening VTH	13
3.4 Programmadoelen pijler 4 Kennisinfrastructuur	14
3.5 Programmadoelen pijler 5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving	15
3.6 Programmadoelen pijler 6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht	16
3.7 Try-outs	16
3.8 Stelselverantwoordelijkheid	17
3.9 Wetgeving	17
4. Governance van het interbestuurlijk programma	18
4.1 Samenwerkingsprincipes	18
4.2 Programmasturing (opdrachtgeverschap in stuurgroep en bestuurlijk overleg)	19
4.3 Programmaorganisatie	20
4.3.1 <i>Programmadirecteur en programmabureau</i>	20
4.3.2 <i>Programmateam en zes pijlers</i>	20
4.3.3 <i>Juridische functie</i>	21
4.3.4 <i>Try-outs</i>	22
4.3.5 <i>Stelselverantwoordelijkheid</i>	22
5. Omgevingsmanagement en communicatie	23
5.1 Omgevingsmanagement	23
5.1.1 <i>Uitgangspunten voor omgevingsmanagement binnen het IBP</i>	23
5.1.2 <i>Vervolgstappen voor een goed omgevingsmanagement</i>	24
5.2 Communicatie	25
6. Programmabeheersing	26
6.1 Doel programmabeheersing	26
6.2 Beheersaspecten	26
7. Financiën en capaciteit programma-organisatie	28
7.1 Bekende capaciteit (bij start IBP)	28
7.2 Afspraken over financiering	29
Bijlage 1 Indicatief overzicht stakeholders	30

1. Inleiding

Aanleiding

Op 4 maart 2021 presenteerde de commissie Van Aartsen haar rapport "Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur"¹. De commissie Van Aartsen heeft het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) geanalyseerd. Zij komt tot de conclusie dat het VTH-stelsel niet goed functioneert. Hierbij signaleert zij dat het VTH-stelsel niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie Mans uit 2008. De commissie Van Aartsen is van oordeel dat het VTH-stelsel nog steeds wordt gekenmerkt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Hierdoor ontstaat vermijdbare schade. Zij adviseert om binnen de fundamenteën van het bestaande stelsel tot een serie essentiële verbeteringen te komen. Hiervoor geeft de commissie Van Aartsen tien aanbevelingen.

Versterking van het VTH-stelsel

10 aanbevelingen van de adviescommissie VTH

- De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen.
- Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.
- Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.
- Eén uitvoerings- en handhaving-beleed, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio.
- Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten.
- Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen.
- Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst.
- Verplichting tot informatieuitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.
- Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure.
- Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

Figuur 1

¹ Kamerstuk 22 343/28 663, nr. 295

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft op 13 december 2021 in de Kamerbrief versterking VTH-stelsel² aangegeven welke acties nodig zijn om deze tien aanbevelingen op te volgen. Hierbij zijn naast de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen ook de uitgevoerde kwantitatieve en juridische onderzoeken³ en de bevindingen van de Algemene Rekenkamer in haar rapporten “Een onzichtbaar probleem” en “Handhaven in het duister”⁴ meegenomen. Aanbeveling 4 van de commissie Van Aartsen (hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst) is door IenW samen met IPO/provincies en VNG/gemeenten buiten het interbestuurlijk programma opgepakt.

In de Kamerbrief versterking VTH-stelsel is aangegeven dat in het eerste kwartaal van 2022 met alle partijen wordt overlegd over de structuur waarin samengewerkt wordt aan de opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Deze partijen zijn: Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Omgevingsdienst NL (ODNL) en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV).

Dit programmaplan is de uitkomst van de overleggen tussen deze partijen en geeft de kaders en aanpak weer van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel. Het programmaplan is vastgesteld in het Bestuurlijk Omgevingsberaad van 20 juni 2022.

In het gehele programmaplan wordt gesproken van vergunningverlening, toezicht en handhaving, oftewel VTH. Vanwege de overzichtelijkheid en de aansluiting bij de gegroeide praktijk wordt in dit programmaplan het begrip VTH gebruikt. Echter met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het begrip VTH niet meer gehanteerd, maar wordt er gesproken van handhaving en uitvoering⁵.

Interbestuurlijk programma: een bewuste keuze

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen en de rapporten van de Algemene Rekenkamer hebben een breed gevoeld besef van urgentie laten ontstaan bij Rijk (IenW/ILT, JenV/OM en BZK), IPO, VNG en Omgevingsdienst NL dat het VTH-stelsel nú versterkt moet worden. Deze partijen kiezen er bewust voor om samen aan de slag te gaan in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP). Het totaal is uitgewerkt in dit programmaplan dat alle afspraken bevat die nodig zijn om het IBP met ingang van 1 juli 2022 ook echt van start te laten gaan.

Context IBP

Het IBP heeft raakvlakken met diverse beleidsterreinen. Een goed werkend VTH is immers randvoorwaardelijk om beleidsdoelen te realiseren. Of het nou gaat om stikstof, de ketenaanpak bodem of ZZS, vele partijen hebben direct of indirect met het VTH-stelsel te maken.

Een belangrijke ontwikkeling is de aanstaande komst van de Omgevingswet. Deze vraagt om een nieuwe, efficiënte manier van samenwerken tussen gemeenten, provincies en omgevingsdiensten. Omgevingsdiensten kunnen een belangrijke rol spelen bij de input op en programmering en monitoring van de beleidscyclus naast hun primaire taak voor VTH. Dit zal gevolgen hebben voor de werkwijze van de omgevingsdiensten. Waar dat nu vooral gericht is op de beoordeling en toetsing van het milieu, moeten de

² Kamerstuk 22 343, nr. 310

³ Kamerstuk 22 343/28 663, nr. 300

⁴ Kamerstukken 22 343, nrs. 294 en 297

⁵ Handhaving omvat zowel handhaving als toezicht en onder uitvoering wordt zowel verstaan vergunningverlening als het stellen van maatwerkvoorschriften. Door alleen het (beperkte) begrip vergunningverlening te gebruiken, wordt een groot deel van de bedrijven (die onder algemene regels vallen) uitgesloten. Dit komt omdat een aanzienlijk hoeveelheid bedrijven niet vergunningplichtig zijn, en daarmee onder algemene regels vallen. Dit houdt in dat voor deze bedrijven maatwerkvoorschriften gesteld kunnen worden.

milieuaspecten straks worden meegewogen in een integrale benadering samen met die van andere domeinen in de fysieke leefomgeving waaronder bouw, natuur, cultureel erfgoed en gezondheid. Overigens voeren veel omgevingsdiensten naast de basistaken nu ook al plustaken uit, onder andere op het gebied van bodem, water en natuur. De commissie Van Aartsen heeft naar de toekomstbestendigheid van het VTH-stelsel gekeken en adviseert de verbeteringen binnen het stelsel vorm te geven en niet tot een geheel nieuw stelsel te komen.

Het VTH-stelsel is al lange tijd onderwerp van evaluatie. Er zijn vele rapporten door veel partijen uitgebracht met alle hun eigen aanbevelingen. Deze rapporten zijn door de commissie Van Aartsen als basis gebruikt voor het advies en de aanbevelingen. De commissie Van Aartsen geeft aan de beschikbare rapporten en adviezen geordend en gewogen te hebben. Op deze rapporten en adviezen zijn de bevindingen en aanbevelingen van de commissie Van Aartsen dan ook gebaseerd. In de bijlagen bij het rapport van de commissie Van Aartsen wordt verwezen naar 23 geraadpleegde documenten. Het gaat hierbij onder andere om de volgende rapporten:

- Commissie voor de evaluatie van de RUD's, commissie Wolfsen (2014), VTH: vertrouwen, tempo en helderheid (Aanbevelingen voor de volgende fase in de ontwikkeling van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving)
- Lysias (2015), Evaluatie van het vernieuwde VTH-stelsel (waaronder het stelsel van omgevingsdiensten)
- Berenschot (2017), Evaluatie wet VTH (op weg naar een volwassen stelsel)
- Berenschot (2019), Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken (Evaluatie van het instrumentarium)
- CCV (2019), De markt de baas (Een verkenning naar knelpunten in de aanpak van milieucriminaliteit)

De commissie Van Aartsen constateert dat er weinig kwantitatieve data over het VTH-stelsel beschikbaar zijn. Om die reden heeft IenW in de zomer van 2021 de data van de omgevingsdiensten in beeld gebracht in het onderzoek "Omgevingsdiensten in beeld"⁶. Ook is een juridisch onderzoek⁷ gedaan naar hoe de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen juridisch opgevolgd kunnen worden. Uit beide onderzoeken zijn aanbevelingen naar voren gekomen die zijn meegenomen in de Kamerbrief versterking VTH-stelsel⁸.

Partijen hebben met elkaar vastgesteld dat er zeer veel rapporten en adviezen over het VTH-stelsel zijn verschenen waarvan een groot deel samenkomt in het rapport van de commissie Van Aartsen. Tegelijkertijd willen partijen niet blind zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Daarom verwoordt dit programmaplan minimaal de acties die nodig zijn om de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen op te volgen. Waar door partijen gezamenlijk gewenst en mogelijk zijn in dit programmaplan ook andere acties opgenomen.

Looptijd en planning

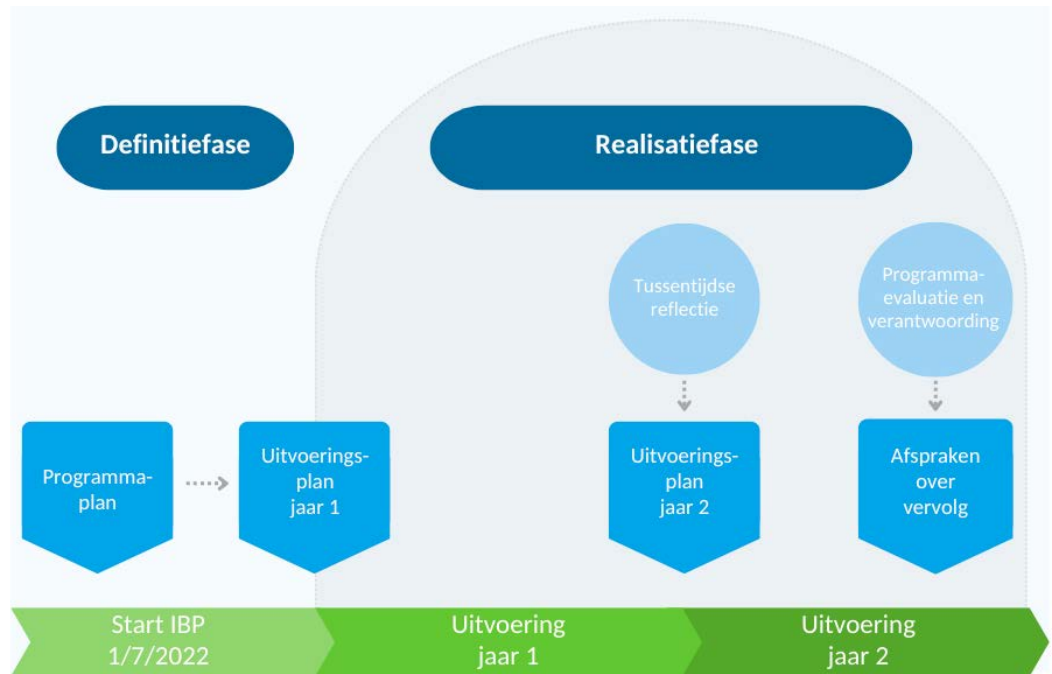
Het programma heeft een looptijd van 2 jaar (2022-2024). In hoofdstuk 3 van dit programmaplan worden de programmadoelen van het IBP concreet gemaakt. Grofweg geldt dat het eerste jaar vooral bedoeld is voor het scherpen van de wijze van uitvoering en concretisering van de 10 aanbevelingen van de commissie van Aartsen. Het tweede jaar wordt benut voor de daadwerkelijke implementatie. Een aantal acties kan echter al eerder worden uitgevoerd, omdat er al bestuurlijke overeenstemming is, of omdat de uitvoering al ter hand was genomen in lopende programma's zoals "Liever een goede buur". Die zaken worden uiteraard voortvarend opgepakt en voortgezet. In hoofdstuk 3 is een indicatieve planning opgenomen voor de verschillende programmadoelen.

⁶ Zie voetnoot 3

⁷ Zie voetnoot 3

⁸ Zie voetnoot 2

Het verloop van het programma ziet er visueel als volgt uit:

Figuur 2

In dit programmaplan wordt op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt welke planning bij de verschillende projecten hoort. Vervolgens wordt er per pijler een uitvoeringsplan gemaakt, waarin in beeld wordt gebracht:

- Onder welke condities de in dit programmaplan opgenomen programmadoelen kunnen worden gerealiseerd;
- Welke concrete activiteiten en projecten worden uitgevoerd en volgens welke planning ze gerealiseerd worden;
- Hoe de pijler georganiseerd en bemenst is.

Daarnaast wordt er voor het hele IBP een masterplanning opgesteld, inclusief onderlinge afhankelijkheden, risico's en risicobeheersing. Na 1 jaar wordt er een expliciet reflectiemoment ingebouwd waarbij binnen het IBP gekeken wordt of tussentijdse bijsturing nodig is, ook qua looptijd van het IBP. Aan het einde van de looptijd van het programma vindt de evaluatie en verantwoording van het programma plaats. Dan wordt bekeken welke afspraken nodig zijn om op een goede wijze vervolg te geven aan het programma. Sommige zaken zullen meer tijd vragen dan de voorziene 2 jaar. De wijze waarop partijen vervolg geven aan de structurele borging van de verbeteringen van het VTH-stelsel maakt dan ook onderdeel uit van deze afspraken.

2. Visie en ambitie

In het Coalitieakkoord⁹ is de volgende opdracht opgenomen: *“We zorgen voor een schone en gezonde leefomgeving door het steviger aanpakken van milieucriminaliteit en milieurisico’s. Het rapport van de Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (commissie-Van Aartsen) wordt hierbij betrokken”*. De afgelopen jaren zijn er al stappen gezet om het VTH-stelsel te verbeteren, maar de commissie Van Aartsen concludeert dat er verder verbeteringen noodzakelijk zijn. De partijen die aan het IBP deelnemen voelen - gelet op de conclusies van de commissie Van Aartsen - de zware verantwoordelijkheid om substantiële stappen te zetten in deze verdere verbetering van het VTH-stelsel en hebben de volgende ambitie:

Schone, gezonde en veilige leefomgeving

Met het IBP werken partijen aan het realiseren van een schonere, gezondere en veiligere leefomgeving. Voor de burgers van dit land, voor onze kinderen en kleinkinderen. De vermijdbare milieuschade moet zoveel mogelijk omlaag. Waarbij overigens geldt dat de verantwoordelijkheid voor het naleven van de (milieu) regels primair bij de bedrijven ligt.

Trots

Partijen willen een werkend VTH-stelsel waarmee de toezichthouders en handhavers, bestuurders en volksvertegenwoordigers en vergunningverleners mee uit de voeten kunnen. Een VTH-stelsel waar al deze partijen zich verantwoordelijk voor voelen en waar ze trots op kunnen zijn. Met die focus en energie gaat het IBP aan de slag. Deze professionals moeten de kwaliteit kunnen leveren die nodig is om Nederland schoner, gezonder en veiliger te maken. Het gaat daarbij niet alleen om het versterken van de omgevingsdiensten, maar om de hele keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Bottum-up benadering

Het IBP wordt geen “Haags programma”, maar richt zich (ook) stevig op de uitvoeringspraktijk: op de mensen die binnen omgevingsdiensten, gemeenten, provincies en rijksdiensten dagelijks met het VTH-stelsel aan de slag zijn. Met het IBP willen we de ervaringen van de uitvoeringspraktijk goed op tafel krijgen, om vervolgens de noodzakelijke besluiten te nemen. Dan gebeurt enerzijds door een goed omgevingsmanagement en communicatie en anderzijds door ook mensen uit de uitvoeringspraktijk in het IBP aan de slag te hebben.

⁹ Coalitieakkoord Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst Coalitieakkoord 2021 – 2025 VVD, D66, CDA en ChristenUnie, 15 december 2021.

Transitieopgaven

Primaire focus van het programma is het op orde krijgen van de uitvoering van de basistaken. De uitvoering moet in staat zijn om de opgedragen taken op een professionele manier uit te voeren. De effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten moet gelet daarop worden versterkt. De rol die omgevingsdiensten spelen is echter breder. De maatschappij staat voor grote transitieopgaven: de energietransitie, de stikstofopgave, woningbouwopgave, klimaatadaptatie en circulariteit. Het is de ambitie van het Rijk, provincies en gemeenten dat de omgevingsdiensten klaar zijn om ook een essentiële rol te pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Samen

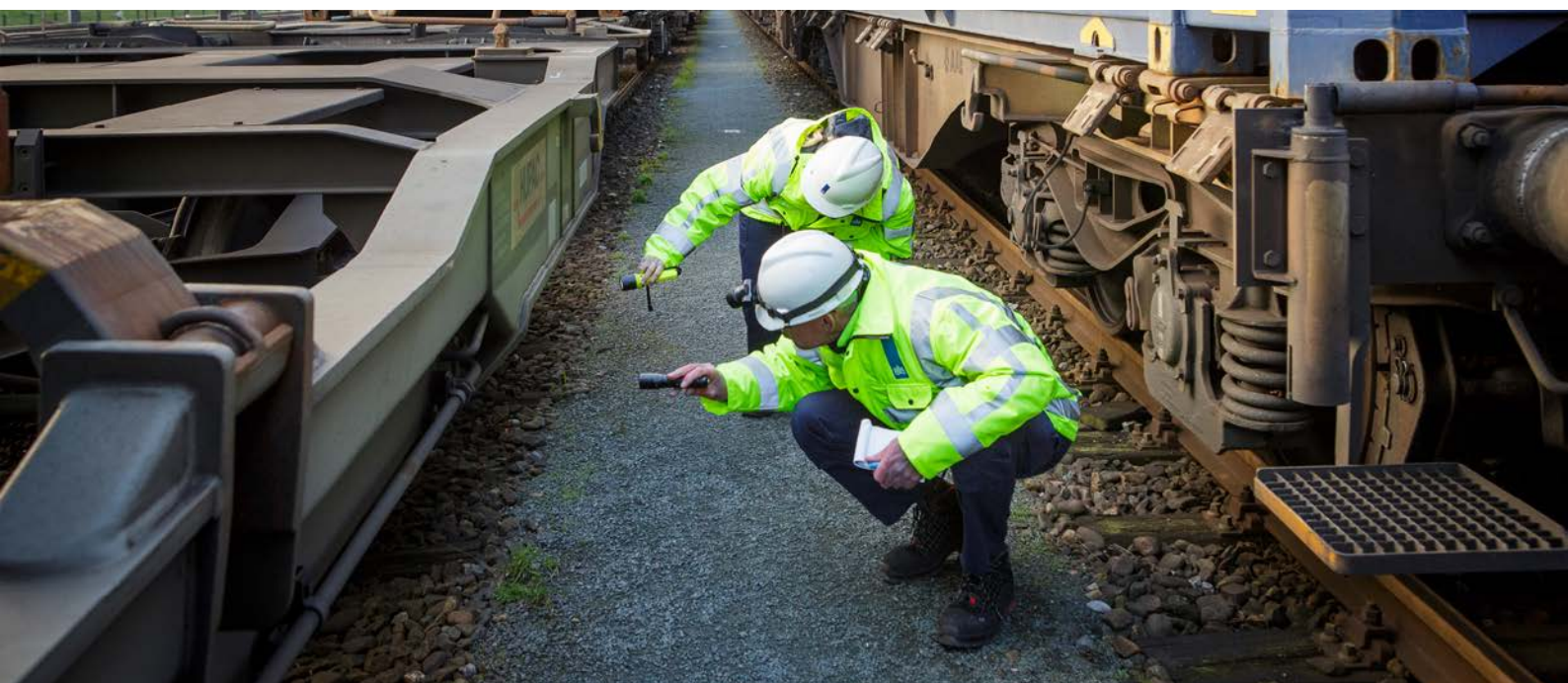
Partijen zetten samen vol overtuiging de schouders onder het programma versterking VTH-stelsel. Alleen gezamenlijk is het mogelijk om tot oplossingen te komen, omdat ieder van de deelnemende partijen een deel van de puzzel in handen heeft. Partijen werken dan ook samen aan het VTH-stelsel in een gelijkwaardig partnerschap, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid. Met het programma willen partijen de basis leggen voor een stevigere en sterkere onderlinge samenwerking tussen alle partners in de keten. Daarvoor is nodig dat we werken aan onderling vertrouwen en goede relaties. Ook is nodig dat we scherp zijn waar dat nodig is: door helder te zijn over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden en elkaar daar ook op aan te spreken. Daarbij hoort ook ketentoezicht op het gehele stelsel.

Stevig als het moet, pragmatisch waar het kan

“Samen” betekent overigens niet dat er gewerkt wordt aan compromissen die vlees noch vis zijn. Het IBP markeert een nieuwe stap. Partijen leggen de lat hoog waar nodig en schuwen moeilijke beslissingen niet. Dat vergt veel van alle betrokken partijen. Dat betekent dat het af en toe zal schuren; dat sommige beslissingen pijn zullen doen. En dat ieder soms over zijn eigen schaduw heen zal moeten springen. Maar niet alle beslissingen zijn moeilijk: waar al eerder trajecten in gang zijn gezet (zoals “Liever een goede buur”) worden die binnen het IBP voortvarend uitgerold.

Groeiproces

Het VTH-stelsel is nooit af. Er zijn in het verleden al veel verbeteracties doorgevoerd. Het IBP is een heel belangrijke vervolgstap, maar het is ook een groeiproces. Aan het einde van de looptijd van het programma kijken partijen gezamenlijk welke acties nog moeten worden opgepakt en hoe partijen in de periode daarna met elkaar gaan samen werken. Ook na de afronding van het IBP werken partijen samen verder aan de verbetering van het VTH-stelsel binnen de kaders van de Omgevingswet.

3. Programma- doelen en planning

De hiervoor geformuleerde visie en ambitie vormen de inspiratiebron en het bestaansrecht van het IBP. Uiteraard verdient deze ambitie nadere concretisering. In dit deel van het programmaplan zijn de programmadoelen uitgewerkt. Hiermee wordt scherp waar het programma op aanspreekbaar is en welke doelen er worden gerealiseerd in de looptijd van het programma. Het programma zal gestoeld worden op zes pijlers (zie ook hoofdstuk 4 over de governance):

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
3. Informatievoorziening VTH
4. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht

Onderstaand worden per pijler de programmadoelen uitgewerkt. Daarbij wordt steeds de link gelegd met de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Daarnaast lopen er bij alle partijen al projecten die bijdragen aan de versterking van het VTH-stelsel. Er wordt onder de vlag van het IBP verder gewerkt aan deze “lopende trajecten” die een nadrukkelijke link hebben met de scope van het programma. Ook is er per programmadoel een indicatieve planning opgenomen. In de uitvoeringsplannen per pijler zal deze planning nader gedetailleerd worden en gekoppeld aan concrete activiteiten en projecten. Ook worden dan de onderlinge afhankelijkheden tussen de pijlers en projecten in beeld gebracht. Dat kan leiden tot aanpassingen van de in dit programmaplan opgenomen planning.

3.1 Programmadoelen pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten en financiering

In pijler 1 wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen 1, 2, 5 en 10 van de commissie Van Aartsen. Doel van deze pijler is om de effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten te versterken. In deze pijler worden de volgende programmadoelen gerealiseerd.

Programmadoel	Planning
Aanbeveling 1 commissie Van Aartsen	
1. Formuleren landelijke uniforme criteria voor effectieve en efficiënte omgevingsdiensten die voldoende massa hebben om hun huidige en toekomstige taken uit te voeren. Meegenomen worden de verplichte taken en de zogenaamde plustaken. (aanbeveling 1 van Aartsen).	Q4 2022
2. Op basis van deze criteria wordt bepaald wat de ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst is. Daaruit volgt of aangesloten wordt bij de systematiek van de veiligheidsregio's (van 29 naar 23 omgevingsdiensten) of dat een andere vorm van fusering meer voor de hand ligt.	Q4 2022
3. Uitvoering gemaakte afspraken (o.a. ook aanpassing wetgeving).	Start in 2023
Aanbeveling 2 commissie Van Aartsen	
1. Vaststellen van landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten.	Q 3/4 2022
2. Vaststellen van een kader voor regionale finetuning, boven op de landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria.	Q 1/2 2023
3. Doorvoeren van de afgesproken landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa binnen de omgevingsdiensten.	Start Q3 2023
Aanbeveling 5 commissie Van Aartsen	
1. Uitvoeren van pilots bij omgevingsdiensten om inzicht te krijgen in de huidige vormen van bekostiging en voor- en nadelen.	Q 3 2022
2. Opstellen van een algemene norm voor de bekostiging van omgevingsdiensten die garandeert dat de opgedragen taken ook daadwerkelijk goed kunnen worden uitgevoerd.	Q4 2022
3. Uitvoering van de gemaakte afspraken met betrekking tot de financiering.	Start in 2023
Aanbeveling 10 commissie Van Aartsen	
1. In het stelsel van de Omgevingswet wordt vastgelegd dat bij het stellen van decentrale regels over activiteiten waarvoor de uitoefening van bevoegdheden door het bevoegd gezag op grond van artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit door een omgevingsdienst wordt verricht, rekening wordt gehouden met het belang van de doelmatige en doeltreffende uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de omgevingsdienst.	Start in 2023

3.2 Programmadoelen pijler 2 Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging

In pijler 2 wordt uitvoering gegeven aan aanbeveling 3 van de commissie van Aartsen en de afronding van projecten uit “Liever een goede buur”. Doel van deze pijler is om inzicht te krijgen in de effectiviteit van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en de strafrechtelijke handhaving effectiever te maken. Deze pijler is sterk uitvoeringsgericht en de volgende programmadoelen worden gerealiseerd.

Programmadoel	Planning
Aanbeveling 3 commissie Van Aartsen	
1. Meer prioriteit aanpak milieucriminaliteit bij de politie door opname in de Veiligheidsagenda.	Q4 2022
2. Meer prioriteit aanpak milieucriminaliteit bij Openbaar Ministerie en Zittende Magistratuur.	Start Q3
3. Beschikbare milieurecherchecapaciteit wordt daadwerkelijk en effectiever ingezet voor de opsporing van milieucriminaliteit: vervolg werksessie milieucriminaliteit.	Gestart in Q1 2022
4. Het versterken van de milieucapaciteit van het Functioneel Parket.	Start Q3 2022
5. Onderzoek naar de feitelijke toepassing van de Europese eis van evenredige, doeltreffende en afschrikwekkende sancties en hoe die toepassing (beter) geborgd kan worden.	Start Q4 2022
Lopende trajecten	
1. Onderzoek naar wat voor beleidsdirecties onder effectieve instrumenten wordt verstaan en hoe effectiviteit gemeten kan worden.	Start Q4 2022
2. Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO): oplevering en implementatie (in samenhang met pijler 5).	Q4 2022
3. Formaliseren Strategische Milieukamer ¹⁰ (SMK): opstellen instellingsbesluit	Start Q3
4. Effectiever strafrechtelijk proces onder andere door meer te werken met geprioriteerde thema's.	Loopt
5. Monitoring voortgang zorgbedrijven BRZO: de aanpak zorgbedrijven wordt bij alle zes BRZO OD's op een uniforme wijze toegepast en gemonitord.	Gestart, loopt door in 2023
6. Leidraad Termijnen en Sancties is geactualiseerd m.b.t. juridische grondslag en bedragen van handhavingsbeschikkingen en gepubliceerd op IPLO.	Start Q3 2022
7. De BRZO Omgevingsdiensten en de ILT maken handhavingsbeschikkingen op het gebied van WABO inspecties openbaar.	Gestart, loopt door in 2023
8. Bestuurlijke aandacht voor de aanpak van Milieucriminaliteit is structureel op de agenda; bijeenkomsten met ambassadeurs en bestuurlijke bijeenkomst in 2023.	Loopt

In het coalitieakkoord is een structureel bedrag (in drie jaar oplopend naar 6 miljoen euro) gereserveerd voor de versterking de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Dit bedrag wordt aangewend voor de versterking van de aanpak van de milieucriminaliteit. Daarvoor wordt de capaciteit van de Inlichtingen en Opsporingsdienst (IOD) van de ILT structureel uitgebreid. Deze uitbreiding wordt niet specifiek meegenomen in het IBP maar heeft wel impact op de verbetering van het gehele VTH-stelsel.

¹⁰ De strafrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit vindt plaats onder leiding van het Functioneel Parket (FP). Vanwege de vele bij dit onderwerp betrokken instanties zoals diverse ministeries, rijksinspecties en andere opsporingsinstanties is een coördinerend orgaan in het leven geroepen, de Strategische Milieukamer (SMK). Door de SMK, die ongeveer drie keer per jaar bijeen komt, wordt het beleid en de prioriteiten bepaald inzake de aanpak van milieucriminaliteit.

3.3 Programmadoelen pijler 3 Informatievoorziening VTH

Pijler 3 staat in het teken van het verbeteren en optimaliseren van de (organisatie van) de informatievoorziening van het VTH-stelsel Milieu. In pijler 3 wordt uitvoering gegeven aan aanbeveling 6 van de Commissie van Aartsen, waar het gaat om de verplichting tot informatieuitwisseling. Het andere deel van aanbeveling 6 (investeren in kennisontwikkeling) wordt opgepakt in pijler 4. De projecten die in pijler 3 worden uitgevoerd worden afgestemd en zo nodig aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Programmadoel	Planning
Aanbeveling 6 van de Commissie Van Aartsen	
1. Het oplossen van knelpunten en het doorvoeren van verbeterpunten in de informatievoorziening van het VTH-stelsel Milieu:	Planvorming Q3/Q4 2022
a. Verbeteren datakwaliteit toezicht	Uitvoering Q4 2022
b. Verbeteren datakwaliteit vergunningverlening	t/m Q3 2023
c. Verbeteren datakwaliteit handhaving	
d. Beter gebruik inspectieview	
e. Doorontwikkeling Altijd Actuele Digitale Vergunningen	
f. Beter Ontsluiting Milieuvergunningen	
g. Doorontwikkeling Gezamenlijke Inspectieruimte	
h. Gezamenlijke (data)analyse omgeving	
i. Basisregister voor inrichtingen en milieubelastende activiteiten	
j. Publiceren inspectierapporten en uitvoeringsplannen voor IPPC bedrijven.	
2. Advies opstellen over de gewenste en noodzakelijke verandering ten behoeve van de informatievoorziening in het VTH-stelsel.	Q3 2022 t/m Q3 2023
3. Het beschrijven en benoemen van de relevantie, kwaliteit en samenhang van de informatievoorziening van het VTH-stelsel, zodat besluitvorming kan plaatsvinden inzake de ontwikkeling en organisatie van de informatievoorziening van het VTH-stelsel. In ieder geval bestaande uit:	
a. Opstellen van een informatielandschap om inzicht te krijgen in hoe de huidige informatievoorziening is ingericht en georganiseerd en waar knelpunten en problemen optreden	Q2 2022-Q4 2022
b. Opstellen van afspraken waardoor gegevens makkelijk gedeeld kunnen worden en beter herbruikbaar zijn (standaarden/informatiemodellen)	Q4 2022-Q4 2023
c. Bepalen van het juridisch kader voor de ontwikkeling van de informatievoorziening van het stelsel.	Q2 2022-Q4 2022
4. Het duurzaam organiseren van menskracht, kennis en aandacht voor de organisatie van de informatievoorziening van het VTH-stelsel.	Start in 2023
5. In het stelsel van de Omgevingswet vastleggen dat Inspectieview het verplichte systeem wordt om informatie te delen voor de gehele VTH-keten.	Start in 2023

3.4 Programmadoelen pijler 4 Kennisinfrastructuur

Doel van pijler 4 is de versterking van Omgevingsdienst NL en BRZO+ als robuuste kennisinstituten voor het hele VTH stelsel. Het gaat dan om alle overstijgende zaken als opleidingen, kennisopbouw en coördinatie. Met pijler 4 wordt uitvoering gegeven aan aanbeveling 6 van de commissie Van Aartsen, waar het gaat om het investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.

Programmadoel	Planning
Aanbeveling 6 van de commissie Van Aartsen	
1a. In beeld brengen/ inventariseren van de bestaande kennisnetwerken (o.a. Veluweberaad, IPLO, Kennisnet).	Oplevering Q2 2022
1b. Het ophalen van de behoeften/ wensen voor een VTH-kennisinfrastructuur.	Start Q3 2022
1c. Op basis van deze inventarisatie en opgehaalde behoeften een nieuwe functionele VTH-kennisinfrastructuur inrichten waarin overheden, bedrijfsleven, onderwijs en onderzoeksinstellingen kennis delen en ontwikkelen waaronder: <ul style="list-style-type: none">- het vormen van kennisplatforms voor de hoofdthema's van het Veluweberaad,- het uitwisselen van de kennis en expertise tussen omgevingsdiensten, onder meer door gebruikmaking van specialistische kennis,- het uitwisselen van kennis tussen omgevingsdiensten en andere kennisbronnen (zoals RIVM, RWS, TNO SIKB, Deltares etc.)- het herstructureren van kennis en expertise platforms, het digitaal ondersteunen en operationeel maken.	Start Q4 2022, Afronding 2023
2a Het onderbrengen en doorontwikkelen van de ODNL-academie bij Omgevingsdienst NL. O.a. door het opstellen van een businesscase, het aanstellen van medewerkers en het opstellen van een meerjarenvisie.	Q3/4 2022
2b Het opstellen van een meerjarig opleidingsplan van de ODNL-academie.	Q4 2022 en verder
2c. Het opzetten van een landelijke arbeidsmarktcampagne.	Q4 2022
3. Het inrichten en zorgdragen voor bemensing van een informatie en communicatie frontoffice Omgevingsdienst NL; gericht op het beantwoorden van uitvoeringsvraagstukken. (O.a. het opstellen van een netwerkanalyse, een inrichten van de relatie met de individuele diensten, het opstellen van een communicatievisie en het voorbereiden van een periodiek bulletin).	Q4 2022/ Q1 2023

3.5 Programmadoelen pijler 5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving

In pijler 5, onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving, wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen 7 en 8 van de commissie Van Aartsen. Doel van deze pijler is om de onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving te versterken en waar mogelijk ook onafhankelijkheid van vergunningverlening te betrekken. Voor deze pijler geldt dat bij het Actieplan Aanpak Milieucriminaliteit al een aantal activiteiten in gang zijn gezet die in deze pijler een vervolg krijgen.

Programmadoel	Planning
Aanbeveling 7 commissie Van Aartsen	
1. Het regionale uitvoerings- en handhavingbeleid van de partners in kaart brengen. Het inzicht in overeenkomsten en verschillen dat daarmee ontstaat gebruiken om te komen tot een kader (effect van plustaken, level playing field, budgetrecht en vaststelling door bevoegd gezag) waarmee regionale invulling kan plaats vinden (o.a. milieuprogramma's van bevoegde gezagen, dreigingsbeeld, democratische legitimiteit).	Q4 2022
2. Bezien in hoeverre belangrijke (transitie)opgaven, zoals circulaire economie en energie, opgenomen kunnen worden in de regionale strategieën.	Q1 2023
3. Onderzoeken en bepalen hoe in het proces voor de regio één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingplan kan worden opgesteld. Hierbij taken, verantwoordelijkheden en proces meenemen en borgen in de professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus (Big-8).	Q2 2023
4. Implementatieprogramma opstellen voor de verschillende regio's om tot één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingplan te komen (realistische implementatietermijn).	Start eind 2023
5. Zo nodig doorvoeren van aanpassingen in wet- en regelgeving.	Start in 2023
Aanbeveling 8 commissie Van Aartsen	
1. Uitwerken van de opties genoemd in het juridisch onderzoek om de positie van directeur van een omgevingsdienst te versterken. Hieronder vallen in ieder geval de in de Kamerbrief versterking VTH-stelsel van 13 december 2021 genoemde opties van: <ol style="list-style-type: none"> Het via attributie de directeur van een omgevingsdienst aanwijzen als handavingsambtenaar met de bevoegdheid te beslissen over bestuurlijke strafbeschikking, lasten onder dwangsom, bestuurlijke boetes en bestuursdwang, en het formuleren van een competentie profiel voor de positie van directeur van een omgevingsdienst en vastleggen hiervan in de VTH Kwaliteitscriteria. 	Q1 2023
2. Bestaande mandaten beoordelen (vorm en functioneren) t.b.v. een landelijk format voor mandaat (in bestaande volledige volmachten heeft de directeur omgevingsdienst al de bevoegdheid om te beslissen over bestuurlijke strafbeschikking, lasten onder dwangsom, bestuurlijke boetes en bestuursdwang).	Q4 2022
3. Voordelen/meerwaarde en consequenties van volledig mandaat in beeld brengen.	Q4 2022
4. In lijn met de onder 1 uitgewerkte opties in kaart brengen op welke manier herziening van de benoemingsprocedure van de directeur van de omgevingsdienst en aanpassing van decentrale inrichting nodig is voor het gewenste doel van onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving bij inzet van een volledig mandaat.	Q4 2022
5. De uitkomsten van het project Onafhankelijkheid (IPO) voorzien van een nadere uitwerking.	Q3 2022
6. Het invoeren van de Landelijke Handavingsstrategie om een eenduidig gebruik van LHSO door alle partijen te bereiken.	Q3 2022
7. Doorvoeren van benodigde aanpassing van landelijke regelgeving en rollen/ verantwoordelijkheden.	Start 2023
8. Implementatieprogramma voor de verschillende regio's (realistische implementatietermijn).	Start eind 2023
Lopende trajecten	
1. Effectgericht rapporteren	Loopt al

3.6 Programmadoelen pijler 6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht

Met pijler 6 wordt uitvoering gegeven aan aanbeveling 9 van de commissie van Aartsen. Doel van deze pijler is om een systeem in te richten van visitatie en toezicht op de werking van het VTH-stelsel.

Programmadoel	Planning
Aanbeveling 9 van de commissie Van Aartsen	
1. Inrichten systeem visitatie omgevingsdiensten (visitatie uitgevoerd door andere omgevingsdiensten samen met een externe partij, zoals de veiligheidsregio of de GGD): - vaststellen programma - pilots bij 4 omgevingsdiensten Q3 en Q4 - uitvoeren visitaties bij alle omgevingsdiensten - bezien of visitaties wettelijke borging behoeven.	Q2/3 2022 Q4 2022/Q1 2023 Vanaf Q1 2023 Q1 2023
2. Inrichten systeem van thematische en signalerende onderzoeken VTH-stelsel door ILT.	Q3/A4 2022
3. Uitvoeren eerste thematische onderzoeken.	Start in 2023
4. Ontwikkeling twejaarlijks systeem van rapportage over de "Staat van VTH: daarin wordt de resultaten van de visitaties, systematische en thematische onderzoeken ILT gecombineerd eventueel aangevuld met het wettelijk verplichte twejaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van het VTH-stelsel.	Q1/Q2 2023
Lopende trajecten	
1. Stimuleren stevigere invulling van horizontale controle door gemeenteraden en provinciale staten op eigen bestuur, door informatievoorziening aan raden en staten. Oa via position paper, webinar, informatiebladen.	Q2/Q3 2022

3.7 Try-outs

Het IBP richt zich in principe niet op individuele beleidsterreinen, zoals bijvoorbeeld geluid, energietransitie, water, bodem etc. Het programma is gericht op de versterking en versteviging van het stelsel zelf. Soms zijn er echter concrete knelpunten in de inhoudelijke uitvoering van VTH, zoals bijvoorbeeld bij indirecte lozingen, dan wel bij het stikstofdossier. In het IBP wordt een nog nader te bepalen aantal inhoudelijke casussen geïdentificeerd waarvoor try-outs worden opgezet. Daarbij wordt in ieder geval gedacht aan het beter vormgeven van ketentoezicht en het project "Scherper vergunnen". Voor het ketentoezicht zal vervolgens moeten worden bekeken hoe en waar de te nemen vervolgstappen goed belegd kunnen worden. De coördinator try-outs bewaakt dit proces.

Ook kan door middel van een of meerdere try-outs voor de aanpak van milieucriminaliteit geëxperimenteerd worden met thematische tafels, zoals aanbevolen in het rapport 'Aan Tafel: Verkenning samenwerking en informatiedeling bij de aanpak van milieucriminaliteit'¹¹, waar mogelijk binnen bestaande governance-structuren.

In de try-outs wordt gekeken waar de knelpunten in het VTH-stelsel zitten en hoe deze kunnen worden opgelost. De try-outs kunnen betrekking hebben op alle pijlers en worden daarom niet binnen de pijlers gepositioneerd maar daarnaast. De informatie die in de try-outs naar voren komt wordt nadrukkelijk betrokken bij de uitwerking binnen de pijlers.

¹¹ Deloitte 'Aan Tafel: Verkenning samenwerking en informatiedeling bij de aanpak van milieucriminaliteit' (juni 2022), gepubliceerd op Rijksoverheid.nl.

3.8 Stelselverantwoordelijkheid

De commissie Van Aartsen heeft geconcludeerd dat de stelselverantwoordelijkheid en de regie op het stelsel nauwelijks is geïnstrumenteerd en dat het daarmee op dit moment een fictie is. De commissie geeft aan dat:

- het repertoire aan bevoegdheden waarover de bewindspersoon beschikt moet worden uitgebreid en
- het nodig is dat de bewindspersoon de bestaande bevoegdheden (pro)actiever aanwendt.

Partijen zijn het erover eens dat het van belang is om de stelselverantwoordelijkheid van het Rijk duidelijker vorm te geven. De uitwerking maakt onderdeel uit van het IBP. Het is daarbij nadrukkelijk niet de insteek om wijzigingen aan te brengen in de bestaande bevoegdheidsverdeling. Partijen hanteren het principe decentraal waar dat kan, centraal waar dat moet.

Bij het nader vormgeven van de stelselverantwoordelijkheid wordt niet alleen gekeken naar de verantwoordelijkheden van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, maar nadrukkelijk ook naar de verantwoordelijkheden van de andere partijen in het stelsel. Hoe verhouden die zich tot elkaar en wie is wanneer aan zet? Hoe voeren partijen regie op het VTH-stelsel? Het vraagstuk over de stelselverantwoordelijkheid raakt eigenlijk alle pijlers van het programma en is daarom apart gepositioneerd. De uitwerking wordt voortvarend opgepakt en moet al in Q3 en Q4 van 2022 tot concrete resultaten en afspraken leiden. Daarbij zal ook gekeken worden naar ontwikkelingen op andere beleidsterreinen. Mocht uit deze uitwerking blijken dat nadere juridische versterking van de regie-functie van de Staatssecretaris van IenW nodig is, dan zal dat in een apart wetgevingsspoor belegd worden (zie ook paragraaf 3.10).

Programmadoel

1. Uitwerken stelselverantwoordelijkheid Rijk en regie op het VTH-stelsel
2. Zo nodig vastleggen wettelijk instrumentarium

Planning

Q4 2022
Start in 2023

3.9 Wetgeving

Een aantal acties in het IBP kan er toe leiden dat aanpassing van de wetgeving nodig is. Denk bijvoorbeeld aan het formuleren van uniforme criteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten (pijler 1) of het versterken van het instrumentarium behorend bij de stelselverantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Noodzakelijke wijzigingen in wet- en regelgeving worden na besluitvorming in het kader van het IBP parallel opgepakt. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij het Rijk. Uiteraard gebeurt het opstellen van deze wetgeving in goede afstemming met de bij het IBP betrokken partijen.

4. Governance van het interbestuurlijk programma

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de governance van het programma. Er wordt inzichtelijk gemaakt welke gremia er binnen het IBP actief zijn en wat de verschillende rollen en verantwoordelijkheden zijn. In de opvolgende paragrafen worden de governance en de wijze waarop partijen samenwerken verder uitgewerkt.

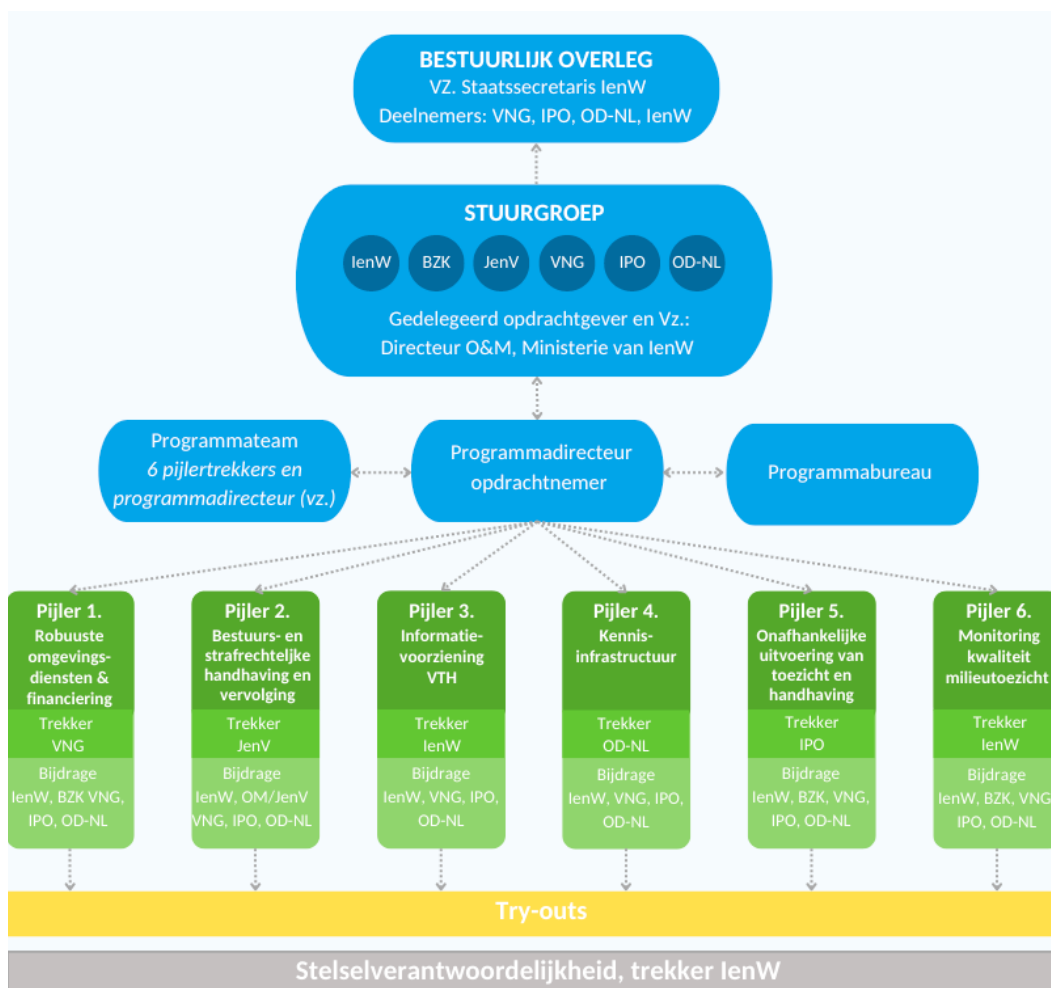
4.1 Samenwerkingsprincipes

In het programma werken we conform de volgende samenwerkingsprincipes

- *Opgavegericht*: alle partners in het programma werken opgabegericht samen. Dat betekent dat alle inspanningen erop gericht zijn om de gezamenlijk geformuleerde programmadoelen te realiseren. Deze opgave vormt de basis voor de samenwerking tussen de verschillende partners.
- *Gelijkwaardig*: Rijk, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten werken samen in een gelijkwaardig partnerschap met respect voor de verschillen in bevoegdheden, wettelijke taken en middelen.
- *Transparant*: Het programma gaat uit van vertrouwen en heldere verantwoordelijkheden. Besluiten (op alle niveaus) worden genomen op basis van een zorgvuldige en integrale afweging en in volle transparantie. Er worden heldere en transparante afspraken gemaakt over onderlinge rollen en verantwoordelijkheden.
- *Adaptief*: De opgave voor de versterking van het VTH-stelsel is complex en veelomvattend. Dat vraagt flexibiliteit en adaptief vermogen van het programma. Het programma moet in staat zijn om in te springen op veranderende omstandigheden en nieuwe inzichten. Dat geldt in het bijzonder voor de governance: werkende weg kan het nodig zijn om aanpassingen te doen in de programmasturing en inrichting van de programmaorganisatie.

4.2 Programmasturing (opdrachtgeverschap in stuurgroep en bestuurlijk overleg)

Onderstaande figuur laat zien hoe de totale governance van het programma eruit ziet. De verschillende rollen en verantwoordelijkheden worden in deze paragraaf en paragraaf 4.3 verder uitgewerkt en toegelicht.

Figuur 3

Stuurgroep

Het programma versterking VTH-stelsel is een interbestuurlijk programma. Opdrachtgevers van het programma zijn: het ministerie van lenW, IPO, VNG en Omgevingsdienst NL¹². De opdrachtgevers zijn primair verenigd in een stuurgroep. Vanuit het Rijk nemen naast het ministerie van lenW, ook vertegenwoordigers deel van de ministeries van J&V en BZK. De deelnemers aan de stuurgroep zijn minimaal vertegenwoordigd op directorenniveau. Ook de programmadirecteur neemt deel aan de stuurgroep. De stuurgroep neemt de

¹² De ILT en het OM zijn geen lid van de stuurgroep maar zijn wel betrokken in het hele programma. Daarom zijn zij agenda-lid van de stuurgroep. De standpunten zullen ingebracht worden via de betrokken ministeries, lenW en JenV.

richtinggevende strategische besluiten over het programma. Hier vindt de belangenafweging plaats tussen de opdrachtgevers van het programma. De programmadirecteur informeert de stuurgroep over de voortgang van het programma. De directeur O&M van het ministerie van IenW is voorzitter van de stuurgroep en tevens gedelegeerd opdrachtgever en daarmee het eerste aanspreekpunt voor de programmadirecteur. De stuurgroep komt naar behoefte bijeen, gemiddeld 4-6 keer per jaar.

Bestuurlijk overleg

Als besluiten bestuurlijke besluitvorming vereisen dan gebeurt dat in het Bestuurlijk Overleg versterking VTH-stelsel, waaraan het Rijk (vertegenwoordigd door IenW), IPO, VNG en Omgevingsdienst NL deelnemen¹³. Het bestuurlijk overleg komt 3x per jaar in bestuurlijke setting samen onder voorzitterschap van de staatssecretaris van IenW. Indien dit voor de voortgang van het IBP gewenst is, komen de deelnemers vaker bij elkaar onder voorzitterschap van de Directeur-Generaal Milieu en Internationaal van het ministerie van IenW. De programmadirecteur zal als adviseur aanwezig zijn bij het bestuurlijk overleg.

4.3 Programmaorganisatie

4.3.1 Programmadirecteur en programmabureau

Het IBP wordt aangestuurd door een programmadirecteur. De programmadirecteur wordt bekostigd uit IenW-middelen. De programmadirecteur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het hele interbestuurlijke programma en stuurt de zes programmapijlers aan (zie hoofdstuk 2). De programmadirecteur is inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van het IBP. De programmadirecteur wordt ondersteund door een programmabureau.

Het programmabureau is gepositioneerd bij IenW en is als het ware de “organisatorische motor” achter het programma. Het programmabureau heeft de volgende taken:

- Programmasecretariaat van de programmadirecteur en de 6 pijlers
- Organisatie besluitvorming
- Programmabeheersing: voortgangsrapportages, monitoring, strategische planning en risicobeheersing
- Omgevingsmanagement, oa ook organisatie van conferenties en regiobijeenkomsten
- Communicatie
- Financieel beheer
- Coördinatie try-outs (mogelijk).

4.3.2 Programmateam en zes pijlers

Pijlers en trekkers

Het IBP bestaat uit zes pijlers. De pijlers hebben een trekker met stevige projectleiders- of programmamanagement-ervaring en ervaring binnen het domein. De trekkers van de pijlers worden aan het programma ‘ter beschikking gesteld’ door de verschillende partijen. Onder de zes pijlers zullen verschillende projecten gepositioneerd zijn. In hoofdstuk 2 is uiteengezet welke programmadoelen deze pijlers gaan realiseren.

¹³ De ministers van BZK en J&V zijn agendalid van het bestuurlijk overleg.

De trekker van de pijler draagt in organisatorische zin de verantwoordelijkheid voor de gehele pijler. Maar voor wat betreft de inhoud van de pijler draagt de trekker (en zijn/haar achterliggende organisatie) niet de verantwoordelijkheid voor de gehele pijler. Daarvoor is altijd afstemming en samenwerking nodig tussen meerdere partijen binnen het programma. De stuurgroep is eindverantwoordelijk voor de besluitvorming over belangrijke en strategische zaken binnen het programma.

Programmamateam

De zes trekkers en de programmadirecteur vormen samen het programmamateam. In het programmamateam vindt de afstemming plaats tussen de verschillende pijlers. Het programmamateam is de “inhoudelijke motor” van het programma.

Projectteams

Binnen de pijlers zijn één of meer projectteams aan de gang met de concrete projecten. In figuur 3 is aangegeven vanuit welke organisaties bijgedragen wordt aan de verschillende pijlers. De trekkers van de pijlers dragen zorg voor de inrichting en organisatie van de pijlers, maar kunnen qua menskracht en capaciteit nadrukkelijk een beroep doen op de andere partners in het programma. In de uitvoeringsplannen per pijler wordt dit nader uitgewerkt. De trekker zal in overleg met de partijen aangeven welke capaciteit en expertise nodig is voor het slagen van de projecten.

Zonder last of ruggespraak

De trekkers van de pijlers werken zonder “last of ruggespraak”. Zij werken onder verantwoordelijkheid van de programmadirecteur en worden niet aangestuurd door de uitlenende organisatie. Dit is van groot belang voor het goed functioneren van de organisatie en om dubbele sturing te voorkomen. Datzelfde geldt ook voor de mensen die deelnemen aan de projectteams. Zij zijn aan boord vanwege hun specifieke expertise en vanwege de betekenis die ze kunnen leveren voor het tot stand brengen van de projecten. Zij brengen geen belang in, maar uiteraard wel hun kennis en achtergrond van de organisatie waarin zij normaal gesproken werkzaam zijn. Van hen mag dan ook verwacht worden dat zij alle argumenten benoemen die meegewogen moeten worden op weg naar besluitvorming. Hiermee wordt draagvlak voor de implementatie beoogd en zo wordt er gewerkt aan realistische oplossingen. Iedere organisatie zal naast de actieve deelname aan het interbestuurlijk programma ook de afstemming binnen de eigen achterban regelen. Zo vindt binnen de stuurgroep de belangenafweging plaats tussen de opdrachtgevers en is de programmaorganisatie er voor de inhoudelijke kennis en deskundigheid en voor het realiseren van de gestelde doelen.

4.3.3 Juridische functie

In het IBP wordt de juridische functie niet apart belegd, maar geïntegreerd binnen de zes pijlers. Waar relevant wordt door juristen van het ministerie van IenW bijgedragen aan de (projecten binnen de) pijlers. Dat lijkt in ieder geval van belang bij de pijlers 1, 2, 3 en 5. Zoals aangegeven in paragraaf 3.9 maakt de aanpassing van wetgeving geen onderdeel uit van het IBP. Dit wordt separaat opgepakt door het ministerie van IenW, in samenwerking met andere betrokken departementen (BZK en J&V). Er wordt bekeken of een interdepartementale juridische werkgroep van toegevoegde waarde is, om de wetgevingsproducten af te stemmen en eventuele juridische vraagstukken die binnen de pijlers spelen te bespreken.

4.3.4 Try-outs

De try-outs kunnen betrekking hebben op alle onderdelen van het IBP en worden daarom niet gekoppeld aan een bepaalde pijler. De wijze waarop de try-outs worden aangestuurd kan niet generiek worden vastgelegd, maar zal zeer afhangen van de inhoud en omvang van de try-out. Sommige try-outs worden geïnitieerd door één van de partners in het programma. Andere try-outs zullen een veel generiekere werking hebben. Om zicht te houden op de try-outs en de onderlinge verbanden wordt binnen het IBP een coördinator aangesteld voor de try-outs. De functie van deze coördinator en de positionering binnen de programma-organisatie moeten nader worden uitgewerkt. Een optie is om de coördinator van de try-outs te positioneren binnen het programmabureau.

4.3.5 Stelselverantwoordelijkheid

Het project stelselverantwoordelijkheid is – net als de try-outs – niet gepositioneerd binnen één van de pijlers, omdat er raakvlakken zijn met alle pijlers. IenW zal dit thema primair trekken, in nauwe samenwerking met het ministerie van BZK en de andere partners binnen het programma.

5. Omgevingsmanagement en communicatie

5.1 Omgevingsmanagement

In het VTH-domein is een keten van samenwerkingspartners en stakeholders actief. Het doel van omgevingsmanagement is het samenbrengen van verschillende belangen en vervolgens binnen het IBP op een transparante manier keuzes maken en besluiten nemen. Daarvoor is het randvoorwaardelijk dat er een duurzame relatie met samenwerkingspartners en stakeholders wordt opgebouwd. Dat lukt alleen als de inzet van de partners van het IBP is om samen te komen tot betere oplossingen van het gestelde probleem.

In bijlage 1 is een indicatief overzicht opgenomen van de stakeholders. Het gaat daarbij om overheidspartijen, maar ook burgers en bedrijven. Partijen zien omgevingsmanagement als verbindende schakel tussen deze stakeholders. Het IBP wil daarmee proactief aan de slag en in het programmabureau wordt de functie omgevingsmanagement dan ook expliciet belegd. Omgevingsmanagement gebeurt overigens niet alleen vanuit het programmabureau, maar het zal een samenspel zijn met andere medewerkers in het programma, waaronder in ieder geval de programmadirecteur en de trekkers van de pijlers. De inzet op omgevingsmanagement voor het gehele IBP wordt vanuit het programmabureau gecoördineerd.

5.1.1 Uitgangspunten voor omgevingsmanagement binnen het IBP

Om te werken aan een duurzame relatie met partners, hanteert het IBP de volgende zes kernwaarden voor goed omgevingsmanagement:

1. *IBP handelt transparant en betrouwbaar*

Kern van goed omgevingsmanagement is dat het IBP transparant en voorspelbaar handelt en zich ook een betrouwbare partner weet. Alleen dan voelen stakeholders zich serieus genomen en kunnen ze op het juiste moment hun belang op tafel leggen en meedenken.

2. *IBP streeft doelen na en operationaliseert oplossingen samen met partners.*

Essentieel van omgevingsmanagement is dat het zorgdraagt dat de partners van IBP bereid zijn een open gesprek te voeren over hoe de doelen bereikt worden. Daarbij worden de knelpunten serieus genomen en wordt er gestreefd naar een voor een ieder werkbaar oplossing, zonder dat het doel en tempo verloren gaat. Omgevingsmanagement is geen Haagse marketingmachine.

3. Omgeving wordt geïnformeerd, betrokken en doet mee

De omgeving wordt door het IBP proactief geïnformeerd en betrokken bij de uitvoering van de projecten binnen het IBP. Omdat binnen het IBP een veelheid aan projecten en acties gaande zal zijn, is voor omgevingsmanagement niet één recept of één aanpak voor handen. Omgevingsmanagement zal dan ook een adaptief proces zijn waarbij flexibel moet worden ingesprongen op de wensen van de omgeving enerzijds en de fase waarin het programma zich bevindt anderzijds.

4. Omgevingsmanagement is de verbindende schakel tussen de 6 pijlers

De omgeving denkt niet in de zes pijlers van het IBP; in de omgeving komt alles samen. Omgevingsmanagement is dus als het ware de verbindende schakel of de satéprikker tussen de 6 pijlers en waarborgt de hier gestelde uitgangspunten.

5. Omgevingsmanagement levert input op voor de besluitvorming

Omgevingsmanagement levert belangrijke informatie op ten behoeve van de formele besluitvorming. Stakeholders zitten lang niet altijd aan de besluitvormingstafel, maar hun belangen worden op een transparante manier meegenomen bij de besluitvorming.

6. Omgevingsmanagement richt zich op het landelijke en het regionale niveau

Het omgevingsmanagement richt zich op twee niveaus: landelijk en regionaal. Er wordt nog overwogen of het nuttig is om een landelijke klankbordgroep in het leven te roepen.

5.1.2 Vervolgstappen voor een goed omgevingsmanagement

De wijze waarop het omgevingsmanagement wordt ingericht (inclusief organisatiestructuur binnen het IBP) moet nader vorm krijgen binnen het IBP. Daarbij worden in ieder geval de volgende vervolgstappen voorzien:

- Stakeholderanalyse en aanpak bepalen;
- Participatie en betrokkenheid burgers nader vormgeven;
- Overwegen of er een landelijke klankbordgroep moet komen;
- Agenda voor sessies met de omgeving maken, oa vervolg geven aan de bestuurlijke regiosessies.

Omgevingsmanagement start niet bij nul. Binnen de opdrachtgevende organisaties wordt uiteraard ook al gewerkt aan de betrokkenheid van de achterban. Een goed voorbeeld is het project rondom de versterking van het opdrachtgeverschap, dat getrokken wordt door de VNG. In het netwerk OGON worden opdrachtgevers en opdrachtnemers van de omgevingsdiensten, gemeenten en provincies met elkaar in verbinding gebracht. Het omgevingsmanagement van het IBP en hetgeen gebeurt in de verschillende betrokken organisaties moet dan ook goed op elkaar worden afgestemd.

5.2 Communicatie

Communicatie is een groot en belangrijk onderdeel van omgevingsmanagement. Er is dan ook veel samenwerking tussen deze twee onderdelen binnen het programmabureau. Uitdaging vanuit communicatieperspectief is om voor het voetlicht te brengen wat het IBP betekent voor de uitvoering. Het IBP mag geen 'ver van mijn bed-show' worden, maar moet echt van concrete betekenis zijn voor de uitvoeringspraktijk. Communicatie speelt daarin een belangrijke rol. Daarmee delen we kennis, ervaringen en behaalde successen.

Ook voor het onderdeel communicatie geldt dat er nader moet worden uitgewerkt hoe dit precies wordt ingericht. Zaken die daarbij een plaats zullen krijgen zijn:

- IBP-nieuwsbrief (extern en intern)
- IBP-social: linkedIn, Twitter
- IBP-website
- Communicatieplan en communicatiestrategie

Voor zowel omgevingsmanagement als communicatie geldt dat een nauwe samenwerking nodig is met de communicatieafdelingen van de bij het programma betrokken organisaties. Voor het ministerie van IenW is dat bijvoorbeeld de directie Communicatie. Communicatieacties die betrekking hebben op het IBP vanuit individuele organisaties worden altijd afgestemd.

6. Programma-beheersing

6.1 Doel programmabeheersing

Om de programmadoelen zoals beschreven in hoofdstuk 3 voorspelbaar en navolgbaar uit te kunnen voeren krijgt de programmabeheersing binnen het programmabureau een stevige plaats. Programmabeheersing draagt bij aan voorspelbare en gestructureerde processen. Doel van programmabeheersing binnen het IBP is:

- Het bieden van overzichtelijke stuur- en beslisinformatie;
- Het afgeven van realistische mijlpalen en plannings;
- Het inzichtelijk maken van realistische kosten en prognoses;
- Het inzichtelijk maken van de risico's, de beheersing daarvan en het programma in staat stellen om daar proactief op te handelen;
- Het zoveel mogelijk voorkomen van verrassingen en het inzicht bieden in onzekerheden.

6.2 Beheersaspecten

Het onderdeel programmabeheersing wordt de komende periode nader uitgewerkt binnen het IBP. Daarbij zal in ieder geval een proces ingericht worden voor de volgende beheersaspecten:

1. *Scope, tijd, geld*

Voor de beheersaspecten scope, tijd (planning) en geld (raming en budget) wordt gestart met het vastleggen van de baseline. In de baseline kan de scope van het programma - waar nodig en nuttig wordt geacht (ten opzichte van dit programmaplan) - worden aangescherpt en aangevuld met een concretisering van het doel (beoogde resultaat), het beschrijven van (potentiële) oplossingsrichting(en) en eventuele eisen. Na vastlegging van de scope zullen eventuele wijzigingen hierop worden bijgehouden en worden vastgelegd. Ook wordt afgesproken hoe en door wie tot scopewijzigingen besloten dient te worden.

Ook wordt zo snel mogelijk een mijlpaalplanning voor het programma en de zes pijlers en de twee doorsnijdende thema's vastgelegd. Op basis van de planning wordt zichtbaar gemaakt waar de kwetsbare/risicovolle delen van het project zitten, vindt communicatie met betrokkenen (over raakvlakken) plaats en wordt besluitvorming ingericht of op afgestemd.

De beschikbare middelen en de benodigde financiering van het IBP moet nader worden uitgewerkt. In hoofdstuk 7 wordt in beeld gebracht wat nu bekend is rondom de financiën en de wijze van verdeling van de

kosten. Binnen programmabeheersing wordt gelijktijdig met de uitwerking van de uitvoeringsplannen per pijler een raming opgesteld voor het totale programma. Tevens wordt de capaciteitsbehoefte en periodiek de uitputting en prognose in kaart gebracht.

2. *Risico's*

Het is essentieel voor het behalen van de programmadoelen dat het IBP op een proactieve wijze omgaat met risico's. Risicomanagement krijgt dan ook een structurele plek binnen het programma en hiervoor worden afspraken gemaakt en kaders vastgelegd.

3. *Monitoring en verantwoording*

Om goed zicht te houden op het doelbereik van het programma wordt er vanuit het programmabureau (onderdeel beheersing) gerapporteerd over de voortgang van de verschillende programmaonderdelen. Ieder kwartaal wordt er een voortgangsrapportage opgesteld door het programmabureau voor het totale programma. De voortgangsrapportage wordt geagendeerd en besproken in de stuurgroep. In de voortgangsrapportage wordt gerapporteerd over:

- De scope van het programma
- De uitgevoerde activiteiten in relatie tot de planning
- De kwaliteit van de producten
- De risico's en de risicobeheersing
- De omgeving en het draagvlak
- De programmaorganisatie
- Programmamiddelen

Naast de kwartaalrapportage zullen in een nog nader te bepalen frequentie voortgangsoverleggen gevoerd worden tussen de programmadirecteur en de trekkers van de pijlers. In deze overleggen wordt ingezoomd op de activiteiten die in de desbetreffende pijler worden uitgevoerd. In de voortgangsoverleggen worden de projectrisico's besproken en worden afspraken gemaakt over de sturing daarop.

7. Financiën en capaciteit programmaorganisatie

In dit programmaplan is de programmaorganisatie voor het IBP uiteen gezet. Tegelijkertijd moet de precieze uitwerking van de 6 pijlers en de bijbehorende bemensing nog gebeuren. In dit hoofdstuk wordt daarom in beeld gebracht wat op dit moment bekend is, ervan uitgaande dat de inrichting van de programmaorganisatie meer vergt. In de komende periode wordt de inrichting van de 6 pijlers geregeld. De capaciteit en financiering die daarbij hoort zal op dat moment nader ingevuld worden.

7.1 Bekende capaciteit (bij start IBP)

Bij de start van het programma is er zicht op de volgende benodigde capaciteit voor de duur van het programma:

Onderdeel	Capaciteit (fte)
Organisatie pijlers	
6 pijlertrekkers (0,6-0,8 fte)	4,5
Trekker stelselverantwoordelijkheid	0,2
Programmadirecteur	1
Programmabureau	
Aansturing programmabureau	0,8
Programmaondersteuning	3
Organisatie besluitvorming + voortgangsrapportages parlement	0,5
Programmabeheersing	0,8
Omgevingsmanagement	0,5
Communicatie	0,5
Financieel beheer	0,2
Coördinator try-outs	0,5
Totaal	12,5

Bij het uitwerken van de pijlers wordt inzichtelijk gemaakt wat er nodig is aan capaciteit en budget voor opdrachten. Dat komt bovenop de fte's die bovenstaand in beeld zijn gebracht.

7.2 Afspraken over financiering

De partners in het interbestuurlijk programma verdelen de kosten van het programma volgens het principe van cofinanciering. Dat betekent dat:

- De trekker van de pijler wordt bekostigd door de trekkende organisatie;
- De programmadirecteur en het programmabureau wordt bekostigd door IenW.

Zodra inzichtelijk is wat er nodig is aan capaciteit en budget voor een goede uitvoering van de pijlers wordt een afspraak gemaakt over de financiering daarvan tussen de partijen. Ook daar geldt het principe van cofinanciering¹⁴. De verschillende partijen zullen vanuit hun organisaties mensen aandragen voor de werkzaamheden binnen het programma.

¹⁴ Met inachtneming van hetgeen is opgenomen in het beleidsprogramma IenW zoals dat op 17 mei jl. is toegezonden aan de Tweede Kamer.

Bijlage 1

Indicatief overzicht stakeholders

Overheden	Gemeenten
	Provincies
	Waterschappen
	Ministeries
Koepels/vertegenwoordigers	IPO
	VNG
	OD-NL
	UvW
Uitvoeringsinstanties	Omgevingsdiensten
	Politie
	OM
	GGD
	Veiligheidsregio's
	NVWA
	Rijkswaterstaat
	Autoriteit persoonsgegevens
Bedrijven	ILT
	BRZO+
	Andere bedrijven
Kennis	Brancheorganisaties
	Opleidingsinstellingen
Burgers	Certificerende instellingen

Colofon

Dit programmaplan is tot stand gebracht in nauwe samenwerking tussen:

- Interprovinciaal Overleg
- Vereniging Nederlandse Gemeenten
- Omgevingsdienst NL
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Ministerie van Justitie en Veiligheid
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Omgevingsdiensten

BestuurskernDir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Den Haag

Contactpersoon**Datum**

25 augustus 2022

memo

Inleiding

In afstemming met IPO, VNG en ODNL stelt IenW een specifieke uitkering (SPUK) op om Omgevingsdiensten direct vanaf het najaar 2022 in staat te stellen een start te maken met activiteiten die vanuit Interbestuurlijk programma VTH noodzakelijk zijn.

Vooruitlopend op de instemming van de Staatssecretaris en de publicatie van de SPUK-regeling vindt u in de memo informatie over het doel en inzet van de regeling, de maximale hoogte van de uitkering en het tijdsplan van de regeling.

Aanleiding van de specifieke uitkering

Het coalitieakkoord reserveert structureel €24 miljoen per jaar vanaf 2022 verdeeld over enerzijds een bedrag van €18 miljoen aan beleidsmiddelen voor de versterking van het VTH-stelsel en anderzijds een van 2 naar 6 miljoen euro oplopend bedrag (over een periode van 3 jaar) voor de versterking van VTH bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De uitkomsten en aanbevelingen van de commissie Van Aartsen (in haar rapport "Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker van het bestuur") en de bevindingen van de Algemene Rekenkamer in haar rapporten "Een onzichtbaar probleem" en "Handhaven in het duister" zijn leidend voor de verdeling van de middelen. Voor de opvolging van deze aanbevelingen is een Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH-stelsel vastgesteld, waarvan het programmaplan op 8 juli 2022 naar de Tweede Kamer is gestuurd. Hierin staan per themagerichte pijler concrete acties waarvoor ook inzet en capaciteit van de omgevingsdiensten nodig is. Om direct vanaf het najaar 2022 de omgevingsdiensten in staat te stellen een start te maken met activiteiten die vanuit IBP-programma noodzakelijk zijn, wordt in deze regeling een specifieke uitkering aan alle 29 omgevingsdiensten van in totaal €15 miljoen mogelijk gemaakt.

Doel voor de specifieke uitkering

Het is de ambitie van het kabinet om de leefomgeving schoner, veiliger en gezonder te maken. Een belangrijk onderdeel daarvan is het voorkomen van milieuschade in plaats van deze achteraf te herstellen. Dat vraagt om een sterker en onafhankelijker VTH-stelsel op het terrein van milieu. Hiervoor zijn het IBP en bijbehorende acties geformuleerd. De primaire focus van het IBP is het op orde brengen van de uitvoering van de basistaken.

Omgevingsdiensten moeten in staat zijn om de opgedragen taken op een professionele manier uit te voeren. Daarom moet de effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten om dit te kunnen realiseren, worden versterkt.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Omdat omgevingsdiensten de VTH-taken uitvoeren, is het belangrijk dat ze capaciteit in mensuren beschikbaar krijgen om de acties uit het IBP uit te voeren. aangezien de gemeenten en provincies de opdrachtgevers zijn van de omgevingsdiensten en bepalen welke middelen daarvoor beschikbaar worden gesteld, is deze specifieke uitkering nadrukkelijk bedoeld om daarmee alleen extra activiteiten in het kader van het IBP uit te voeren. De middelen uit de specifieke uitkering komen dus boven op de middelen die de gemeenten en provincies beschikbaar stellen voor de uitvoering van de VTH-taken.

Datum
25 augustus 2022

Activiteiten waarvoor uitkering aangevraagd kan worden

De uitkering mag worden gebruikt om aanvullende capaciteit te creëren bij een omgevingsdienst en in te zetten voor activiteiten opgenomen in bijlage 1. Deze activiteiten vloeien voort uit de zes pijlers die opgenomen zijn in het IBP. De zes pijlers zijn:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering;
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;
3. Informatievoorziening VTH;
4. Kennisinstructuur en arbeidsmarkt;
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht.

De omgevingsdienst is vrij in de inzet van deze extra capaciteit binnen de kaders die in deze regeling voor het projectplan en de uitvoering van de activiteiten gesteld worden.

Wel zal gedurende de looptijd ODNL regie voeren op de uitvoering van de activiteiten. Voor deze rol worden ODNL-middelen beschikbaar gesteld vanuit de subsidie IBP voor 2022 aan ODNL. De regierol bestaat uit het - voor projecten uit de werk- en projectgroepen uit het IBP - formuleren van de uitvraag van data en gegevens bij de omgevingsdiensten. Sturing op de input is noodzakelijk om tot een verantwoorde output te kunnen komen en niet achteraf correcties of interpretatiediscussies te hoeven voeren. ODNL coördineert en levert hiermee de overzichten van de gevraagde informatie ten behoeve van de vraagstukken bij de respectievelijke pijlers binnen het IBP.

Hoogte uitkering

Iedere omgevingsdienst kan in aanmerking komen voor een specifieke uitkering met een basisbedrag van € 300.000 aangevuld met een variabel bedrag dat afhankelijk is van de gehanteerde verdeelsleutel zoals opgenomen in de tabel in bijlage 2. Het variabele bedrag van de verdeelsleutel is gebaseerd op de omzet van de betreffende omgevingsdienst.

Werkwijze

Om in aanmerking te komen voor de specifieke uitkering dient de omgevingsdienst een aanvraag in met een activiteitenplan. In een activiteitenplan wordt aangegeven voor welke activiteiten vanuit de pijlers van het IBP capaciteit kan worden ingezet en hoeveel uur inzet daarvoor is geraamd. Op dit moment worden de activiteiten binnen de pijlers uitgewerkt, waardoor er nog accentverschuivingen optreden. Die accentverschuivingen kunnen tot gevolg hebben dat de inzet op de verschillende activiteiten wijzigt.

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum

25 augustus 2022

In onderstaande tabel geven we de voorlopige planning weer.

Actie	Datum	Wie
Publicatie SPUK	Circa 13 september 2022	IenW
Informatiebijeenkomsten	13 sept – 20 sept 2022	IenW
Indienen aanvraag	15 sept – 14 okt 2022	OD
Vaststellen aanvraag	Uiterlijk 14 november 2022	IenW
Uitbetaling voorschotten	November-december 2022	IenW
Uitvoering activiteiten	Uiterlijk tot 31 december 2023	OD in afstemming met ODNL/pijlertrekkers IBP

Communicatie/informatie

Om alle IBP-partners waaronder directeuren, MT-leden en bestuursleden van omgevingsdiensten te informeren over deze regeling organiseren we twee digitale bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten worden gepland rondom de datum van publicatie van de regeling (medio september).

Daarnaast zullen omgevingsdiensten gedurende de aanvraagtermijn gerichte vragen kunnen stellen aan ODNL alsmede aan de hiervoor tijdelijk aangestelde IenW-medewerk(st)er. ODNL kan individuele omgevingsdiensten advies geven over de besteding van de middelen, en zal de eindrapportage(s) toetsen aan de voorwaarden en hierover advies uitbrengen aan de minister. Hiervoor krijgen zij middels een separate incidentele subsidie een bedrag uitgekeerd voor de werkzaamheden lopende in kalenderjaren 2022 en 2023.

BIJLAGE 1 Activiteiten waarvoor uitkering aangevraagd kan worden

Activiteit	Pijler	Verplichte (SiSA) indicatoren	
1	Deelname aan werk- en projectgroepen van het IBP.	Alle pijlers	Aantal bijgewoonde bijeenkomsten (data en pijler), verrichte activiteiten en aantal uren voorbereiding, deelname en (mogelijke) uitwerking. Bij meer dan 5 uur per bijeenkomst, omschrijving van werkzaamheden.
2	Aanleveren van data voor het IPB op verzoek van ODNL.	Alle pijlers	Uren per opgevraagd document door ODNL.
3	Scholing en opleiding van medewerkers voor verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken.	Alle pijlers	Omschrijving van scholing/opleiding, kosten en opleidings-/scholingsuren.
4	Activiteiten gericht op het krijgen van inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst en in de voor- en nadelen hiervan aan de hand van de uitgevraagde documenten door ODNL.	1	Uren per uitgevraagd document over de vorm van bekostiging door ODNL.
5	Activiteiten gericht op de implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet	2 en 5	Omschrijving van activiteiten, uren voor bijdrage aan Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet en eventuele bestuurlijke vaststelling.
6	Voor de 6 Brzo-omgevingsdiensten: Activiteiten gericht op de uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking) volgende uit de inspectiemethodiek Landelijke Benadering Risicobedrijven	2	Aantal bedrijven waarbij de risico ranking is bijgewerkt en daaraan bestede uren.
7	Activiteiten gericht op het openbaar maken van definitieve handhavingsbeschikkingen Wabo-inspecties (of soortgelijke inspecties onder Omgevingswet) van bedrijven.	2	Aantal openbaar gemaakte handhavingsbeschikkingen en daaraan bestede uren.
8	Activiteiten in afstemming met ODNL die verband houden met de door ODNL op te zetten en uit te voeren landelijke arbeidsmarktcampagne.	4	Beschrijving van verrichte activiteiten en resultaat in aantal geworven medewerkers.
9	Participeren in het onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie)opgaven, zoals circulaire economie en energie, en hoe deze opgenomen kunnen worden in de regionale strategieën. De coördinatie hierop verloopt via de pijlerwerkgroep.	5	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.
10	Participeren in het onderzoek onder het IBP gericht op het ontwikkelen van één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevingsdienst.	5	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.
11	Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma voor het werkgebied van de omgevingsdienst van de risicoanalyse en het uitvoerings- en handhavingsplan.	5	Omschrijving van activiteiten, uren besteed aan de risicoanalyse, het uitvoerings- en handhavingsplan en de (eventuele) bestuurlijke vaststelling.
12	Participeren in onderzoek naar mandaten. De coördinatie hierop verloopt via de pijlerwerkgroep.	5	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.
13	Vorbereiden en uitvoeren van de (pilots van de) visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots.	6	Beschrijving van activiteiten, daaraan bestede uren en de afgeronde verslagen van visitaties.
14	Meewerken aan de opstelling van een plan van aanpak voor het inrichten van een systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel door het uitvoeren van thematische en signalerende onderzoeken.	6	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.

BIJLAGE 2 Verdeelsleutel Omgevingsdiensten (bedragen in euro's)

	Variabele waarde	Vaste waarde	Uitkering
Nederland	6300000	8700000	15000000
Omgevingsdienst Achterhoek	75000	300000	375000
Omgevingsdienst Brabant Noord	300000	300000	600000
Omgevingsdienst DCMR Milieudienst Rijnmond	450000	300000	750000
Omgevingsdienst De Vallei	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Groningen	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Haaglanden	300000	300000	600000
Omgevingsdienst IJmond	150000	300000	450000
Omgevingsdienst IJsseland	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Midden- en West Brabant	375000	300000	675000
Omgevingsdienst Midden-Holland	300000	300000	600000
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Noord-Veluwe	75000	300000	375000
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	375000	300000	675000
Omgevingsdienst Regio Arnhem	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Regio Nijmegen	300000	300000	600000
Omgevingsdienst Regio Utrecht	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Rivierenland	225000	300000	525000
Omgevingsdienst RUD Drenthe	225000	300000	525000
Omgevingsdienst RUD Limburg-Noord	225000	300000	525000
Omgevingsdienst RUD Utrecht	150000	300000	450000
Omgevingsdienst RUD Zeeland	75000	300000	375000
Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Twente	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Veluwe Ijssel	75000	300000	375000
Omgevingsdienst West-Holland	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	300000	300000	600000
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	300000	300000	600000

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 30 november 2022

Onderwerp:

Wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van de memo van 7 oktober 2022 als basis om het gesprek aan te gaan met de raden en PS

Toelichting:

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Een aantal van de wijzigingen is direct ingegaan, zoals die over de cyclus van begroting en jaarrekening waarover het AB op 7 juli jl. al een besluit nam. Voor enkele onderwerpen geldt een overgangstermijn van 2 jaar om de gemeenschappelijke regelingen aan te passen.

De VR, DGJ en OZHZ hebben hun ideeën bij deze wetswijziging opgeschreven in de bijgaande notitie. Een gelijkkluidende notitie is in september jl. ook al door de directeurs van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten akkoord bevonden. De gewijzigde Wgr biedt aanvullende instrumenten om de verbinding tussen de GR- en de raden/PS verder te versterken. De notitie maakt onder andere duidelijk wat de GR-en nu al doen om die verbinding te leggen en welke keuzes mogelijk zijn om aanvullende instrumenten in te zetten.

Het DB stemde er op 3 november 2022 mee in om deze notitie te gaan gebruiken als basis om het gesprek aan te gaan met de raden en PS.

Ambtelijke voorbereiding:

De notitie is voorbereid met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en (regionaal) met de DGJ en de VR. De Adviesgroep Eigenaren (AGE) besprak de notitie op 20 oktober 2022. De AGE gaf de optie mee om de notitie nog aan te vullen met concrete vragen aan de raden. OZHZ zal dat meenemen in de regionale werkgroep.

OZHZ lichtte verder toe dat de informatie vanuit de GR niet altijd de raden lijkt te bereiken. Denk aan de informele nieuwsbrief na elk AB en aan de jaarprogramma's en -verslagen. Dat is een gemiste kans, nu goede sturing vanuit de raden is gebaat bij een goede informatievoorziening vanuit de GR. Het is daarnaast aan de gemeenten zelf om dat goed te organiseren.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

De ambtelijke werkgroep in Zuid-Holland Zuid, bestaande uit vertegenwoordigers van diverse gemeenten, DGJ, VR en OZHZ pakt dit traject verder op. Na bespreking in de besturen van de drie GR-en zal, samen met een of meerdere griffiers, worden gezien hoe we het gesprek met de raden het beste kunnen aangaan. Her en der nemen gemeenten (vooral ambtelijk) daarin zelf ook al initiatief en leggen zij contact met de GR-en.

Sluitstuk van het traject is uiteindelijk om voor 1 juli 2024 de gemeenschappelijke regelingen

aan te passen aan de gewijzigde Wgr en de wensen van de deelnemers en hun raden/PS.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Memo van 7 oktober 2022

Notitie

Agendapunt: 10

Datum 7 oktober 2022

Onderwerp Ideeën van de Veiligheidsregio, Dienst Gezondheid en Jeugd en OZHZ bij de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Een aantal van de wijzigingen is direct ingegaan. Voor enkele onderwerpen geldt een overgangstermijn van 2 jaar om de gemeenschappelijke regelingen aan te passen. De VR, DGJ en OZHZ hebben hun ideeën bij deze wetswijziging opgeschreven in deze notitie. Deze kan dienen om het gesprek met de deelnemers en hun raden te faciliteren.

1. Wat is er veranderd?

De wijzigingen in de Wgr gaan over de versterking van de positie van gemeenteraden¹ langs 3 lijnen:

1. Het versterken van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.
Dit betreft o.a. een verruiming van de zienswijzemogelijkheid op besluiten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling, de mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen, verplichte afspraken over participatie, een actieve informatieplicht en introductie van de mogelijkheid tot vergoeding voor het lidmaatschap van gemeenschappelijke adviescommissies en voor adviseurs.
2. Aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden.
Dit betreft o.a. de introductie van een gemeenschappelijk onderzoeksrecht en verduidelijking van de onderzoeksbevoegdheid van de lokale rekenkamers t.o.v. het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden en PS met betrekking tot het functioneren van de regeling.
Dit betreft o.a. afspraken over evaluatie, aanscherping van afspraken over uittrekking en betere aansluiting van de begrotingscyclus van de gemeenschappelijke regeling op de gemeentelijke en provinciale cyclus.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van wat er verandert in de bevoegdheden van de raden en PS. Alle bevoegdheden van de gemeenteraad ten opzichte van de

¹ Voor OZHZ is ook de relatie met Provinciale Staten van belang, omdat GS deelnemer zijn in de gemeenschappelijke regeling. In het vervolg van deze notitie is dat omwille van de leesbaarheid niet steeds herhaald.

gemeenschappelijke regelingen staan genoemd. Nieuwe bevoegdheden zijn cursief en geel gearceerd weergegeven.

2. Welke ideeën hebben we in Zuid-Holland Zuid bij de gewijzigde Wgr?

In Zuid-Holland Zuid is een werkgroep gestart met de uitwerking van de genoemde wijzigingen. Het leek de gemeenschappelijke regelingen goed om hun ideeën hierbij alvast op te schrijven. Die kunnen dan worden benut om het gesprek met elkaar aan te gaan.

Opmerking vooraf is dat de gemeenschappelijke regelingen enkele jaren terug al aanvullende afspraken hebben gemaakt over meer transparantie richting de gemeenteraden. Per gemeenschappelijke regeling zijn daarvan goede voorbeelden te geven, zoals:

- DGJ:
 - Stuur het meerjarig beleidsplan, voor de aanbidding aan het algemeen bestuur, toe aan de raden, zodat zij er hun zienswijze op kunnen geven.
 - Stelt bij het toezenden van de voorlopige jaarrekening de raden in de gelegenheid een zienswijze te geven.
 - Heeft de uittredingsregels recentelijk aangepast. Bij voorkeur maakt de voorbereiding van afwijkende uittredingsregels deel uit van de besluitvorming waarbij de deelnemende gemeenten nieuwe taken aan het samenwerkingsverband opdragen, zodat de colleges of de gemeenteraden hun zienswijze op de uittredingsregels kunnen geven.
 - Verbeter de informatie over besluitvorming van het algemeen en dagelijks bestuur aan de gemeenten.
 - Koppelt actief teug op de door de gemeenteraden gegeven zienswijzen.

- OZHZ:
 - Kondigt de openbare AB-vergaderingen actief aan via de griffies en zet de vergaderstukken op zijn website.
 - Zorgt na afloop van elke AB-vergadering voor een snelle informele terugkoppeling van wat is besproken en besloten.
 - Stelt de raden in de gelegenheid een reactie te geven op de voorgenomen bestemming van het jaarresultaat. OZHZ betreft deze bij de ingekomen zienswijzen op de ontwerpbegroting en koppelt ook actief terug aan de raden wat het AB heeft besloten over de ingekomen reacties en zienswijzen.

- VR:
 - Stuur het meerjarig beleidsplan voor de definitieve vaststelling in het algemeen bestuur toe aan de raden, zodat zij hun zienswijze kenbaar kunnen maken.
 - Stelt bij het toezenden van het jaarresultaat de raden in de gelegenheid een zienswijze te geven. Dit gebeurt tegelijkertijd met de zienswijze op de ontwerpbegroting. De jaarrekening wordt ook verstuurd aan de raden ter informatie.
 - Verbeter de informatie over besluitvorming van het algemeen bestuur aan de gemeenten.
 - Koppelt actief terug op de door de gemeenteraden gegeven zienswijzen.

- Biedt de stukken voor het algemeen bestuur actief aan op de website.

Samen geven de drie diensten elk jaar in mei ook een toelichting op hun ontwerpbegroting en voorlopige jaarrekening. Na de verkiezingen stellen zij zichzelf en hun dienstverlening ook actief voor aan de nieuwe raadsleden. De drie diensten komen desgevraagd ook graag langs bij vergaderingen van raden en commissies om een toelichting te geven en/of vragen te beantwoorden. Dat alles zal ook niet veranderen vanwege de gewijzigde Wgr.

We gaan in deze notitie in op de volgende onderwerpen:

1. De mogelijkheid om de begrotingscyclus aan te passen.
2. De mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen.
3. De mogelijkheid om een zienswijzeprocedure toe te passen op besluiten van het AB (anders dan op de ontwerpbegroting).
4. Het opnemen van bepalingen in de gemeenschappelijke regeling over wijziging, opheffing, toetreding en uittreding.
5. Het betrekken van inwoners en belanghebbenden bij beleid.
6. Evaluatie van de gemeenschappelijke regeling.

Ad 1 De begrotingscyclus

De aanpassingen van de begrotingscyclus gelden direct vanaf de inwerkingtreding van de gewijzigde Wgr. De Wgr verruimt de uiterste termijnen voor de cyclus van (voorlopige) jaarrekening en (ontwerp) begroting. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling kan kiezen voor kortere termijnen, maar niet voor latere datums dan opgenomen in de Wgr. Die zijn als volgt:

- Uiterlijk 30 april voor het toesturen van de kadernota naar de raden en PS. Dat was voorheen 15 april.
- Uiterlijk 15 september voor het toesturen van de vastgestelde begroting aan BZK. Dat was voorheen 1 augustus.
- De ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voor de datum van vaststelling door het AB voor zienswijze aan de raden en PS worden aangeboden worden. Voorheen gold een termijn van 8 weken.

Ambtelijk is hierover al met financials van gemeenten van gedachten gewisseld. Mits de termijn van 12 weken in acht wordt genomen biedt dit ruimte om de huidige begrotingscyclus te blijven toepassen. De raden beschikken dan al voor de zomer over de vastgestelde begroting. En net als nu beschikken zij in april al over de ontwerpbegroting en de kaders. Dat geeft, anders dan de wetgever stelt, een goede aansluiting op de gemeentelijke en provinciale begrotingscyclus. Daarvoor is juist van belang dat de relevante informatie zo vroeg mogelijk beschikbaar is, zo benadrukken ook de financials van gemeenten.

DGJ, VR en OZHZ stellen daarom voor om vast te houden aan de huidige begrotingscyclus, waarbij de gemeenten nog voor de zomer beschikken over de vastgestelde begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Het uitlijnen van de begrotingscyclus op de

uiterste datum van 15 september zou bovendien betekenen, dat de zienswijzeperiode voor de raden midden in het zomerreces komt te vallen. Een enkele gemeente heeft de GR-en ook al bericht gestuurd dit niet wenselijk te vinden.

Ad 2 De mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen

Op voorstel van de raden samen stelt het AB een gemeenschappelijke adviescommissie in die:

- Het AB van advies kan voorzien.
- De besluitvorming van de raden met betrekking tot de regeling kan voorbereiden. Dit bevordert bijvoorbeeld de uniformiteit van besluitvorming bij aanpassing van de GR.
- De raden van advies kan voorzien.

Het AB regelt vervolgens de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie in een verordening. In de commissie kunnen alleen leden van de raden zitting hebben.

Het is ons bekend dat er bij een aantal gemeenten de wens leeft een adviescommissie in te stellen. Het zijn primair de raden die daarover samen een besluit dienen te nemen. De gemeenschappelijke regelingen geven mee dat zo'n commissie niet bij elke dienst behoeft te worden ingesteld, en dat goed naar de meerwaarde zou moeten worden gekeken. Het brengt immers extra bestuurs- en administratieve lasten met zich mee. Vooraf zouden de raden daarom goed in beeld moeten hebben waarom een adviescommissie wenselijk is en waarop die zich gaat richten.

De aard van de besluitvorming van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling kan daarin een rol spelen. Is die besluitvorming meer technisch van aard dan ligt een gemeenschappelijke adviescommissie bijvoorbeeld minder voor de hand dan wanneer het bestuur inhoudelijke (beleids-)beslissingen kan nemen. Optie kan ook zijn om, bij instelling van een adviescommissie, deze alleen te activeren bij zeer zwaarwegende en uitzonderlijke te nemen besluiten door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Indien nodig kan er dan snel gebruik van worden gemaakt.

Ad 3 De mogelijkheid om een zienswijzeprocedure toe te passen op besluiten van het AB (anders dan op de ontwerpbegroting).

In de gemeenschappelijke regeling kunnen afspraken worden opgenomen over het geven van een zienswijze op andere besluiten dan de ontwerpbegroting. Als er geen aanleiding is om dergelijke afspraken te maken dan moet dat in de gemeenschappelijke regeling worden vastgelegd.

Er zijn vooralsnog in onze regelingen weinig besluiten die in aanmerking komen voor een zienswijzeprocedure. De invulling kan echter per gemeenschappelijke regeling verschillen:

- DGJ: heeft al de mogelijkheid om een zienswijze te geven op het Meerjarig Beleidsplan en heeft recent bij belangrijke wijzigingen van de organisatie de raden ook de mogelijkheid tot het geven van zienswijzen geboden. Het algemeen bestuur is alert op

de positie van de raden en zal niet verzuimen de mogelijkheid tot geven van zienswijzen te bieden wanneer dat nodig is en kan.

- OZHZ: gelet op de aard van de besluitvorming in het AB ligt een aanvullende zienswijzeprocedure niet voor de hand. De besluitvorming is over het algemeen technisch van aard en richt zich vooral op interne aangelegenheden van de gemeenschappelijke regeling. Het AB heeft geen eigenstandige beleidsbevoegdheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Desalniettemin zal de GR alert blijven op de eventuele positie van de raden bij besluitvorming van het AB.
- VR: het is niet wenselijk om buiten de nu wettelijk vastgestelde producten nog meer onderwerpen voor zienswijze aan te bieden aan de raden. Zowel het managementteam als bestuur zijn altijd bereid om de gemeenteraden te voorzien van informatie, gevraagd en ongevraagd, zonder hiervoor een formele procedure op te tuigen.

Ad 4 Het opnemen van bepalingen over wijziging, opheffing, toetreding en uittreding

Wij zullen een voorstel doen om de bepalingen in onze gemeenschappelijke regelingen over wijziging, opheffing, toetreding en uittreding aan te passen indien noodzakelijk². Aandachtspunt hierbij is overigens dat i.c. sprake is van bij wet verplichte deelname van de gemeenten aan onze gemeenschappelijke regelingen. De DGJ heeft overigens bij de wijziging van de gemeenschappelijke regeling in 2019 de uittredingsregels al in overeenstemming gebracht met de jurisprudentie en aanbevelingen uit de literatuur.

Ook zullen de drie diensten nog bezien of de huidige bepalingen in de gemeenschappelijke regelingen voldoen aan de gewijzigde regels over de actieve informatieplicht.

Ad 5 Het betrekken van inwoners en belanghebbenden bij beleid (participatie)

De uitwerking van dit onderwerp kan per gemeenschappelijke regeling verschillen. Waar een gemeenschappelijke regeling gedelegeerde bevoegdheden heeft ligt het meer voor de hand om inwoners en belanghebbenden te betrekken bij beleid:

- DGJ: het algemeen bestuur heeft slechts adviserende bevoegdheden op beleid, zoals bijvoorbeeld over regionale nota volksgezondheid, waarin landelijk beleid wordt vertaald in bouwstenen voor de lokale nota's volksgezondheid. Het zwaartepunt op de vaststelling ligt echter bij de gemeenteraden. Liever maakt DGJ gebruik van de mogelijkheid om gemeenteraden een zienswijze te laten geven dan om burgerparticipatie in het bestuur toe te laten.
- OZHZ: het bestuur heeft geen eigen beleidsbevoegdheden. Al het uitvoeringsbeleid ten behoeve van de VTH-taken die OZHZ voor zijn opdrachtgevers uitvoert wordt door de colleges zelf vastgesteld. Het AB heeft enkel als wettelijke taken ervoor te zorgen dat het beleid regionaal zo uniform mogelijk komt te luiden.

² Specifiek voor OZHZ geldt dat dit onderwerp, en ook de andere onderwerpen uit deze notitie, ook wordt uitgewerkt in afstemming met de vier andere omgevingsdiensten binnen Zuid-Holland.

- VR: het bestuur heeft geen eigen beleidsbevoegdheden. Het AB heeft enkel als wettelijke taak om ervoor te zorgen dat het beleid regionaal zo uniform mogelijk komt te luiden.

Ad 6 Evaluatie van de gemeenschappelijke regeling

De Wgr bevat de verplichting om afspraken te maken over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De toelichting zegt hierover, voor zover van belang voor DGJ, OZHZ en VR:

"Om te voorkomen dat dit voorstel leidt tot onnodige administratieve lasten voor de deelnemende partijen kiest de regering er niet voor om wettelijk voor te schrijven waar de evaluatie specifiek op gericht moet zijn, hoe vaak die moet plaatsvinden en op welke wijze. Er kan dus ook worden gekozen voor de afspraak om de regeling niet te evalueren, maar dit is dan een bewuste keuze waar de gemeenteraad mee dient in te stemmen. De meerwaarde van een evaluatie is dat periodiek wordt stilgestaan bij het functioneren van de gemeenschappelijke regeling."

Evaluatie vindt al doorlopend plaats: binnen het bestuur, in de P&C-cyclus (begroting, BURAPs, jaarrekening), enzovoort. Afhankelijk van de gestelde doelen richt zich dit op de kwaliteit van de dienstverlening en efficiency van processen en van de organisatie. Daarnaast kunnen de rekenkamers een belangrijke rol vervullen bij evaluatie van gemeenschappelijke regelingen.

Een periodieke evaluatie van de gemeenschappelijke regeling kan in de communicatie met de raden zeker een toegevoegde waarde hebben. De gemeenschappelijke regelingen zijn benieuwd hoe de raden hierover denken en waarop een evaluatie zich volgens hen zou kunnen richten.

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 30 november 2022

Onderwerp:

Verslag archivaris 2020 en 2021

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van het verslag van de archivaris 2020 en 2021 en de reactie daarop van OZHZ

Toelichting:

Het toezicht op de informatiehuishouding van OZHZ is ingevolge de archiefverordening van OZHZ belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Jaarlijks wordt hierover verslag gedaan aan het DB. Het DB dient op zijn beurt verantwoording af te leggen aan het AB omtrent dit toezicht ingevolge artikel 30 van de Archiefwet en artikel 10 van de Archiefverordening.

Het verslag van de gemeentearchivaris over 2020 en 2021 treft u bijgaand aan. De archivaris brengt in herinnering dat in het jaarverslag 2019 naar voren kwam dat het informatie- en archiefbeheer van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid grotendeels goed op orde was. Wel was er nog een achterstand in de selectie en vernietiging van archiefbescheiden. Ook stelde de archiefinspectie, dat een bestand bodem- en beleidsdossiers ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat diende te worden gebracht, om deze vervolgens over te brengen naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht. OZHZ startte in 2021 een archiefbewerkingsproject op om de bovenstaande zaken aan te pakken. Het project vordert gestaag en inmiddels is het bestand bodemdossiers bewerkt. Daarmee heeft OZHZ goede stappen gezet om het informatie- en archiefbeheer nog verder op orde te brengen. Voorts zijn de huidige Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer op basis van de nieuwe modellen van de Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland in 2020 aangepast en afgestemd met de archiefinspectie. De AB stelde de geactualiseerde archiefverordening in 2021 vast. Het DB stelde op 15 september 2022 een actueel Besluit informatiebeheer vast.

Verder meldt de archivaris dat de door de OZHZ beheerde bouwdoossiers van de gemeente Dordrecht opgeslagen zijn in een ruimte in de kelder van het Stadskantoor van de gemeente. Uit een inspectie van de in het Stadskantoor aanwezige archiefruimten bleek, dat de voor de opslag van de bouwdoossiers gebruikte ruimte niet voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. Omdat de betreffende ruimte is afgekeurd, en daarbij tevens in ogenschouw wordt genomen dat het archief 'Bouwen en Wonen' overwegend te bewaren archiefbescheiden omvat, dient dit archiefbestand te worden verplaatst naar een archiefruimte, die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. OZHZ zal dit bespreken met Dordrecht, omdat het niet alleen gaat om bouwdoossiers van de gemeente maar op termijn ook om dossiers van OZHZ als openbaar lichaam op grond van de Wgr.

Tot slot benoemt de archivaris de tendens naar meer gebruik van vakapplicaties. Het probleem van deze vakapplicaties is dat een juiste archivering en archief(data)vernietiging vaak niet geregeld of mogelijk is. Daarbij wijst de archiefinspectie erop, dat de eisen uit de Archiefwet- en regelgeving ten aanzien van de (duurzame) archivering en vernietiging van digitale informatie ook gelden voor vakapplicaties naast JOIN, op het moment dat in die applicaties archiefwaardige informatie wordt opgeslagen. Zo is het vereist dat vakapplicaties beschikken over vernietigingsfunctionaliteit, mocht ertoe besloten worden om daarin op termijn vernietigbare data op te slaan.

De archivaris doet vervolgens een aantal aanbevelingen:

- a) Stel het Besluit informatiebeheer vast.

Het DB heeft op 15 september 2022 een actueel Besluit informatiebeheer vastgestelde.

- b) Zet het archiefbewerkingsproject met hoge prioriteit voort om de achterstand in de selectie en vernietiging van archiefbescheiden weg te werken, om zo te zorgen voor een tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden conform de archiefwet- en regelgeving.

Het archiefbewerkingsproject loopt door tot eind 2022 en heeft tot doel om enerzijds de achterstand in selectie in vernietiging en anderzijds de achterstand in overbrenging weg te werken, voor wat betreft de fysieke archieven aan de Johan de Wittstraat 140. Voor de fysieke archieven die extern geplaatst zijn (bij OASIS) volgt op termijn een voorstel. Daarnaast zal met de inmiddels vastgestelde archiefvernietigingsprocedure, voorkomen worden dat nieuwe achterstanden ontstaan.

De werkzaamheden voor de opschoning van het archief zijn uitbesteed om te voorkomen dat de reguliere archiefwerkzaamheden in het gedrang komen. Voor het opschonen van het archief wordt de reserve aangewend waarvoor fiat is verkregen van het AB in juli 2021.

- c) Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in vakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit.

Door koppelingen tussen vakapplicaties en het DMS (rechtstreeks via StUF of bijvoorbeeld middels robotische procesautomatisering), is de rechtmatige archivering en vernietiging van op termijn vernietigbare zaken gewaarborgd.

- d) Vervolg het archiefbewerkingsproject met hoge prioriteit om te zorgen voor de overbrenging van de daartoe in aanmerking komende archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht.

Zie reactie bij b).

- e) Breng de in de afgekeurde ruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdoosiers over naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

OZHZ en de gemeente Dordrecht zijn met elkaar in overleg over een gepaste oplossing (archiefruimte in het Huis van Stad en Regio, uitbreiding van het depot van Regionaal Archief Dordrecht of anders) voor deze situatie.

Het DB stelt u voor kennis te nemen van het verslag van de archivaris 2020 en 2021 en de bovenstaande reactie daarop van OZHZ.

Ambtelijke voorbereiding:

Het onderwerp is besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 31 augustus 2022. Desgevraagd lichtte OZHZ toe dat het archiefbewerkingsproject wordt gefinancierd uit het rekeningresultaat 2020, zoals besloten in het AB in juli 2021 en elders in deze belegnotitie gemeld.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Geen

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Verslag van de gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de informatiehuishouding van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2020 en 2022

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 550
3300 AN Dordrecht

Archiefinspectie
Postbus 8
3300 AA Dordrecht
Museumstraat 32
3311 XP Dordrecht

T 078 770 87 10
F 078 770 79 81
www.regionaalarchiefdordrecht.nl

Datum 17 maart 2022
Ons kenmerk 2633578
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 2
Betreft Verslag van de gemeentearchivaris 2020-2021

Contactpersoon
L. Scheuneman

Geacht bestuur,

Het toezicht op de informatiehuishouding bij de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is ingevolge de Archiefverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Verder schrijft de verordening voor dat de archivaris verslag uitbrengt aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling betreffende de uitoefening van dit toezicht.

Ook in deze jaren zijn afzonderlijke verslagen inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven opgesteld. De verslagen van het Regionaal Archief Dordrecht over de jaren 2020 en 2021 worden beschouwd als bijlagen bij het eerder genoemde verslag omtrent het toezicht.

Hierbij doe ik u toekomen het 'Verslag van de gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de informatiehuishouding van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2020-2021'. Ik vertrouw erop dat u voor dit moment voldoende bent geïnformeerd. Voor vragen en opmerkingen of het geven van een toelichting is de heer L. Scheuneman, archiefinspecteur van het Regionaal Archief Dordrecht, beschikbaar.

Hoogachtend,

De gemeentearchivaris van Dordrecht,

drs. T.J. de Bruijn

REGIONAAL
ARCHIEF
DORDRECHT

ONDERDEEL VAN DORDRECHTS MUSEUM

**Verslag van de gemeentearchivaris
omtrent het toezicht op de
informatiehuishouding van de
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
2020 - 2021**

L. Scheuneman BMIC
archieffinspecteur

In opdracht van de gemeentearchivaris van Dordrecht,
drs. T.J. de Bruijn

Regionaal Archief Dordrecht
Maart 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting	3
Algemeen beeld van de stand van zaken	3
Aanbevelingen	4
Bevindingen aan de hand van de KPI-elementen	5
1. Lokale regelingen	5
2. Interne kwaliteitszorg en toezicht	5
3. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden	5
4. Specifieke eisen aan digitale archiefbescheiden	6
5. Vernietiging, vervanging en vervreemding van archiefbescheiden	6
6. Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats.....	7
7. Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-depots.....	7
8. Terbeschikkingstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden....	8
9. Rampen, calamiteiten en veiligheid.....	8
10. Mensen en middelen	8

INLEIDING

Het toezicht op het informatie- en archiefbeheer bij Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is ingevolge de Archiefverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Conform artikel 20 van de Archiefverordening brengt de gemeentearchivaris verslag uit omtrent de uitoefening van het toezicht op de informatiehuishouding aan het dagelijks bestuur. Dit bestuur legt op zijn beurt middels dit jaarverslag verantwoording af aan het algemeen bestuur omtrent dit toezicht ingevolge artikel 30 van de Archiefwet en artikel 10 van de Archiefverordening.

Het verslag van de gemeentearchivaris omtrent de toestand van de informatiehuishouding over de jaren 2020 en 2021 is vervaardigd mede op grond van de zgn. 'Key Performance Indicators' (KPI's)¹. Deze KPI's zijn door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten in samenwerking met partijen uit het archiefveld ontworpen en zijn de basis voor het eigen horizontale toezicht. Zij betreffen een tiental aandachtsgebieden die betrekking hebben op de manier waarop door de overheidsorganisaties uitvoering wordt gegeven aan de Archiefwet en aanverwante regelgeving zoals het Archiefbesluit en de Archiefregeling. De lijst met KPI's is ingevuld door de Unit Informatiemanagement van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Naast de ingevulde lijst, vormen de observaties van de archiefinspecteur gedurende de jaren 2020 en 2021 de basis van dit verslag. Door de coronapandemie hebben de contactmomenten van de archiefinspectie met het openbaar lichaam in 2020 en 2021 vrijwel uitsluitend digitaal plaatsgevonden.

SAMENVATTING

ALGEMEEN BEELD VAN DE STAND VAN ZAKEN

In het jaarverslag 2019 kwam naar voren dat het informatie- en archiefbeheer van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid grotendeels goed op orde was, maar dat er nog wel een achterstand bestond in de selectie en vernietiging van archiefbescheiden. Ook stelde de archiefinspectie, dat een bestand bodem- en beleidsdossiers ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat diende te worden gebracht, om vervolgens over te brengen naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft in 2021 een archiefbewerkingsproject opgestart, om de bovenstaande zaken aan te pakken. Het project vordert gestaag en inmiddels is het bestand bodemdossiers bewerkt. Daarmee heeft de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid goede stappen gezet om het informatie- en archiefbeheer nog verder op orde te brengen. Voorts zijn de huidige Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer op basis van de nieuwe modellen van de Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland in 2020 aangepast en afgestemd met de archiefinspectie. De Archiefverordening is in 2021 door het algemeen bestuur vastgesteld. Ook is in het afgelopen jaar de door de Unit Informatiemanagement vervaardigde vastgesteld. Zodoende kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zorgen voor een jaarlijkse, rechtmatige en doelmatige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden.

Op enkele punten dient door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid nog actie te worden ondernomen. Zo moet het Besluit Informatiebeheer nog door het dagelijks bestuur worden

¹ Kritische Prestatie Indicatoren gemeentelijke archiefketen (bijlage bij VNG-ledenbrief 'Horizontale verantwoording gemeentelijke archiefketen van 21 juli 2011): model-archiefkader ter versterking van de gemeentelijke horizontale verantwoording in het kader van de in 2012 in werking getreden Wet Revitalisering generiek toezicht.

vastgesteld. Verder staan de door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beheerde bouw-dossiers van de gemeente Dordrecht opgeslagen in een ruimte in de kelder van het Stads-kantoor van de gemeente Dordrecht. Uit een inspectie van de in het Stads-kantoor aanwezige archiefruimten bleek, dat de voor de opslag van de bouwdoossiers gebruikte ruimte niet voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. Omdat de betreffende ruimte is afgekeurd, en daarbij tevens in ogenschouw wordt genomen dat het archief 'Bouwen en Wonen' overwegend te bewaren archiefbescheiden omvat, dient dit archiefbestand te worden verplaatst naar een archiefruimte, die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

In de afgelopen jaren is de tendens naar meer gebruik van vakapplicaties zichtbaar. Het probleem van deze vakapplicaties is dat een juiste archivering en archief(data)vernietiging vaak niet geregeld of mogelijk is. Daarbij wijst de archiefinspectie erop, dat de eisen uit de Archiefwet- en regelgeving ten aanzien van de (duurzame) archivering en vernietiging van digitale informatie ook gelden voor vakapplicaties naast JOIN, op het moment dat in die applicaties archiefwaardige informatie wordt opgeslagen. Zo is het vereist dat vakapplicaties beschikken over vernietigingsfunctionaliteit, mocht ertoe besloten worden om daarin op termijn vernietigbare data op te slaan.

AANBEVELINGEN

Onderstaand vindt u een opsomming van de aanbevelingen met een verwijzing naar de desbetreffende paragraaf.

- Laat het Besluit Informatiebeheer door het dagelijks bestuur vaststellen. Zie paragraaf 1.
- Zet het archiefbewerkingsproject met hoge prioriteit voort om de achterstand in de selectie en vernietiging van archiefbescheiden weg te werken, om zo te zorgen voor een tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden conform de archiefwet- en regelgeving. Zie paragraaf 5.
- Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in vakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit. Zie paragraaf 5.
- Vervolg het archiefbewerkingsproject met hoge prioriteit om te zorgen voor de overbrenging van de daartoe in aanmerking komende archiefbescheiden naar de archiefbe-waarplaats van de gemeente Dordrecht. Zie paragraaf 6.
- Breng de in de afgekeurde ruimte in het Stads-kantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdoossiers over naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archief-regeling gestelde eisen. Zie paragraaf 7.

BEVINDINGEN AAN DE HAND VAN DE KPI-ELEMENTEN

1. LOKALE REGELINGEN

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beschikt over in 2014 vastgestelde regelingen met betrekking tot het informatie- en archiefbeheer. De Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland (BRAIN) heeft nieuwe modellen voor de archiefverordening en het besluit informatiebeheer (beheerregeling informatiebeheer) opgesteld. Deze modellen zijn ontwikkeld om de juridische kwaliteit te verhogen en zijn aangepast aan de gewijzigde wet- en regelgeving. De Unit Informatiemanagement heeft de huidige Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer op basis van de nieuwe modellen van Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland (BRAIN) aangepast en afgestemd met de archiefinspectie. De Archiefverordening is inmiddels door het algemeen bestuur vastgesteld. Het Besluit Informatiebeheer moet nog door het dagelijks bestuur worden vastgesteld.

Aanbeveling

Laat het Besluit Informatiebeheer door het dagelijks bestuur vaststellen.

2. INTERNE KWALITEITSZORG EN TOEZICHT

Conform artikel 16 van de Archiefregeling² dient het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid als zorgdrager ervoor te zorgen dat het beheer van haar archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door haar toe te passen kwaliteitssysteem, een goed hulpmiddel om een efficiënte en betrouwbare informatievoorziening te waarborgen. Daarbij dienen de bedrijfsprocessen gedetailleerd in kaart te worden gebracht en vervolgens te worden vastgelegd in het kwaliteitshandboek. Vaste procedures en normen in combinatie met periodieke controles dragen bij tot een stabiele kwaliteit van de werkzaamheden. Bovendien genereert een dergelijk systeem kengetallen en normen waarop het management goed kan sturen. In 2017 is het kwaliteitssysteem als bijlage bij het *Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid* door het dagelijks bestuur vastgesteld.

3. ORDENING, AUTHENTICITEIT, CONTEXT, TOEGANKELIJKHEID EN DUURZAAMHEID PAPIEREN EN DIGITALE ARCHIEFBESCHIEDEN

Artikel 18 van de Archiefregeling bepaalt dat archiefbescheiden te allen tijde geordend dienen te zijn, zowel om de toegankelijkheid te bevorderen als om de samenhang tussen de archiefbescheiden (op verschillende aggregatieniveaus) duidelijk te maken. Die samenhang heeft direct te maken met de werkprocessen waarbij de archiefbescheiden gemaakt, ontvangen en gebruikt worden. Het instrument daarbij is een ordeningsstructuur, die de logische ordening van archiefbescheiden regelt. Een documentair structuurplan (DSP) bijvoorbeeld biedt de mogelijkheid om zo'n ordeningsstructuur aan te brengen. Een DSP biedt een overzicht van alle aanwezige informatie- en archiefbestanden in relatie tot de werkprocessen die binnen een organisatie worden uitgevoerd.

Het door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid vervaardigde en vastgestelde DSP stelt de organisatie in staat om de complete informatiehuishouding centraal in kaart te brengen en te beheren. Een zaaktypecatalogus, waarin bewaartermijnen zijn gekoppeld aan zaaktypen, is aanwezig en geïmplementeerd in het DMS JOIN Zaak & Document van Decos.

² Archiefregeling: Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 december 2009, nr. WJZ/178205 (8189), met betrekking tot de duurzaamheid en de geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden en de bouw en inrichting van archiefruimten en archiefbewaarplaatsen.

De Archiefregeling schrijft in artikel 19 voor dat er een metadataschema als bedoeld in de NEN-ISO 23081³ vastgelegd moet zijn. Dit is een archiefttechnisch informatiemodel dat onderdeel van de informatiearchitectuur behoort te zijn. In dit schema is per onderdeel te bepalen wat vast te leggen is in de vorm van metadata. Het metadataschema is in 2017 door het dagelijks bestuur vastgesteld.

4. SPECIFIEKE EISEN AAN DIGITALE ARCHIEFBESCHEIDEN

Voor het vormen en beheren van het digitaal archief beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over het document management systeem (DMS) JOIN Zaak & Document. JOIN is NEN-ISO 16175-1:2020⁴ gecertificeerd en kan zodoende worden gebruikt voor de duurzame archivering van digitale archiefbescheiden.

In de afgelopen jaren is de tendens naar meer gebruik van vakapplicaties zichtbaar. Daarbij wijst de archiefinspectie erop, dat de eisen uit de Archiefwet- en regelgeving ten aanzien van de (duurzame) archivering en vernietiging van digitale informatie ook gelden voor eventuele andere applicaties naast JOIN, op het moment dat in die vakapplicaties archiefwaardige informatie wordt opgeslagen. Verder brengt het toegenomen gebruik het risico met zich mee van versnippering van informatie over meerdere applicaties. Cruciaal hierbij is een compleet en actueel DSP onmisbaar om grip te krijgen en te houden op de digitale informatie binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In geval van een aanbesteding van een nieuwe vakapplicatie waarin archiefwaardige informatie zal worden opgeslagen, is het cruciaal dat de eisen ten aanzien van een rechtmatige en doelmatige archivering (bijvoorbeeld benodigde vernietigingsfunctionaliteit, mogelijkheid tot exporteren van digitale content naar een e-depot) in de betreffende programma's van eisen worden opgenomen.

5. VERNIETIGING, VERVANGING EN VERVREEMDING VAN ARCHIEFBESCHEIDEN

Artikel 3 van de Archiefwet stelt dat overheidsorganen verplicht zijn om de archiefbescheiden te vernietigen die daarvoor in aanmerking komen. De organisaties die onder het toezicht van de gemeentearchivaris vallen mogen alleen archiefbescheiden vernietigen waarvoor de archiefinspectie namens de gemeentearchivaris een machtiging tot vernietiging heeft verleend. Met deze procedure wordt voorkomen dat informatie verloren gaat die daarvoor (nog) niet in aanmerking komt. De archiefinspectie controleert de wettelijke bewaartermijnen van de archiefbescheiden die op een vernietigingslijst voorkomen en beoordeelt of te vernietigen bescheiden alsnog voor blijvende bewaring in aanmerking komen vanuit het (cultuur)historisch belang.

In het afgelopen jaar is de door de Unit Informatiemanagement vervaardigde archiefvernietigingsprocedure vastgesteld. Zodoende kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zorgen voor een jaarlijkse, rechtmatige en doelmatige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Verder werd door de archiefinspectie in 2020 en 2021 machtigingen tot vernietiging verleend van de personeelsbescheiden en de financiële administratie vermeld in de volgende vernietigingslijsten:

Vernietigingslijst	Machtiging verleend op
Vernietigingslijst 2020 Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid (OZHZ)	22-06-2020
Vernietigingslijst 2021 Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid (OZHZ)	01-11-2021

³ NEN-ISO 23081: een standaard voor het beheren van metagegevens voor archiefbescheiden (records management) en als norm te gebruiken voor selectie, inrichting en aanpassing van document management/ records managementapplicaties maar ook voor de bedrijfsapplicaties die bij overheidsorganisaties in gebruik zijn.

⁴ De norm NEN-ISO 16175 biedt principes en functionele eisen voor software om digitale informatie te creëren en duurzaam te beheren, die internationaal zijn afgesproken in de International Council on Archives (ICA).

In het kader van het in 2020 uitgevoerde archiefbewerkingsproject in de bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid in gebruik zijnde archiefruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht (zie paragraaf 7) is voor het vernietigen van de daartoe bestemde archiefbescheiden op 26 oktober 2020 aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht als zorgdrager machtiging tot vernietiging verleend.

Het in 2021 opgestarte archiefbewerkingsproject omtrent de selectie, vernietiging en overbrenging van archiefbestanden vordert gestaag (zie ook paragraaf 6).

Aanbeveling

Zet het archiefbewerkingsproject met hoge prioriteit voort om de achterstand in de selectie en vernietiging van archiefbescheiden weg te werken, om zo te zorgen voor een tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden conform de archiefwet- en regelgeving.

Zoals vermeld in paragraaf 4 is in de afgelopen jaren de tendens naar meer gebruik van vakapplicaties zichtbaar. Het probleem van deze vakapplicaties is dat een juiste archief(data)vernietiging vaak niet geregeld of mogelijk is, terwijl rechtmatige vernietiging van digitale informatie in dat geval ook voor deze applicaties geldt. Het is daarom vereist dat vakapplicaties beschikken over vernietigingsfunctionaliteit, mocht ertoe besloten worden om daarin op termijn vernietigbare data op te slaan. Daarnaast dienen voor genoemde applicaties in dat geval ook vernietigingsprotocollen en -procedures te worden opgesteld om een rechtmatige vernietiging te kunnen bewerkstelligen.

Aanbeveling

Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in vakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit.

6. OVERBRENGING VAN ARCHIEFBESCHIEDEN NAAR DE ARCHIEFBEWAAARPLAATS

De Archiefwet schrijft voor dat archiefbescheiden ouder dan 20 jaar moeten worden overgebracht naar een wettelijk goedgekeurde archiefbewaarplaats.

In het vorige jaarverslag stelde de archiefinspectie, dat een bestand bodem- en beleidsdossiers ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat diendn te worden gebracht, om vervolgens over te brengen naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft in 2021 een archiefbewerkingsproject opgestart, om de bovenstaande zaken aan te pakken. Daarbij is de hulp ingeschakeld van een extern archiefbureau. Het project verloopt voorspoedig en het bestand bodemdossiers is inmiddels in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.

Aanbeveling

Vervolg het archiefbewerkingsproject met hoge prioriteit om te zorgen voor de overbrenging van de daartoe in aanmerking komende archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht.

7. ARCHIEFBEWAAARPLAATSEN, ARCHIEFRUIMTEN EN E-DEPOTS

Conform artikel 11, eerste lid van de Archiefverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht aangewezen als archiefbewaarplaats van de archiefbescheiden van de bij de regeling ingestelde organen.

In het gebouw aan de Johan de Wittstraat beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde relevante eisen⁵. Daarnaast staan diverse semi-statische archiefbestanden in de archiefruimte van de OASIS Group, een bedrijf voor gegevens- en informatiemanagement. De archiefruimte van OASIS voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

De door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beheerde bouwdoSSIERS van de gemeente Dordrecht staan opgeslagen in een ruimte in de kelder van het Stadskantoor van Dordrecht. Uit een inspectie bleek dat deze ruimte geheel niet voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. In opdracht van de gemeente Dordrecht heeft een extern archiefbureau in 2020 een aantal archiefbestanden in de bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid in gebruik zijnde ruimte bewerkt. Het te bewaren gedeelte wordt te zijner tijd overgebracht naar de archiefbewaarpLaats van de gemeente Dordrecht. De in de ruimte overgebleven, bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid in beheer zijnde bouwdoSSIERS (archief 'Bouwen en Wonen') beslaan circa 640 strekkende meter. Aangezien de betreffende ruimte is afgekeurd, waarbij tevens in ogenschouw is genomen dat het archief 'Bouwen en Wonen' overwegend te bewaren archiefbescheiden omvat, dient dit archiefbestand te worden verplaatst naar een archiefruimte, die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

Aanbeveling

Breng de in de afgekeurde ruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdoSSIERS over naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

De ontwikkelingen in 2021 en 2022 betreffende de archiefbewaarpLaats en rond het inrichten van een e-depot voor de bij het Regionaal Archief Dordrecht aangesloten gemeenten en openbare lichamen worden geschetst in de bijgevoegde verslagen van de gemeentearchivaris inzake het beheer van de archiefbewaarpLaats en de daarnaar overgebrachte archieven⁶.

8. TER BESCHIKKING STELLING VAN NAAR ARCHIEFBEWAAAPLAATS OVERGEBRACHTe ARCHIEFBESCHIEDEN

De archiefbescheiden die conform de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar de archiefbewaarpLaats zijn toegankelijk en beschikbaar voor het publiek. De archiefinventarissen zijn beschikbaar via de website van het Regionaal Archief Dordrecht. De archiefbescheiden kunnen kosteloos fysiek in de studiezaal worden geraadpleegd voor zover er geen openbaarheidsbeperkingen zijn opgenomen. Zie voor meer details de bijgevoegde verslagen van de gemeentearchivaris inzake het beheer van de archiefbewaarpLaats en de daarnaar overgebrachte archieven.

9. RAMPEN, CALAMITEITEN EN VEILIGHEID

Sinds 8 november 2018 beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over een goed en door het dagelijks bestuur vastgesteld calamiteitenplan. Dit plan initieert preventieve en repressieve maatregelen om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van brand, wateroverlast, schimmels, plaagdieren en diefstal te minimaliseren om op die manier zoveel mogelijk archief te redden en, waar nodig, archief te kunnen restaureren.

10. MIDDELEN EN MENSEN

De medewerkers van de Unit Informatiemanagement beschikken over adequaat werk- en denkniveau. Het opleidingsplan geeft de medewerkers van de Unit Informatiemanagement

⁵ Archiefregeling, hoofdstukken 4 en 5.

⁶ Zie par. 2 van de jaarverslagen van het Regionaal Archief Dordrecht over de jaren 2020 en 2021 door drs. T.J. de Bruijn.

ruimte om bij en/of na te scholen. Jaarlijks worden in het jaarplangesprek met de medewerkers de opleidingswensen geïventariseerd. Met een formatie van 19,7 fte is de bezetting van de Unit Informatiemanagement krap om alle soorten wettelijk verplichte werkzaamheden tijdig te kunnen realiseren, mede in aanmerking genomen dat naast het reguliere werk, onder andere het programma Informatiegestuurd Werken en de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet in 2020 en 2021 de nodige personele inzet hebben gevraagd. Het is van belang dat er voldoende medewerkers beschikbaar zijn om de nodige werkzaamheden op adequate wijze te kunnen uitvoeren.

Aldus vastgesteld d.d. 17 maart 2022,

De gemeentearchivaris van Dordrecht,

drs. T.J. de Bruijn

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 30 november 2022

Onderwerp:

Mandaatverlening vanwege de Wet open overheid

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van het Mandaatbesluit van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de Wet open overheid

Toelichting:

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Het is daarom gewenst de bestaande mandaten van de voorzitter, het DB en het AB aan te passen. Voor het DB en de voorzitter gaat het om een wijziging van de bestaande mandaatregeling, voor het AB om het intrekken van het mandaat uit 2010 en het vaststellen van een nieuw mandaatbesluit. De tekst van het nieuwe mandaat van het AB is vrijwel gelijklopend aan de mandaatregeling van het DB en de voorzitter.

Het DB en de voorzitter stelden de genoemde wijziging van de mandaatregeling al op 15 september 2022 vast. Het DB stelt u thans voor het 'Mandaatbesluit van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de Wet open overheid' conform voorstel vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding:

OZHZ besprak de conceptbesluiten met de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 31 augustus 2022. De AGE had geen opmerkingen.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Het besluit van het AB wordt bekendgemaakt in het publicatieblad van de gemeenschappelijke regeling.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Ontwerp-Mandaatbesluit van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de Wet open overheid

Ontwerp

Mandaatbesluit van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de Wet open overheid

Het algemeen bestuur;

Gelet op:

- De Wet open overheid;
- Afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht;
- de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid;

Besluit

vast te stellen het:

Mandaatbesluit van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de Wet open overheid

Artikel 1 Mandaat en machtiging

1. Aan de directeur wordt in mandaat opgedragen de bevoegdheid tot het nemen van besluiten op grond van de Wet open overheid.
2. Het mandaat omvat mede een machtiging voor het verrichten van feitelijke handelingen op grond van de Wet open overheid.

Artikel 2 Ondermandaat

1. De directeur kan de bevoegdheden, genoemd in artikel 1, in ondermandaat opdragen aan functionarissen van de Omgevingsdienst.
2. Indien een besluit in ondermandaat is genomen door een unitmanager, is de directeur bevoegd tot het nemen van besluiten op bezwaarschriften op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 3 Kaders mandaat

1. De uitoefening van bevoegdheden in mandaat, verleend bij of krachtens dit besluit, geschiedt met inachtneming van de ter zake geldende instructies per geval of in algemene zin van het algemeen bestuur.
2. De uitoefening van bevoegdheden in mandaat, verleend bij of krachtens dit besluit, geschiedt met inachtneming van de door het algemeen bestuur vastgestelde begroting en voor zover in die begroting voor de betreffende rechtshandeling financiële middelen zijn opgenomen en deze niet zijn uitgeput.

Artikel 4 Informatieplicht

1. De directeur verschaft het algemeen bestuur gevraagd of ongevraagd informatie over de uitvoering van de aan hem opgedragen taken.
2. De directeur informeert het algemeen bestuur bij zwaarwegende omstandigheden en gebeurtenissen die betrekking hebben op de gemandateerde bevoegdheden.

Artikel 5 Ondertekening

Indien een brief wordt ondertekend of een besluit wordt genomen bij of krachtens dit mandaatbesluit wordt bij de ondertekening aangegeven dat dit namens het algemeen bestuur is gedaan.

Artikel 6 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als Mandaatbesluit van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de Wet open overheid.

Artikel 7 Slotbepalingen

1. Het Mandaatbesluit uitvoering Wob Omgevingsdienst ZHZ 2011, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 7 december 2010 en gepubliceerd in het Provinciaal Blad op 13 december 2010 (nummer 153), wordt ingetrokken met ingang van de dag van inwerkingtreding van dit besluit.
2. Dit besluit wordt bekendgemaakt in het publicatieblad van de gemeenschappelijke regeling en treedt in werking na de bekendmaking, met terugwerking naar 1 mei 2022.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 30 november 2022.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. R. Visser

Drs. M. Stolk

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 30 november 2022

Onderwerp:

Aanwijzen leden DB en auditcommissie afkomstig uit Gorinchem en Molenlanden

Gevraagde beslissing:

1. Aanwijzen van de heer J. Lock als lid van het dagelijks bestuur
2. Aanwijzen van de heer M. de Boer als lid van de auditcommissie

Toelichting:

In de vergadering van het AB van 7 juli jl. was het nog niet mogelijk een besluit te nemen over de aanwijzing van een lid van het AB, afkomstig van Gorinchem en Molenlanden, als lid van het DB en als lid van de auditcommissie. Afsproken werd het extra AB van 29 september 2022 daarvoor te benutten. Omdat dat AB was afgelast staat het voorstel thans op de agenda.

Inmiddels zijn de heer J. Lock (Molenlanden) en de heer M. de Boer (Gorinchem) door hun colleges aangewezen als lid van het AB. Na onderlinge afstemming is het voorstel om de heer Lock aan te wijzen als lid van het DB en de heer De Boer als lid van de auditcommissie.

Ambtelijke voorbereiding:

OZHZ heeft de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 31 augustus 2022 over het bovenstaande bijgepraat.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Nvt

Genomen besluit:

Bijlage(n):

-

Bestuurs- en ambtelijke vergaderingen 2023

VERGADERING	DATUM DB	TIJDSTIP	LOCATIE
Dagelijks Bestuur			Post 120 (*)
	09 03 2023	09.00-10.30 uur	Mariapolder
	12 04 2023	09.00-10.30 uur	Mariapolder
	22 06 2023	09.00-10.30 uur	Mariapolder
	14 09 2023	09.00-10.30 uur	Mariapolder
	09 11 2023	09.00-10.30 uur	Mariapolder
Algemeen Bestuur			Stadskantoor Dordrecht (*)
	06 04 2023	09.30-11.00 uur	SK Dordrecht, verg. kamer 1
	06 07 2023	09.30-11.00 uur	SK Dordrecht, verg. kamer 1
	30 11 2023	09.30-11.00 uur	SK Dordrecht, verg. kamer 1
Adviesgroep Eigenaren	DATUM AGE		Post 120 (*)
	16 02 2023	10.00 – 12.00	
	30 03 2023	10.00 – 12.00	
	08 06 2023	10.00 – 12.00	
	31 08 2023	10.00 – 12.00	
	26 10 2023	10.00 – 12.00	
Adviesgroep Opdrachtgevers	DATUM AGO		
	16 02 2023	14.00 – 16.00	
	08 06 2023	14.00 – 16.00	
	26 10 2023	10.00 – 12.00	

(*) fysieke vergaderingen indien mogelijk. Anders via MS-teams.